דבר

יום ראשון, ט' בחשון תשמ"ח, 1 בנובמבר 1987 ● גליון 9259

היום 12 עמודים ● המחיר 1.10 ש"ח, באילת 95 אג'

היום בדבר

● דו"ח ועדת החקירה לשיטות השב"כ (עמ' 4 – 5)
● הפיחות הבלתי־נמנע / דרור שרביט
● האורח מארמון מאטינין / גדעון קרץ, פאריס
● הקופסה של דן מרידור / חגי אשד
● ההתיישבות לפרס: אתה הכתובת / יצחק נשרי
● ספורט (9 – 10); כוכבים ולילות (12)

מזג האויר

מעונן חלקית. בשעות הלילה יתכן גשם בצפון הארץ.
הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 17־19, רמת־הגולן: 20־7, נהריה: 22־12, צפת: 18־7, חיפה: 23־15, טבריה: 24־11, נצרת: 22־11, עפולה: 24־10, השומרון: 22־11, תל־אביב: 24־13, לוד: 24־11, יריחו: 28־11, עזה: 24־13, באר־שבע: 24־11, אילת: 29־14.

הממשלה תדון היום בדו"ח ועדת לנדוי על שיטות החקירה של השב"כ – וצפוי שתאמץ אותו

גל תביעות למשפטים חוזרים צפוי נוכח דו"ח לנדוי על שקרי השב"כ

חברי ועדת החקירה לבדיקת שיטות החקירה של השב"כ מגישים את הדו"ח שלהם לראש הממשלה יצחק שמיר. מימין לשמאל: מבקר המדינה יעקב מלץ, ראש הממשלה יצחק שמיר, יו"ר הוועדה השופט משה לנדוי, אלוף (מיל.) יצחק חופי ומזכיר הוועדה השופט אלון גילון. (צילום: מגי אילון לע"מ)

מאת טובה צימוקי, יוסי מלמן ומלי ליינר, סופרי „דבר"

הממשלה תדון הבוקר בדו"ח ועדת לנדוי לבדיקת שיטות החקירה של השב"כ. ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא־מקומו שמעון פרס הביעו אמש שביעות רצון מהדו"ח. נמסר, כי היום לא יתקבלו כנראה החלטות והישיבה תוקדש כולה לדיון בדו"ח. עם זאת צפוי, שהממשלה תאמץ את מסקנות הדו"ח והמלצותיו.

גם ועדת החוץ והבטחון של הכנסת תדון בדו"ח, ואף היא תאמץ אותו כצפוי.

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש אמר אמש, כי הוא מתכוון לאמץ את מסקנות ועדת לנדוי וכי לא יעמיד לדין את אנשי השב"כ החשודים במתן עדויות שקר במשפט עיזאת נאפסו ואשר נגרם מתנהלת כעת חקירה משטרתית. עם זאת כבר אמרו אמש משפטנים המייצגים נידונים ונאשמים בפעולות חבלניות, כי יבדקו אפשרות לבקש למרשיהם משפטים חוזרים. ועדת לנדוי המליצה כי נידונים שנפגעו מעדויות שקר של חוקרי השב"כ יוכלו להגיש בקשות למשפטים חוזרים. בקשה כזו תועבר לשיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה ולהכרעת נשיא בית־המשפט העליון.

בשב"כ לא מבוהלים

אולם בקרב צמרת השב"כ לא שוררת דאגה מפני אפשרות של גל ערעורים על פסיקות בתי המשפט על סמך הודאות חשודים בחקירה. גורמים בכירים המקורבים לצמרת השב"כ אמרו, כי הדו"ח איננו סותר את הטענה הבסיסית של שירות הבטחון הכללי, שלפיה ההודאות הן הודאות אמת והזיוף היה רק על שיטת הוצאתן ויותר ועל הדיווח על השיטות בבתי המשפט.

מקורבים לשב"כ טענו אמש, כי הפוליטיקאים הקוראים להגשת ערעורים אינם מבינים את הדו"ח.

מקורבים לשב"כ הביעו שביעות רצון רבה מהדו"ח ואמרו כי משמעותו היא עידוד לעבודתו הטובה של השירות. במהלך החודשים האחרונים שררה דאגה בקרב אנשי השב"כ מהאפשרות, שהוועדה לא תקבל את עמדתם, שלפיה מדובר בנורמה ולא בתופעה חריגה למקרה נאפסו.

עם זאת, בשב"כ ממתינים להחלטת היועץ המשפטי לממשלה לגבי חקירת המשטרה בפרשת נאפסו. ההנחה היא, שהמשטרה תשלים עתה במהירות את החקירה ותעביר את החומר ליועץ המשפטי להחלטה. לא סביר כי זה יחליט בניגוד לרוח דו"ח לנדאו.

במערכת המשפטית הצבאית הובעה אמש שביעות רצון מהדו"ח. לראשי המערכת הזאת היה חלק פעיל בגילוי פרשת נאפסו ובהבאת הנושא לבדיקת ועדה. ראשי הפרקליטות הצבאית טענו כל העת כי לא היו שותפים לקשר השקרים. לדברי גורמים במערכת המשפטית הצבאית, מוכיח הדו"ח את טענתם זאת ואף חשף פרטים „חמורים ביותר", שלא היו ידועים עד כה לגבי השיטה.

מומחים לענייני בטחון ומודיעין, שביקשו להישאר בעילום שם, חזרו אמש על טענה הבעשמת תכופות, שיש לדאוג לגוף מודיעיני מייעץ ליד ראש הממשלה למען חסימת אפשרות התפתחות חמורה כזאת שוב, וכי הנרדמה שהושרשה בשב"כ בשש עשרה השנים האחרונות היא חמורה ביותר.

ראש הממשלה וממלא מקומו הביעו שבחים רבים לעבודת הוועדה. בהודעה שפרסם שמעון פרס הובעה „הערכה לעבודתה היסודית והעמוקה של הוועדה. מדינת ישראל, תוך כדי מאבק בלתי פוסק בטירור, יש לה העוצמה לברוק אתעצמה מדי פעם ולהסיק את המסקנות הדרושות.

ברוקר בשוק הכספים בטוקיו נותן הוראות בצעקה בעת המסחר הסוער שם ביום ו'. הודות להתערבות הבנקים המרכזיים בכמה מדינות, עלה ערך הדולאר קלות לעומת היין. (צילום א.פ.)

אוקטובר השחור הסתיים בתקוות

מאת סופר „דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר").– „אוקטובר השחור" של הבורסה הסתיים ביום שישי באווירה של תקווה ואופטימיות כשמדד דאו־ג'ונס עלה ב־55.20 נקודות והגיע ל־1993.53 נקודות.

המבחן הגדול של הבורסה היה ביום ה', כשלמרות מכירות וירידות שערים בבורסה של טוקיו, התייצבה הבורסה האמריקאית ם על רמת שערים סביב 1900 נקודות ובטונים של עלייה, דבר שגרם למחרת גם לתגובה חיובית בשוק המניות של טוקיו.

מומחים העריכו בסוף השבוע כי מגמת העלייה של הימים האחרונים מבטאת תקווה אולם הזהירו, כי אם לא יישמעו חדשות טובות במהירות מוואשינגטון, עלול הגלגל להתהפך.

מומחים אחרים הזהירו כי השוק עבר עתה ניפוח ממולכד, כדי למשוך אליו את התמימים להשקעות מחודשות ולאפשר למשקיעים מתוחכמים לצאת ברווח או בצמצום הפסדים. לדבריהם ינהו לשוק לצנוח שוב באופן חד לאחר מכן.

יותר ממיליארד ש"ח מפדיונות הבנקאיות יישארו בידי הבנקים

מאת מאיר תדמור, סופרו הכלכלי של „דבר"

מתוך 1.4 מיליארד ש"ח, שבהם זכו ביום ו' חשבונות בעלי המניות הבנקאיות שבהסדר, יותר ממיליארד ש"ח יישארו במערכת הבנקאית, כך עולה מהערכות ראשונות של בנקאים.

על פי הנתונים הקיימים במערכת, המעודכנים ליום ה' האחרון, יוחזרו כ־60 עד 70 אחוז מהתמורה למניות הבנקאיות ו־10 נוספים ישמשו להחזרת חובות. בסך הכל עשוי הסכום המוחזר להגיע ליותר ממיליארד ש"ח.

כחצי ממיליארד ש"ח אלה יושקעו בתוכניות חיסכון בנקאיות, כ־10 עד 15 אחוז בקופות גמל וביטוח חיים, שיעור דומה בקרנות הנאמנות והשאר בפיקדונות שקליים, פח"ק (תפ"ס), פק"ם ואחרים.

כ־10 אחוזים מהסכום שנפדה ישמש להחזרת הלוואות – של יחידים ושל ארגונים ומוסדות. בסך הכל קרוב ל־80 אחוז יישארו במערכת הבנקאית, ורק 20 אחוז ייצאו לאפיק חוץ־בנקאי, בעיקר לצריכה.

הבנקאים מעריכים, כי גם חלק נכבד מ־600 מיליון ש"ח – שווי המניות שבעליהן לא פדו אותן ימצא את דרכו לאפיקי השקעה לארנזילים, תוכניות חסכון וקופות גמל.

דו"ח ועדת לנדוי על השב"כ
ראה בעמודים 4־5

ראשי השב"כ מאז 71 נתנו גושפנקה לנורמת עדויות השקר בבתי־המשפט

ועדת לנדוי: הדרג המדיני והמערכת המשפטית לא ידעו על הנוהג שהשתרש בשב"כ ● הוועדה ממליצה למתוח קו על סטיות העבר של החוקרים ולא להעמידם לדין ● תלונות נידונים שנפגעו משיטות החקירה והעדויות הפסולות יובאו להכרעת היועץ המשפטי לממשלה ונשיא ביהמ"ש העליון ● המלצות להגברת הפיקוח והביקורת על פעולות השב"כ

ראש שב"כ לשעבר אברהם שלום

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר"

דו"ח ועדת החקירה לבדיקת שיטות החקירה של שירות הבטחון הכללי, שהוגש בסוף השבוע שעבר לראש הממשלה יצחק שמיר, מותח ביקורת נוקבת על הלקם של כל ראשי השב"כ מאז 1971 במתן לגיטימציה ואף גושפנקה רשמית לעדויות השקר של חוקרי השב"כ בפני בתי־המשפט, שהיו לנורמה בשירות במשך 16 שנה. הדו"ח מבקר גם את היועצים המשפטיים של הרשות על שנתנו את ידם למעשים אלו.

לעומת זאת מטהר הדו"ח את אנשי הדרג המדיני, שלא ידעו כלל על עדויות השקר ועל שיטות החקירה הקלוקלות של השב"כ. הדו"ח מטהר גם את אנשי הדרג הבכיר של התביעה, האזרחית והצבאית, שלא רק שלא ידעו על הנוהג של מתן עדויות שקר על־ידי החוקרים בבתי־המשפט אלא אף לא שיערו כלל שקיים נוהג כזה.

הוועדה קובעת, כי מתן עדויות שקר בבתי־המשפט היה נורמה שאיש לא ערער עליה במשך 16 שנה, עד שהתפרצו פרשת קו „אוטובוס 300" ופרשת נאפסו. הוועדה ממליצה למתוח קו על עדויות השקר של השב"כ בעבר ולהימנע מהעמדת החוקרים הללו למשפט פלילי.

הוועדה נתנה את דעתה לסוגיה מה ייעשה בבקשה לעריכת משפט חוזר על־ידי מי שישפט, בישראל ובשטחים, כי הורשע שלא כדין על סמך עדויות שקר או חקירה פסולה. תלונה כזו תועבר ליועץ המשפטי לממשלה ואחר־כך להחלטת נשיא בית־המשפט העליון.

הוועדה ממליצה למנות לשב"כ יועץ משפטי

(המשך בעמ' 2)

אין תגובה – אומר אברהם אחיטוב מי שהיה ראש השב"כ

עיזאת נאפסו בעקבות הדו"ח:

אישור לשיטות החקירה אינו מתקבל על הדעת

(ע).– „ודאי שחוקרי השב"כ שיקרו במשפט שלי", אמר עיזאת נאפסו בתגובה על מימצאי ועדת לנדוי. שעות אחדות לאחר פרסום החלק הגלוי מדו"ח הוועדה הגיב נאפסו על הדו"ח, שעדיין לא הגיע אליו במלואו.

על העובדה שהדו"ח אינו כולל מסקנות אישיות, הוא אמר: „הדו"ח לא היה צריך לכלול מסקנות אישיות. הוועדה לא דנה בפרשה שלי, אלא בשיטות ובנוהלי החקירה של השב"כ בכלל. עובדה, לא הוזמנתי להעיד בפני הוועדה, לא נשאלתי ולא נחקרתי עליה. הם לא דנו בתיק שלי בפרוטרוט, אחרת היו מזמינים אותי לעדות".

היום מחכה נאפסו להחלטת היועץ המשפטי לממשלה, על בסיס ממצאי חקירת המשטרה את אנשי השב"כ. „מבחינתי היה טוב יותר לו הוקמה ועדת חקירה לבדיקה ספציפית של הנושא שלי". אמר נאפסו. „את זה עושה עכשיו המשטרה, וכנראה שחקירתה כבר הסתיימה". עכשיו אני מחכה להחלטת היועץ המשפטי לממשלה, והיא גורלית ומכרעת עבורי".

על מסקנות ועדת לנדוי, ששיטות החקירה של השב"כ נכונות, הגיב נאפסו: „אם שיטות החקירה של השב"כ הן אלה שנחקרתי בהן, זו מסקנה שאינה מתקבלת על הדעת. אינך צריך ללכת רחוק, כדי לראות לאן הובילה שיטה זו. אם מסקנות הוועדה נכתבו – לאחר ששיטות החקירה של יוסי גינוסר נודעו לחברי הוועדה והוברר להם שזו נורמה בשב"כ ועל פי זה הם החליטו את אשר החליטו – אוי זה חמור מאד".

על קביעתה של ועדת לנדוי, שחוקרי השב"כ משקרים ב־16 השנים האחרונות בעדויותיהם בבתי המשפט, אמר נאפסו: „ודאי שהחוקרים שיקרו במשפט שלי. אחת מטענותי נגד אנשי השב"כ היא, שהשקרים שלהם בעדויות נגדי בבית המשפט לא היו שקרים של כל חוקר בנפרד, אלא שקר מכוון ושיטתי. אנשי השב"כ, זה אחרי זה, נשבעו לשקר".

מת פנחס אילון

מאת עמרם נבאי, סופר „דבר"

פנחס אילון, מי שהיה ראש עיריית חולון במשך שנים רבות, נפטר אתמול בביה"ח וולפסון, שם היה מאושפז בשבועיים האחרונים בעקבות סיבוכים ממחלת הלב וחולשה כללית. בן 78 היה במותו. השאיר אשה, כרים, יו"ר המשכן העירוני לאמנות בעיר זבת, דרורה, יועצת חינוכית. ההלוויה תתקיים מחר ב־13.00 והארון יוצב ב־8.30 בבוקר ברחבת העירייה.

פנחס אילון היה עד לפני ארבעה חודשים ראש העיר, תפקיד אשר אותו מילא במשך 33 שנים ברציפות. הוא נאלץ לפרוש באמצע הקדנציה בעקבות סיבוכים במחלת הלב, אך נשאר חבר במועצת העיר. הופעתו הפומבית האחרונה היתה לפני שבועיים בעת פתיחת תערוכת הפרחים הבינלאומית בחולון.

פנחס אילון נולד באפריל 1909 בפולין, למד בישיבה ואחר־כך באוניברסיטה ועלה לישראל בשנת 1930. הוא עבד כפועל חקלאי ולאחר מכן היה לחבר במועצת הירדון החקלאי. לחולון הוא הגיע בשנת 1937, והיה בין ראשוני המשתתפים בקריית העבודה, שגדלה והפכה לעיר חולון.

אילון כיהן ראש עיריית חולון החל משנת 1953.

בנק צפון־אמריקה נמכר לבנק הבינלאומי הראשון

מאת מאיר תדמור, סופרו הכלכלי של „דבר"

בית־המשפט אישר ביום ו' את ההסכם להעברת עסקי בנק צפון אמריקה לקבוצת הבנק הבינלאומי הראשון. הבנק הבינלאומי ישלם על פי ההסכם סכום של 4.26 מיליון ש"ח לבנק. סכום נוסף ישלם הבינלאומי עבור הציוד והנדל"ן של הבנק. בעקבות מכירה זו יחדל בנק צפון אמריקה מלפעול כבנק, ויתחילו תהליכים לפירוקו.

כזכור מינה בנק ישראל לבנק צפון אמריקה מנהל מורשה מטעמו, לאחר שהפיקוח על הבנקים גילה באוגוסט 1985 מעילות ואי־סדרים בבנק, שנעשו על־ידי מנהליו. שניים מהם – מנכ"לית הבנק וחבר דירקטוריון – כבר נידונו למאסר.

בעקבות אי־הסדרים שנתגלו הופקע הניהול מידי הנהלת ודירקטוריון הבנק ומונה לו מנהל מורשה מטעם בנק ישראל, יוסף ויגרצין. ויגרצין מונה גם כמנהל מיוחד מטעם המפרק הזמני.

(המשך בעמ' 2)

האוצר דחה את הפשרה פורת רוצה השבתת מגן

מאת רמי לוין ויוסי ליבוביץ, סופרי „דבר"

האוצר דחה בסוף השבוע את הצעת הפשרה בין העתונאים השובתים ובין הנהלת רשות השידור, שהועלתה בתמיכת השר הממונה על הרשות, שר החינוך יצחק נבון.

הממונה על השכר באוצר, יעקב דנון, אמר אמש, כי הצעות אלו שואפות להצמיד את העתונאים ורשות השידור לחבריהם בעתונות הכתובה. לדבריו, סולם השכר בעתונות הכתובה אינו מוגדר היטב, אולם גם אילמלא קושי זה, לא היה האוצר מקבל את ההצעה, שכן הצמדת שכר מהסקטור הציבורי לפרטי אינה מקובלת על האוצר בעיקרון.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת קורא לכינוס בדרג גבוה של כל הצדדים לסכסוך – ההסתדרות, האוצר, החינוך, הפרקליטות והרשות. לפי פורת, מגמת הפגישה תהיה להגיע להסכם על תוכנית חמשת הסעיפים שלו הכוללת: שקט תעשייתי לשנתיים, ועד אחד ברשות, פיטורי עובדים מיותרים (320 עד 600 עובדים) והעלאת שכר הנשארים בכספי שייחסך.

פורת אמר, כי אם פורום זה לא יכונס „לא יהיה מנוס מהשבתת מגן של שאר עובדי הרשות, שנמנע מהם לתת תמורה למשכורת המשולמת להם מדי חודש, אף שהם מובטלים בעל כורחם".

היום אחר־הצהריים ייפגשו שוב יעקב דנון מהאוצר, הממונה על יחסי עבודה במשרד העבודה נתמן אורי, השובתים וההנהלה. בישיבה זאת יפרט דנון לשובתים ולהנהלת הרשות את הסיבות, שבגללן דחה האוצר את הצעת הפשרה.

פסגת רייגן־גורבצ'וב והסכם פירוק הטילים: ב־7 בדצמבר

הגיה בפסגה. הנשיא רייגן, שר החוץ שולץ ושווארנדזה במסיבת עתונאים בוואשינגטון ביום ו', שבמהלכה הודיעו כי פגישת פסגה בין מנהיגי שתי המעצמות אכן תתקיים ב־7 בדצמבר. (צילום: א.פ.)

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בארה"ב

הפסגה בין הנשיא רייגן למיכאיל גורבצ'וב תיפתח בוואשינגטון ב־7 בדצמבר, ובמסגרתה יחתמו שני המנהיגים על הסכם לפירוק הטילים הגרעיניים בעלי הטווח הבינוני. הפסגה תמשך שלושה ימים, ואתמול התברר, כי בסיומה ישוב גורבצ'וב למוסקווה ולא ימשיך בסיור ברחבי ארה"ב כפי שתוכנן, בעיקר מטעמי בטחון.

במסיבת עתונאים שהיתה שלישום בוואשינגטון אמר מזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ, כי ההסכם לפירוק הטילים עדיין לא מושלם בכל פרטיו אך הוא ועמיתו שווארנדזה ישלימו אותו עד הפסגה, שכן „אחרת נקבל בעיסה חוקה בישבן משני המנהיגים שלנו".

צופים כי אחרי הפסגה יפתחו הצדדים בהכנות לפסגה נוספת במוסקווה במחצית הראשונה של 1988, שבמסגרתה הם מבקשים לחתום על הסכם שיצמצם בחמישים אחוז את מספר הטילים הבין־יבשתיים שברשות שתי המעצמות.

66821
2216

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

תיקו במשחק השביעי

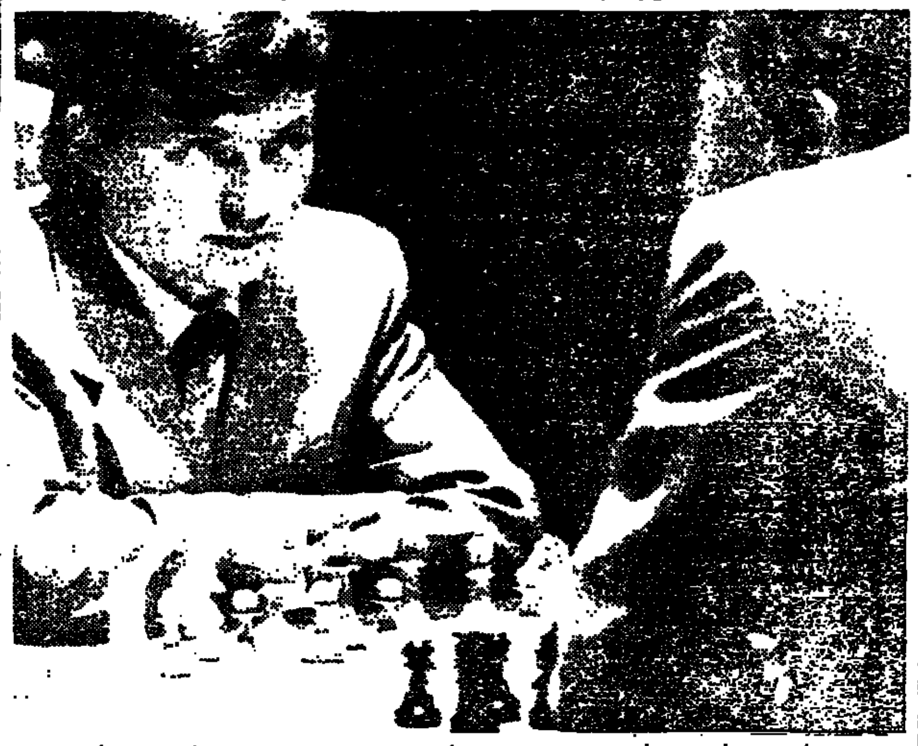

הטוען לכתר אלוף העולם בשחמט אנאטולי קארפוב מיישיר מבט לעיני האלוף גארי קספארוב בפתח משחקם השביעי ביום ו' בסביליה שבספרד. המשחק הסתיים בתיקו, וקארפוב מוביל בדו־קרב בתוצאה 3:4. (צילום: א.פ.)

ממשלת סוריה פוזרה נוכח המשבר הכלכלי

מאת דן אבידן, כתב „דבר" לענייני ערבים

הממשלה הסורית בראשותו של עבד אל־ראוף אל־כסם התפטרה אתמול, והנשיא אסד הטיל על יו"ר הפרלמנט מחמוד אל־זועבי להרכיב ממשלה חדשה.

ראש הממשלה היוצא עבד אל ראוף אל כסם מונה על־ידי הנשיא לאחראי על תיק הבטחון בהנהגה הארצית של מפלגת הבעת' במקום אחמד ד'יאב, שמונה לתפקיד שגריר סוריה בברה"מ.

החלפת הממשלה נובעת מהמשבר הכלכלי החריף הפוקד את סוריה.

בנק צפון־אמריקה

(המשך מעמ' 1)

נוהק, כי שני סניפי בנק צפון אמריקה לשעבר בירושלים והסניף בבני־ברק יצורפו לבנק פועלי אגודת ישראל, הבנקה עם קבוצת הבנק הבין־לאומי. שלושה סניפים נוספים יימכרו, ולקוחותיהם יועברו לסניפי הבנק הבין־לאומי באזורים.

בנק ישראל הורה כי בצד התמורה הכספית שקל גם את יכולתם הפיננסית, הניהולית והכספית של הקונים.

כתוצאה מההמעילה בבנק, שבעקבותיה נטל על עצמו בנק ישראל את ההתחייבויות המוכחות של הבנק ללקוחותיו שילם ערכה בנק ישראל סכומים המסתכמים ב־30 מיליון דולאר ללקוחות אלה. יש תביעות נוספות שחלקן נמצאות בשלבי התדיינות משפטית.

להערכת יודעי דבר, תעלה פרשת המעילות בבנק צפון אמריקה לבנק ישראל יותר מ־60 מיליון ש"ח.

הסרטים הוסרטו – המפגינים הפגינו

שלושה חרדים נעצרו השבוע בירושלים, לאחר שיידו בקבוקים אל מכוניות נוסעות. השלושה, שני קטינים ומבוגר, נעצרו בליל שבת ברחוב שטראוס ליד בית ההסתדרות. מול בית־אגרון וקולנוע „אורדע" הפגינו בליל שבת כמה עשרות חרדים במחאה על חילול השבת. במקומות אלה ובעוד ארבעה מועדונים בעיר הוקרנו סרטים בלא כל הפרעה. אתמול אחר הצהריים התגודדו עשרות חרדים לאורך רחוב בר־אילן, בעיקר באיזור רחוב צפניה, ויידו אבנים ובקבוקים אל מכוניות נוסעות וקראו קריאות „שאבעס". כוח של משטרה פיזר את החרדים בעזרת סילוני מים צבועים, ובכמה מקרים. הופעל גם גאז מדמיע. עם רדת החשיכה התפזרו החרדים. (צילום: יצחק הררי)

שלושה נפצעו בבית־לחם בהפגנות על מות תלמיד

נמשכות ההפגנות בעזה בעקבות הריסת הבתים

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי „דבר"

הסטודנט אסחאק אבו־נצור בן 22 מבית־לחם מת ביום ו' מפצעים שנפצע בהפגנת סטודנטים בבית־לחם ביום ה' שעבר. הסטודנט נפגע בראשו מרובה צלפים חדש, שצה"ל הכניס לשימוש נגד מפגינים בשטחים. בהיוודע דבר מותו של הסטודנט פרצו הפגנות במחנות הפליטים שליד בית־לחם – עאידה ואל־דהיישה – ושלושה צעירים נפצעו ברגליהם מיריות כוחות הבטחון.

המהומות והפרות הסדר באזור בית־לחם פרצו בשבוע שעבר לאחר מבצע מעצרים נרחב, שעשו כוחות הבטחון במחנה הפליטים אל־דהיישה. המעצרים הביאו להפגנה אלימה של סטודנטים במכללת בית־לחם, שבה נפצע, כאמור, סטודנט אחד ומת מפצעיו. על פי צו צבאי נסגרה המכללה לשלושה חודשים.

ביום ו' בבוקר נודע דבר־מותו של הסטודנט במקום מגוריו במחנה עאידה שליד קבר־רחל בכניסה לבית־לחם. צעירים מהמחנה יצאו בהפגנה לעבר הכביש הראשי ונחסמו על־ידי חיילי צה"ל. המפגינים הבעירו צמיגים והתנגשו עם כוחות הבטחון. הפועלו נגדם רימוני גז־מדמיע וכדורי גומי, אולם נורתה גם אש חיה, שפצעה שני צעירים ברגליהם.

ביום ו' בערב פרצו מהומות גם במחנה הפליטים אל־דהיישה. הן פוזרו בכוח. צעיר מהמחנה נפצע. על אל־דהיישה הוטל עוצר שנמשך עד הבוקר. בלילה שבין שישי לשבת הובא הסטודנט מבית־לחם לקבורה בפיקוח כוחות הבטחון, בהשתתפות קומץ בני משפחה בלבד.

אתמול בבוקר התחדשו הפרות הסדר בשני מחנות הפליטים ונערכה הלוויה סמלית לסטודנט. כוחות הבטחון נהגו באיפוק וכמעט שלא התערבו במהלך הפגנה זו, שלא חרגה מתחום מחנה עאידה. צעירים ניסו להשבית אתמול את החנויות בבית־לחם, אולם כוחות הבטחון הצליחו למנוע שביתה.

בעזה נמשכו בימי שישי ושבת הפרות הסדר של צעירים ובעיקר תלמידי בתי ספר תיכוניים, כתגובה על הריסת ארבעת בתי המחבלים, שנהרגו בתחילת החודש שעבר בהתקלויות עם כוחות הבטחון.

המתפרעים הציתו ביום שישי חנות של סוחר ברחוב הראשי של עזה עומר אל מוכתאר.

20 מחברי „הוועד לציון 20 שנה לכיבוש" ביקרו אתמול בעזה אצל המשפחות שבתיהן נהרסו. הם נפגשו עם אנשי ה„סהר האדום" ואיגודים מקצועיים, ושמעו למרו, כי במחנה „אנסאר 2" נמצאים מאות צעירים, בעיקר בני־נוער, בניגוד לדברי כוחות הבטחון.

הוועדה הציבורית להנצחת „ילדי טהרן"

פרס על יצירה

ע"ש צפורה שרת

בתחום הספרות־הספרות, שירה או תיעוד

חברי הועדה הנ"ל יחד עם ועדת השופטים מתכנסים ביום ד' י"ב בחשון תשמ"ח 4.11.87 בשעה 19.30 במסעדת „טוש־קינג־דונלד" ברח' אבן גבירול פינת דיזנגוף. בפגישה נדון על עבודות שהוגשו ועל הסכום הכספי של הפרס.

החברים מוזמנים.

בברכת חברים
מאיר אהד
טל' 03-743994

נ.ב.
לידיעת „ילדי טהרן" והציבור הרחב: אפשר להגיש את היצירות לפרס עד י"ב טבת תשמ"ח 31.1.88

אנשי ציבור בעד משפטים חוזרים לאחר דו"ח לנדוי

מאת מרכז ציפרקין ושלי זהבה, סופרות „דבר"

בעקבות פרסום דו"ח הוועדה לחקירת נוהלי החקירה בשב"כ, התבטאו כמה אנשי ציבור בזכות חקירה מחדש של תיקי אנשים, שהורשעו על סמך עדויות החשודות כשקריות. כן הושמעה קריאה להדק את הפיקוח על השב"כ.

שר האנרגיה משה שחל אומר, כי שלוש מסקנות עיקריות עולות מדו"ח הוועדה: הקמת ועדת החקירה היתה הכרחית; השב"כ חייב לפעול במסגרת החוק, אחרת נגיע לשלטון של מדינת משטרה ולא מדינת חוק; דרכי הפיקוח של הדרג המדיני חייבות להיות הדוקות יותר ולהבטיח לשב"כ יכולת פעולה לשמירה על בטחון המדינה מחד ושמירה על נורמות מוסריות מאידך.

„אילו הדרג המדיני היה מקפיד על שיטות פיקוח אפקטיביות, היה אפשר למנוע את אותם אירועים קשים ומצערים, שהדו"ח חושף ומתייחס אליהם", אמר שחל. שחל מתכוון היום לדרוש בממשלה לקיים דיון במסקנות הוועדה וציין, כי חברי הוועדה טיפלו באומץ בסוגיה עדינה.

הראל: מעריך הדו"ח

ראש השירותים החשאיים של ישראל לשעבר איסר הראל אמר אמש ל„דבר": „אני מעריך מאוד את הדו"ח. אבן נגולה מלבי, כי הייתי מוטרד מאוד מהפרשות האחרונות. בכך שגינו את השיטה ויחד עם זה נזהרו לא לשפוך את המים עם התינוק. הדו"ח הבטיח שהשירות לא יאבד את תנופתו בכך שלא דרש סנקציות אישיות. אני יכול לומר שבזמני אי־אפשר היה להעלות על הדעת, שדבר כזה קיים כמו שקר לבתי המשפט או ביזוי ראיות".

תגובות

ח"כ יוסי שריד אומר, כי יש לאמץ את דו"ח ועדת לנדוי, בתנאי שיינקטו כל האמצעים כדי להבטיח שהתופעה המחפירה והמזוועת של עדויות שקר בבתי משפט תיעקר לחלוטין משורש. „על ראש הממשלה האחראי להבהיר באופן נחרץ, כי כל מי שמעורב בעדות שקר מקומו לא יכירנו בשירות המדינה", אמר שריד.

שריד הוסיף, כי מערכת המשפט בישראל תצטרך עכשיו לאפשר משפטים חוזרים לכל מי שהורשעו בדין ויתעורר חשש לכאורה כי הרשעתם היתה על סמך עדויות שקר אלה.

ח"כ מרדכי וירשובסקי אמר, כי מבחינה מיניסטריאלית אחראים לשיטת השקר כל ראשי הממשלות ב־16 השנים האחרונות. במדינה מתוקנת היו מגיעים למסקנה חד־משמעית, שהם אינם ראויים לשמש בתפקידם.

יו"ר הוועדה לענייני בקורת המדינה ח"כ דוד ליבאי חזר על דרישה שהעלה לפני חודשיים, ששר הבטחון ימנה בתיאום עם נשיא בית־המשפט העליון ועדה בראשות שופט בדימוס, שתבדוק את תיקי האסירים הבטחוניים, החוזרים וטוענים לביזוי ראיות או לכך שנפלו קרבן לשקרים של חוקרי השב"כ.

חיילי „גולני" בדרכם לפשיטה בלבנון. (צילום: דו"צ)

הם הופתעו לגמרי – סיפר מפקד בכוח שהרג 3 המחבלים בלבנון

מאת סופר „דבר"
שמעון רייס והכתב הצבאי

לפחות שלושה מחבלים נהרגו בפשיטת כוח של גולני ביום ו' על מבנים, ששימשו את אנשי החיזבאללה בדרום לבנון. לחיילינו אין נפגעים.

שתי קבוצות המבנים, שעליהם פשט הכוח, היו ממוקמות בפאתי כפרים שיעיים שברמת נבטיה, כשבעה ק"מ מצפון לאיזור הבטחון. במבנים אלה בלב האיזור, שבו שולט בדרך כלל ארגון „אמל" השיעי, ערכו אנשי החיזבאללה תצפיות ואספו מודיעין לפיגועים בכוחות צה"ל וצד"ל באיזור הבטחון.

היעד העיקרי היה שני מבנים וחכבה בפאתי הכפר זאותר א־שרקייה, שבהם התגוררו אנשי חיזבאללה ובני משפחותיהם. היעד האחר היתה קבוצת מבנים בכפר כורעת אל חברה, שהמחבלים שהו בה דרך קבע.

„כוחות המחבלים הופתעו לחלוטין. לקח להם זמן רב עד שהגיבו והבינו בכלל מה קורה ואז הם החלו בירי היסטרי לכל הכיוונים" כך תיאר צביקה, אחד ממפקדי כוח „גולני", שהשתתף בפעולה.

המשיך צביקה וסיפר: „ביצענו תנועה באזור המרוחק כשבעה קילומטרים מאזור הבטחון. לא היה קושי מיוחד להגיע עד היעד. בסך הכל אנחנו יושבים הרבה זמן בתוך אזור הבטחון ובגבול הצפון, ושמחים שסוף סוף ניתנה לנו האפשרות להוכיח את עצמנו ולעשות משהו רציני מחוץ לאזור הבטחון".

יורם, חייל „גולני" שנכנס עם אחד הכוחות, תיאר: „שמענו יריות שמאלה מאיתנו מפני בקומות שונים. השתקנו את מקורות הירי והסתלקנו מהמקום. זיהינו מחבלים נפגעים, אבל קשה לדעת בדיוק כמה נהרגו. הכוח השני שלנו פעל לא רחוק וכל הזמן שמענו פיצוצים וקולות מהכיוון שלהם".

בתום פעולת צה"ל נערך תחקיר מקיף באחד מבסיסי צה"ל בצפון, ובו השתתפו חיילי הכוח, מפקדי הכוחות, מפקד החטיבה ואלוף פיקוד הצפון יוסי פלד. האלוף פלד שיבח את חיילי הכוח ומפקדים על ביצוע הפעולה בצורה מושלמת וללא נפגעים בקרב אנשינו.

הוא ציין, כי הכוח פעל בתנאי מזג אוויר קשים ובאזור קשה לתנועה, כאשר כל חייל נושא עמו ציוד במשקל של כעשרים ק"ג. פלד ציין, כי בכמה מקרים הופתעו השומרים בקרב המחבלים כאשר במרחק עשרה מטרים מהם ניצבו חיילי צה"ל ופגעו בהם.

ראשי השב"כ מאז 71

(המשך מעמ' 1)

בעל שיעור קומה, אשר יפעל בין השאר להסרת החיכוכים שנוצרו בין השירות לבין הפרקליטות הצבאית והאזרחית.

43 ישיבות

חלקו הראשון של הדו"ח, שנמסר לפרסום, מביא תיאור עובדות, תיאור פרשת נאפסו, דו"ח על פעולות השב"כ לסיכול נורמת פעולות חבלה, תיאור עדויות השקר במשפטי זוטא וכיצד השתרשה השיטה, פירוט הנסיבות וההצדקות למתן עדויות שקר ופירוט האנשים שידעו על קיום השיטה ומי נושא באחריות לה.

כן כולל החלק הראשון פרק על ההיבטים המשפטיים והמוסריים של עבודות פח"ע ופרק על הדילמות של מדינה ליברלית. בסוף החלק הראשון כלולות המלצות ונקבעות הנחיות לחוקר. בסעיף מיוחד כלולות הוראות לבקרה.

ועדת לנדוי מונתה ב־2 ביוני 1987. בראשה עמד נשיא בית המשפט העליון לשעבר, השופט משה לנדוי, וחבריה היו השופט יעקב מלץ (כיום מבקר המדינה) והאלוף (מיל') יצחק הופי.

הוועדה קיימה 43 ישיבות ושמעה 42 עדים, בהם ראשי ממשלה, אנשי השב"כ בעבר ובהווה, אנשי משפט בתחום האזרחי והצבאי ואנשים שנחקרו על־ידי חוקרי השב"כ. על־פי כתב המינוי שלה לא ראתה הוועדה מחובתה להיכנס לבירור של כל תלונה ספציפית שהופנתה אליה, והיא עשתה כן רק בדרך מדגמית. חלקו השני והחסוי של הדו"ח כולל פרטים על מבנה השב"כ, ועל חקירות השב"כ והצעות לנוהלי פעולה לגביית עדויות.

נורמת השקר

ועדת לנדוי קובעת כי מתן עדויות שקר בבית־המשפט נהפך לנורמה שאיש לא ערער עליה. „נורמה זו עתידה היתה לשלוט בכיפה כשש־עשרה שנה", נאמר בדו"ח. הוועדה מציינת כי הדרג הבכיר של התביעה האזרחית והצבאית לא רק שלא ידע על הנוהג של מתן עדויות שקר על־ידי החוקרים, אלא אף האמין שאינו קיים. „הם הבהירו לפנינו, כי נתנו אמון מלא באנשי השירות, עד שפרצו הפרשיות של אוטובוס 300 ונאפסו והעיבו אמון זה. ואנחנו משוכנעים כי אכן כך הוא". באשר לדרג המדיני קובעת הוועדה, כי שוכנעה, שנושא עדויות שקר אכן לא הובא מעולם לידיעת ראש הממשלה.

בפרק על עדויות השקר קובעת הוועדה, כי שירות הבטחון, על אף הצלחותיו, נכשל כשלון חמור בכך שראה היתר לעצמו להפר בצורה שיטתית ומתמשכת את החוק על־ידי הסכמה, אישור ואפילו עידוד של מתן עדויות שקר בבתי־המשפט. „צמרת השירות נכשלה בכך, שלא הבינה, ששום עשייה במחתרת, חשובה וחיונית ככל שתהיה, אינה יכולה להעמיד את עושיה מעל החוק. היא לא הבינה, שהופקדה בידה משימה חיונית, שאולי מקדשת אמצעים, אך לא את כל האמצעים, ובוודאי לא את „האמצעי" של מתן שקר".

מאז שנת 1971, נאמר בדו"ח, תכפו הופעות חוקרי השב"כ כעדי תביעה במשפטי זוטא והמשפטים אלה הביאו בעקבותיהם תופעה של מתן עדויות שקר. איש מבין אנשי השירות הבכירים לא יכול היה להצביע על רגע מסוים שבו החלו החוקרים במתן עדויות שקר. זוהי שיטה שנוצרה מאליה, והחוקרים נגררו וגלשו אליה. היא הוגדרה כ„תורה בעל־פה, שנמסרה מאב לבן".

מי נושא באחריות

בפרק „מי נושא באחריות" מוטלת אחריות כבדה על ראשי השב"כ בעבר: ראש שב"כ אחד, שכיהן עד 1974, „לא היה ער לפרובלמטיקה של מתן עדויות שקר בבתי־המשפט ולא תפס את הקונפליקט שנוצר על־ידי כך שניתנת לחוקר הרשות לחרוג מתקנות החקירה, ולאחר־מכן הוא נשלח לבית המשפט להכחיש זאת בעדותו".

ראש השירות שבא אחריו, בעל השכלה משפטית, שכיהן עד שנת 1980, היה ער ומודע לשיטה ולבעיה שהיא מעוררת, אך הוא לא שינה את הנורמות משום שסבר שאין אלטרנטיבה למצב.

ראש השירות ששירת עד שנת 1986, כבר העלה על הכתב והפיץ הנחיה מפורשת לשקר במשפטי זוטא.

ביקורת נמתחת גם על היועצים המשפטיים של השירות, שאמירת אמת בבית משפט אמורה להיות ערך עליון בעיניהם: „הוועדה סבורה, שהיועצים המשפטיים של השירות, שהיו מודעים לשיטה הנהוגה היו חייבים להזהיר, להתריע ולזעוק ולהזעיק שמים וארץ. בכך שלא עשו כן השלימו עם המצב, עשו עצמם שותפים לאחריות במידה לא פחותה מזו של ראשי השירות".

למתוח קו

ועדת לנדוי ממליצה למעשה למתוח קו על עדויות השקר של אנשי השב"כ בעבר ולהימנע מהעמדת החוקרים הללו למשפט פלילי בשל כך. „אחרי התלבטות לא מעטה אנחנו מציעים, שאף־על־פי־כן תימנע העמדת החוקרים הללו למשפט פלילי בשל כך". הוועדה מציינת, כי אין להפלות בעניין זה גם מי שאינו עוד עובד השירות. הוועדה קובעת, כי המניע של החוקרים לא היה אנוכי, ולא השגת טובת הנאה לעצמם, אלא המחשבה, אם גם מחשבה פסולה ביותר, שגם בהתנהגותם זו הם משרתים את הציבור. ואמנם, הם עשו גדולות בעבודתם המסורה כדי להבטיח את שלום הציבור ושלוות חייו. „מתוך גישה מעוותת של משמעת קפדנית, לא ראו לפניהם ברירה אלא מתן עדות שקר כדי לקיים את מצוות המחוזר".

הוועדה מציינת, כי לא עלה בידה להשיג נתונים סטאטיסטיים על מספר עדויות השקר במשפטי זוטא מאז 1971. הוועדה משערת, שיהיו נחקרים לא מעטים שירצו לנצל עתה אפשרות כדי להזיק לחוקריהם. „העמדת החוקרים למשפט פלילי, אפילו בחלק מן המקרים הללו, יכולה לגרום נזק ועשוי עמוק לחוקרים בשירות ומעבר לזה בשירות כולו, ולהסב נזק חמור ליכולת השירות לתפקד ביעילות לשם סיכול מעשי פח"ע". הוועדה מציינת, כי רוב החוקרים הצפויים להגשת תלונות פליליות עדיין משרתים בשירות ולא בנקל ימצא להם תחליף.

הטיפול בתלונות

הוועדה נותנת את דעתה לסוגיה מה ייעשה בבקשה לעריכת משפט חוזר על־ידי מי שטוען שהורשע שלא כדין על סמך עדות שקר או חקירה פסולה. בקשה כזו תועבר ליועץ המשפטי לממשלה לחוות דעתו, ולאחר מכן יהיה על נשיא בית המשפט העליון להחליט אם נתמלאו התנאים לעריכת משפט חוזר. הוועדה מביעה את דעתה, כי שורת הצדק מחייבת שלא לשלול גם מנידונים בשטחים את האפשרות להשיג את ביטול הרשעה, כאשר הנידון לא היה מורשע אלמלא עדות שקר. היא ממליצה על דרך משפטית לעשות כן.

הוועדה ממליצה למנות יועץ משפטי לשב"כ, „משפטן בעל שיעור קומה". הוועדה מציינת, כי אחד התפקידים הראשונים של יועץ משפטי לשירות, לכשיתמנה, יהיה לפעול להסרת החיכוכים שנוצרו בין השירות לבין הפרקליטות הצבאית והאזרחית בעטיו של משבר האמון.

המלצות

הוועדה קובעת, כי החוק בלבד הוא שיבטיח מסגרת ראויה לפעולותיו של שירות הבטחון בחקירת פעולות חבלניות, על הבעיות והדילמות המיוחדות המתלוות אליה. „אנו משוכנעים, שהדבר הכרחי למען הטוהר המוסרי של החברה הישראלית ושל השירות כחלק ממנה".

לחץ פסיכולוגי

ועדת החקירה קובעת, כי פעילות יעילה של השירות לסיכול מעשי פח"ע לא תיתכן ללא חקירה, וזו לא תיתכן בלא שימוש באמצעי לחץ כדי לגבור על רצון עיקש שלא לגלות מידע. „אמצעי הלחץ צריכים להתרכז בעיקר בלחץ פסיכולוגי, לא אלים, של חקירה נמרצת וממושכת, ובשימוש בתחבולות, כולל מעשי הטעיה. אולם כאשר אלה אינם משיגים את המטרה, אין להימנע מהפעלה מתונה של לחץ פיסי".

בנספח הסודי של דו"ח לנדוי כלולות הנחיות לחוקר השירות, המגדירות על פי נסיון העבר, בדיוק ככל האפשר, את גבולות המותר לחוקר, ובעיקר את האסור לו.

הדו"ח ממליץ, שקובץ ההנחיות המפורשות יובא מדי שנה לעיון מחדש לפני ועדת שרים מצומצמת, שעל הקמתה כבר הומלץ בדו"ח אחר. ועדה זו תוכל לעשות בו שינויים שיראו לה דרושים על־פי הנסיבות המשתנות מדי פעם.

פיקוח ובקרה

בדו"ח כלולות גם המלצות לפיקוח ובקרה על פעולות השב"כ:

● סנקציות על חריגות של עובד השירות בהליכים פנימיים בתוך השירות.

● הצעות לחקירה בשירות בנושא תלונות נגד חוקרים.

● הרחבת ביקורת מבקר המדינה, שעד כה הצטמצמה לענייני מינהל וכספים. מעתה מומלץ, שמבקר המדינה יעסוק גם בתקינות החקירות.

● הרחבת פעולות הביקורת של המזכיר הצבאי של ראש הממשלה.

● הקמת ועדת שרים מצומצמת, שתדון במקרים חריגים מיוחדים בנושאים שראש הממשלה יביא לפניה.

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
מיכאל בוכנר
במות
אביו ז"ל
המזכירות הארצית של עובדי
חברת החשמל

למשפחת בן יעקב
משתתפים באבלכם במות
ברכה ז"ל
הנהלת משען
וארגון גמלאי משען
MISHAN משען

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו היקר
משה בלומנטל ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום ב' י' חשון תשמ"ח 2.11.87 בבית הקברות בשעה 15.15
בערב בשעה 21.00 תערך אזכרה בחדר האוכל.
בית כפר המכבי

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו שלמה לוי
במות אחיו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

לחברתנו רחל פוליצקי
אתך באבלך
במות אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברתנו הרשקוביץ פאולינה
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק קונטיננטל לישראל בע"מ
סניף חיפה
ההנהלה והעובדים

שערים יציגים ליום 30.10.87

סל	1.6815
דולר ארה"ב	1.5743
מרק גרמני	0.9053
לירה סטרלינג	2.6980
פרנק צרפתי	0.2675
100 ינים יפניים	1.1328
פלורין הולנדי	0.8042
פרנק שוויצרי	1.0936
כתר שבדי	0.2529
כתר נורבגי	0.2391
כתר דני	0.2344
מרק פינלנדי	0.3681
דולר קנדי	1.1949
דולר אוסטרלי	1.0669
רנד דרום אפריקאי	0.7830
10 פרנקים בלגיים	0.4325
10 שילינגים אוסטריים	1.2859
1000 לירטות איטלקיות	1.2290
לירה אירית	2.3970
100 פזטות ספרדיות	1.3579
יחידת מטבע אירופית	1.8679
דינר ירדני	4.4868
10 לירות לבנוניות	0.0406
לירה מצרית	0.7242

המועצה הדתית טבריה

פרסום נשואין

ראש גנ עמק הירדן
טל: 51430, 51421 (067)

1. שמעון זוזאיר בן חנינא (רווק) קבוץ שער הגולן; יהודית שמעון בת שמעון (רווקה) הודה – רמת גן.
2. שחר בירון בן דב (רווק) עפולה – חיפה; תאיר גוטבאום בת אביהם (רווקה) מושבה כנרת.
3. תאל אליאב בן יעקב (רווק) רמת השרון; עינה שפירא בת זכריה (רווקה) קבוץ אפיקים.
4. מיכה אריאל בן יעקב (רווק) קבוץ בית זרע; מרים רוזנברג בת שלמה־יוסף (רווקה) קבוץ בית זרע.
5. גמליאל גדעון בן זאב (רווק) קבוצת כנרת; רויטל שמיר בת אהרן (רווקה) קבוצת כנרת.
6. עדי יפה בן דוד (רווק) קבוצת כנרת; יפה מרין בת יעקב (רווקה) חיפה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על
חלקה 86 גוש 15001
ההקלה כוללת:
1. תוספת של קומה אחת מעל מספר הקומות המותר עפ"י תכנית מאושרת לאיזור.
2. תוספת של 13.5% מעבר לאחוזי הבנייה המותרים עפ"י תכנית מאושרת לאיזור.
3. הבלטת גזוזטראות ב־2.0 מ' מעבר לקו בניין קדמי הקבוע בתכנית מאושרת לאיזור.
4. הקלה ב־0.40 מ' מעבר לקו בניין צדדי הקבוע בתכנית מאושרת לאיזור.
כל המעוניין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית בעיריית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.
בברכה,
י. ביבי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

נמסרה בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה.
הוגשה על ידי ה"ה לוסקי יצחק רח' רבוצקי 33 רעננה בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום:
הם הישוב כפר שמריהו רחוב סמטת הורש מספר 1 גוש 6671 חלקה 162 ומהותה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמורה, דהיינו: הקלה בקו בניה: 49 קום 60 ס"מ במקום 3 מ'.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה המקומית האמורה בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 148(2) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על חלקה 46 גוש 15012
ההקלה כוללת:
תוספת של 6% מעבר לאחוזי הבניה המותרים עפ"י תכנית מאושרת באיזור.
כל המעוניין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית בעיריית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.
וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.
בברכה
י. ביבי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, כי לועדה המקומית לתכנון ובניה „שורקים" הוגשה ע"י חב' מוטל מלאכי בע"מ שד' בן גוריון בנייני אורן קרית מלאכי, בבקשה למתן היתר לשימוש חורג בחריגה מתוכנית 8־03־102־4.
מהות הבקשה: שמוש בקומה א' בבנין החנויות למוטל ומסעדה ל־120 אורחים וללא מוזיקה במקום למשרדים המותרים לפי תכנית.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה, ללא תשלום במשרדי המועצה המקומית קרית מלאכי.
כל הרואה עצמו נפגע ממתן ההיתר לשמוש החורג רשאי להגיש לועדה הנ"ל התנגדות לבקשה האמורה תוך 14 יום מפרסום הודעה זו בעיתון.
י. כהן
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה „שורקים"

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מזכיר מערכת: מרדכי ברקאי
מנהל כללי: אמנון בר־נור
המו"ל – „דבר" בע"מ
הדפס בדפוס דבר בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קווים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת, רח' הסוכן נורג 16
בית מאיה קומה ב'
טלפון 242203, מ. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־3, מ. 33104

THE UNIVERSITY OF JORDAN LIBRARY

מרכז קניות ושעשועים לחיילי הצבא הבריטי המוצבים בברלין יוקם בקרוב על מגרש ריק זה, שעליו ניצב עד לא מזמן כלא „שפנדאו" הנודע, שבו הוחזק עד ל־17 באוגוסט האסיר הנאצי האחרון, סגנו של היטלר רודולף הס. (צילום א.פ)

פגישת פרס עם קפלן ולווינסקי תקבע עמדת 'העבודה' בסוכנות

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס ייפגש היום לשיחה עם היו"ר החדש של חבר הנאמנים של הסוכנות מנדל קפלן, ועם מועמד מפלגת העבודה לתפקיד יו"ר הסוכנות היהודית, עקיבא לוינסקי.

השיחה תקבע במידה רבה את מהלכיה הבאים של מפלגת העבודה לקראת הקונגרס הציוני.

מנהיגים יהודים רבים, בארץ ובעולם, וביניהם ראשי הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן וישראל זינגר, התקשרו בסוף השבוע ליו"ר החדש של חבר הנאמנים לברכו על בחירתו והביעו באוזניו תמיכה במועמדותו של לוינסקי והתנגדות שתפקיד בה נפסלה מועמדותו.

במפלגת העבודה מתגבשת קואליציה רחבה הקוראת לעקיבא לוינסקי לא להסיר את מועמדותו. בין האישים התומכים בכך נמצאים השרים משה שחל ויעקב צור, מזכיר התק"ם אהרן ידלין, באשה לובלסקי, ורבים אחרים. עשרות אנשים, ביניהם פרופסור ישעיהו אבנר, משה קול, לובה אליאב, ראשי מועצות מקומיות ועיירות פיתוח ורבים אחרים התקשרו בסוף השבוע ללוינסקי ועודדו אותו להמשיך במירוץ.

לוינסקי עצמו הודיע אתמול, שאין הוא מתכוון להסיר את מועמדותו. „בבחירתו על־ידי המפלגה השאלה העומדת על הפרק איננה שאלה אישית אלא השאלה, מה תהיה דמותה של הסוכנות היהודית ומה יהיו יחסיה של מדינת ישראל עם יהדות התפוצות", אמר לוינסקי. הוא הוסיף, כי מי שמבקש עכשיו לקבל על עצמו את התפקיד היה יכול להתמודד עליו לפני כחודשיים וחצי במרכז המפלגה.

שר הקליטה, יעקב צור, אמר, כי קבלת תכתיב מהאמריקאים תיצור נורמה חדשה במדינה ובעיקר ביחסים עם יהדות ארה"ב. „יש לזכור שמועמדותו של עקיבא לוינסקי אושרה במרכז המפלגה, המונה למעלה מאלף איש, והנה באים 12 יהודים, שלא נבחרו בשום מקום, ופוסלים אותו". שר האנרגיה משה שחל אמר, כי פרשת לוינסקי מעוררת בראש ובראשונה שאלות אתיות המחייבות את מפלגת העבודה לעמוד מאחורי מועמדה.

בסוף השבוע שעבר העלו חוגים שונים במפלגת העבודה את שמו של מרדכי גור במקומו של לוינסקי כמועמד המפלגה לתפקיד. נודע, כי גור שוחח בשבוע שעבר עם שלושה מאנשי חבר הנאמנים של הסוכנות ועם שמעון פרס והביע נכונות לקבל על עצמו את התפקיד, לאחר שלוינסקי יסיר את מועמדותו.

שם נוסף שהוזכר כמועמד אפשרי לתפקיד גזבר הסוכנות הוא ד"ר שמעון רביה, מנכ"ל חברת העובדים ולשעבר מנכ"ל מחלקת הכספים בסוכנות היהודית.

ניצחון לישראל באו"ם: ארכיון פושעי המלחמה ייפתח לציבור

מאת מרים שקם, סופרת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר") — הצעה שתאפשר לחוקרים, סופרים, היסטוריונים ועיתונאים לגשת לארכיוני או"ם אושרה ביום ד' על־ידי 17 נציגי המדינות, שהיו חברות בוועדה לחקר פשעי מלחמה, ובכך הושג נצחון לישראל באו"ם לאחר מאבק ממושך. כך מסר ל„דבר" דובר המשלחת הישראלית באו"ם אייל ארד. [illegible]

לאחר דיונים חשאיים של נציגי 17 המדינות [illegible] גישה לארכיון [illegible] לפתיחת הארכיון לציבור. ישראל ניהלה מאבק בעניין זה מזה כשנה וחצי.

מזכ"ל האו"ם חוויר פרז דה־קואיאר עומד להודיע על שינוי סדרי הגישה לארכיון האו"ם השבוע עם שובו ממסעו באירופה. מאז שנת 1948, הארכיון והגישה אליו היו באחריותו של מזכ"ל האו"ם. לפי ההצעה החדשה, האחריות על הארכיון והגישה אליו תועבר ממזכ"ל האו"ם לממשלות של המדינות החברות באומות המאוחדות. לממשלות אלה תהיה הזכות לאשר לאזרחיהם גישה לארכיון המצוי במנהאטן.

גופת איש חיל האוויר האמריקאי מוטלת על המדרכה מחוץ לבסיס חיל האוויר האמריקאי „קלארק" הסמוך למאנילה דקות אחדות לאחר הרצחו מיריות אלמונים ביום ד'. שני אמריקאים נוספים ותושב מקומי אחד נהרגו אף הם באותה העת בפעולות נפרדות, שבוצעו, על־פי החשד, על־ידי „ציפורי הדרור", חוליות החיסול של המחתרת הקומוניסטית. (צילום: א.פ.)

גילויים בצרפת: עמלות לאישים סוציאליסטים על הנשק לאיראן

מאת גדעון קוץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר") — דו"ח של המבקר הכללי של צבא צרפת אומר, כי אישים סוציאליסטים קיבלו עמלה בסך 3־5 אחוזים על עסקות נשק בלתי־חוקיות עם איראן שבוצעו בשנים 1983־1986 בידיעת שר ההגנה דאז שארל ארנו ועוזריו. כך מוסר השבועון „לה פואן".

השבועון „ל'אקספרס" אומר, כי חברת התחמושת „לושר" הצרפתית, שהבריחה פגזי תותחים ותחמושת לאיראן, במסווה של משלוחים לברזיל, תאילנד ומדינות אחרות, כפי שהתגלה במארס 1986, עשתה זאת במשך שלוש שנים וסיפקה לאיראן 350,000 פגזים.

לפי „לה פואן" מדווח המבקר, כי היצואן מימן תמורת ביצוע העסקה פעולות של המפלגה הסוציאליסטית במאות מיליוני פראנקים והעביר עמלות בסך 50 מיליון פראנק לאישים שונים. פרסום הדו"ח תלוי עתה בשר ההגנה הנוכחי אנדרה ז'ירו. משקיפים מניחים, כי הפרסומים באו על רקע מערכת הבחירות לנשיאות וכאזהרה לסוציאליסטים לא לשלוף פרשיות שחיתות נגד שלטון הימין.

הבדווים: עצי הזית נעקרו לפני שהושלמו הדיונים בבית־המשפט

מאת סופר „דבר" בנגב

עצרת מחאה תתקיים ביום ה' הבא ליד העיירה הבדווית לגייה בנגב, במלאת שבוע לעקירת מטעי הזיתים במקום על־ידי הסיירת הירוקה, פקחי מנהל מקרקעי ישראל בליווי שוטרים, הנגב והמשטרה ומשמר הגבול.

מארגני העצרת טוענים, שהזיתים גודלו על קרקע פרטית ולא על אדמת המדינה, כפי שטוענים אנשי מינהל מקרקעי ישראל. לדבריהם, הטענה של עורכי מבצע העקירות כי ההליכים המשפטיים שחייבו את עקירת העצים הסתיימו — היא טענה שקרית. הם טוענים שהנושא עדיין מצוי בדיון בבית המשפט, והן בעירעורים של הבדווים על צו בית־משפט השלום בבאר־שבע לשיפוי הקרקע.

ביום ד' שעבר נעקרו מאות עצי זית משטח של 660 דונמים ליד העיירה לגייה. בין השאר נעקרו עצים ממטע זיתים של משפחת אל נסאסרה, המפעל שכיניה מטפחי בעלות מלפני 80 ו־35 שנים על שטחי המטע שנעקר.

בזמן המבצע טענו אנשי הסיירת הירוקה, שהמבצע בא לאכוף צווים של בית המשפט, לאחר שערעוריהם של בעלי המטעים על צווים אלה נדחו בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע ובבית המשפט העליון.

יו"ר האגודה להגנה על זכויות הבדווים נורי אל עוקבי, המארגן את עצרת המחאה, טוען, שהמטע נעקר בעיצומו טרם הסתיים. הוא גם טוען שתוך כדי המבצע רמסו הטרקטורים גם שתילי גפן ודיקות בחצרות הבתים של בני משפחות אל נסאסרה.

אל עוקבי אמר אתמול לסופר „דבר", שבעצרת ימחו משתתפיה על יחסה של מדינת ישראל לבדווים. „מגיעים אלינו בכוחות גדולים של מאות שוטרים ופקחים ובלווית מסוק, כאילו אנו אויב המצוי במלחמה עם ישראל, זאת במסגרת מדיניות של נישול הבדווים מאדמותיהם", אמר עוקבי.

יש לעודד את הערבים להגר אומרים 62 אחוז מרבני יו"ש

מאת אוריאל בן עמי ומוחמד חליליה סופרי „דבר"

62 אחוזים מרבני יו"ש השיבו בסקר מטעם מכון „צומת" שבגוש עציון, כי יש לעודד את הערבים להגר מרצונם.

מכון „צומת" (צוותי מדע ותורה), העוסק בשאלות החיים המודרניים והתורה, הפיק לאחרונה סקר בשאלת הגירת הערבים לכל הרבנים ביהודה ושומרון. הסקר הופץ לפני כחודשיים לכ־130 רבנים מכל יהודה ושומרון, והם נתבקשו להשיב עליו בעילום שם. כ־70 רבנים השיבו על שאלות הסקר.

על השאלה „מה דעתך בדבר הגירתם של הנוכרים מן הארץ?" השיבו עשרה אחוזים: „לנו כמדינה ריבונית ולקהילה אסור בכלל לטפל בנושא זה". 13 אחוזים השיבו: „[illegible] לדון בכך". 62 אחוזים השיבו באמרם: „יש לעודד [illegible] בתנאי שיעשו זאת מרצונם". 15 אחוזים השיבו: „[illegible] אותם במידת יכולתנו ולדאות בכך חילופי אוכלוסין".

כל הרבנים השיבו בעילום שם פרט לחנן פורת, [illegible] טופס השאלון „האמת איננה פחדנית". ראש מכון „צומת" [illegible] ישראל רוזן מסר, כי חנן פורת היה בין המשיבים כי יש לעודד את הערבים להגר מרצונם.

כזכור, התבטא השר יוסף שפירא ממפד"ל בשבוע [illegible] כי יש לעודד את הערבים להגר מן הארץ מרצונם [illegible] 20 [illegible]

אלקודלאר לכל אחד מהם. התבטאותו של שפירא עוררה סערת רוחות במפד"ל, ובעקבותיה ככל הנראה באה ההדלפה על עמדות הרבנים ביהודה ושומרון, כדי להוכיח שעמדתו של השר שפירא בנושא מקובלת על רוב ציבור תומכי המפד"ל.

הערבים במפד"ל מוחים

החברים הערבים במפד"ל יצאו בסוף השבוע בביקורת קשה על שפירא, הביעו זעזוע, כי הוא גרוע יותר מכהנא.

מנהל המחלקה הערבית במפד"ל תואפיק חאג' עווד תקף בחריפות את השר יוסף שפירא וקרא לו להסיק מסקנות [illegible]

גם עסקני המפלגה [illegible] שהציג ספירא. „עם [illegible]

[illegible]

וורונצוב הבטיח בכווית שברה"מ תדרוש לעצור ההתקפות מאיראן

כווית (א.פ. ועו"ר) — סגן שר החוץ הסובייטי יולי וורונצוב הגיע אתמול לטהראן בתום ביקור בכווית, שבמהלכו הבטיח למארחיו, כי מוסקווה תפעיל את השפעתה בטהראן כדי שזו תחדל מהתקפותיה עליה. עם הגיעו הוא התקבל בנמל התעופה של טהראן על־ידי סגן שר החוץ האיראני, עלי מוחמד בשראתי.

וורונצוב הביא עמו לכווית איגרת ממנהיג בריה"מ גורבצ'וב לשליט כווית, שייח' ג'אבר אל־אחמד אל־סבאח. לדברי סוכנות הידיעות הכווייתית „קונה", נגע תוכן האיגרת ל„עמדת בריה"מ באשר לנחיצות של שמירת מדינות האזור מחוץ למעגל הלחימה במפרץ". בהודעת הסוכנות נאמר להלן, שאל סבאח אמר בצאתו מהפגישה עם השליח, כי „בריה"מ כבר קיימה מגעים עם איראן בנוגע להפסקת תוקפנותה של זו כלפי כווית".

מקור המקורב לפמלייתו של וורונצוב בכווית מסר אתמול, כי השליח שב והדגיש את מחויבותה של ארצו להביא לכלל סיום את מלחמת המפרץ ולהבטיח את הוצאת הציים הזרים מן האזור. הוא אמר כי וורונצוב אישר שנושא המפרץ עלה בשיחות שולץ־שוארנדזה וכי הוא עתיד לעלות גם בשיחות הפסגה הצפויה בין רייגן לגורבצ'וב.

יום קודם לכן, בשעה שוורונצוב נועד עם פקידים בבגדאד, פגע בעיר טיל איראני. הוא נחת באזור מגורים וגרם למותם של אזרחים אחדים ולפציעתם של אחרים. עיראק הודיעה בעקבות פגיעת הטיל שבדעתה לגמול על שיגורו בפעולות נקם. בטהראן הודיעו מצירים „במשמרות המהפיכה" על כוונתם להמשיך לפגוע במטרות כלכליות, צבאיות ותעשייתיות של עיראק.

מקורות מדיניים בעיראק אמרו שהנשיא צדאם חוסיין הבהיר לשליח הסובייטי ביום ה', כי עיראק תתנגד לכל נסיון לתת „פירוש מעוות" להחלטת או"ם בנוגע להפסקת האש במלחמת המפרץ.

במרכז או"ם אמר דובר או"ם כי איראן ועיראק כבר השיבו להצעת ההסדר של מועצת הבטחון וכי המזכ"ל חאוויר פרז דה־קואיאר יעיין באיגרות התשובה שלהן מחר. שגריר ארה"ב באו"ם, ורנון וולטרס, הביע אתמול הערכה, כי מועצת הבטחון תצטרך לפעול נגד איראן בכוח צבאי אם זו תדחה את קריאת מועצת הבטחון להפסקת אש. בהצביעו על סעיף 7 של מגילת היסוד של או"ם, המזכיר קורות צעדים לאכיפת החלטות הארגון, אמר וולטרס, בראיון ששודר על־ידי „קול אמריקה", כי חמש החברות הקבועות במועצת הבטחון יאלצו לנקוט אמצעים שיהיה בהם כדי לאלץ את איראן לחדול במלחמתה בעיראק.

אתמול הודיעה עיראק כי מטוסיה פגעו במיכלית גדולה נוספת בקרבת החוף האיראני. סוכנות הידיעות העיראקית הרשמית ציטטה את דובר הצבא כמי שהגדיר את התקיפה כ„מימוש זכותה של עיראק לנתק „נתיבי" אספקת נפט המשמשים למימון התוקפנות האיראנית נגד עיראק". לפי שעה לא זכתה ידיעה זו לכל אישור ממקור בלתי תלוי.

ביקורת מבחוץ ומבוכה בפנים על מינוי ניצב לוי לנציב שב"ס

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

„המינוי של ניצב שאול לוי לנציב שירות בתי הסוהר מועד לכשלון. המינוי היה חייב להיות מתוך שורות שירות בתי הסוהר ולא מבחוץ" — אומר פרופ' ח"כ דוד ליבאי, יו"ר ועדת ביקורת המדינה, ואחד מחברי ועדת קנת, שבדקה בעבר את פעילות שירות בתי הסוהר.

ליבאי מספר, כי חברי ועדת קנת הגיעו בזמנה למסקנה שהנציב חייב לצמוח מתוך שירות בתי הסוהר. „כל נציב חייב למנות לעצמו סגן מתוך השירות ולהכשירו להיות הנציב שאחריו. שר המשטרה חיים בר־לב היה חייב לקחת זאת בחשבון", אומר ליבאי.

„עם כל ההערכה שיש לי לנציב הנכנס, ניצב לוי שאול, המינוי הזה חייב להסתיים בכשלון" אומר ליבאי. „זוהי שגיאה נוספת של בר־לב במינוי. לא שמים אדם מן החוץ ישר בראש הפירמידה. זה כשלון בטוח".

הפרופסור ליבאי התייחס בדבריו לפרישת קצינים מהשירות. הוא ציין, כי יש לעשות כל דבר כדי למנוע פרישה של קצינים מובחרים.

מבוכה בשב"ס

מבוכה בשירות בתי הסוהר נוכח החלטתו של שר המשטרה חיים בר־לב למנות את ניצב לוי שאול לנציב שירות בתי הסוהר.

קצינים בכירים בשירות בתי הסוהר אמרו כי שר המשטרה ממשיך בדרכו הבנאת אנשים מן החוץ. בדרך זו, אמרו אותם קצינים, הוא לא יצליח להביא את המערכת הזקוקה לאדם שמבין את דרכי עבודתה.

שר המשטרה חיים בר־לב אמר אתמול כי תת־גונדר שלום הודיע היה אמור להיות המפקד הבא של שירות בתי הסוהר „אילו היה ממתין חודש אחד והוא את הירידה מהקבלן שלום גניש לאחר שהשתחרר מן הכלא". גונדר שלום רודליו מואשם, כידוע, בקבלת שוחד מהקבלן הנמלט שלום גניש.

נראה כי שירות בתי הסוהר לא יקבל בחודש ינואר העלאה בתקציבו הכללי, דבר שיקשה על מימוש המטרות שהוצבו לפני כמה שנים לרבות הגדלת מספר מקומות הכליאה והטבת תנאי האסירים.

הרופאים סירבו לשתף את ארבלי במו"מ לפתרון הסכסוך עם קופ"ח

המועצה הארצית של קופ"ח דוחה את ההתקפות על הנהלת המוסד

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

המועצה הארצית של קופת־חולים הכללית שמעה בסוף השבוע שעבר מפי יו"ר הנהלת הקופה, פרופ' חיים דורון, סקירה על עיצומי הרופאים בבתי־החולים, ודחתה בשאט נפש „את ההתקפות החד־צדדיות והבלתי־מרוסנות נגד קופת־חולים והנהלתה".

לדעת המועצה „התקפות אלה יוצרות אווירה עכורה סביב פעולתה התקינה של קופת־חולים, מה גם שהן אינן ביקורת קונסטרוקטיבית לשמה. לרוב הביקורת היא נגאטיבית ומוסתרת בסיס מציאותי". המועצה פנתה למבקרים למיניהם „להפסיק את מחול השדים הדמוני".

עם זאת פנה יו"ר המועצה אלי מויאל אל הרופאים להפסיק את העיצומים הגורמים סבל לחולים ולהמשיך בהידברות עם הנהלת קופת־חולים. הוא ציין, כי המועצה סבורה, שניתן לישב את כל חילוקי הדעות, ובוודאי את הוויכוח על עבודה נוספת, בדרך של משא ומתן והידברות בין ההנהלה ונציגי הרופאים.

ראשי הסתדרות רופאי בתי־החולים של קופ"ח אינם מוכנים לשתף את שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו בדיונים שהם מקיימים עם הנהלת קופ"ח בנושא העיתותים מחוץ לשעות העבודה הרגילות.

הצעה לשתף את שרת הבריאות במו"מ הועלתה על ידי מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בפגישתו עם מ"מ יו"ר הסתדרות הרופאים, ד"ר אליאס ויליקובסקי, ביום ו' האחרון. קיסר הציע את עזרתו לארגון פגישה משולשת של שרת הבריאות, יו"ר הנהלת קופ"ח ונציג הרופאים. בהתייעצות שקיימו אתמול חברי מזכירות הסתדרות החליטו לדחות את הצעתו של קיסר.

„בשיחה ל„דבר" הסביר דובר הרופאים: „עם כל הכבוד לשרת הבריאות, המעסיקים שלנו הם קופת־חולים הכללית וההסתדרות, ורק בכוחם לאמץ את התוכנית שלנו, שלדעתנו תביא להבראת השירותים הרפואיים למבוטחי הקופה".

היום נפגשים נציגי הרופאים עם אייבי נתן כדי לברר אפשרות לשימוש בתחנה שלו למסע הסברה על מצב הרפואה הציבורית בארץ. בכוונת הרופאים להפעיל השבוע גם קו פתוח לשאלות הציבור, שייענו על־ידי הרופאים.

היום מקיימים הרופאים עיצומים בבתי־החולים „בילינסון" בפתח־תקווה ו„קפלן" ברחובות ובבית־החולים הגריאטרי „בית רבקה" בפתח־תקווה. מחר יהיו עיצומים בבתי־החולים „השרון" בפתח־תקווה ו„לוינשטיין" ברעננה.

ביום ג', בנוסף לעבודה במסגרת שבת בבתי־החולים „התורניים" לפי לוח העיצומים, יסגרו הרופאים את כל מרפאות־החוץ, אם לא יהיה קידום במגעים עם ההסתדרות וקופת־חולים.

הודעה
על פרסום תשקיף
שחף – קרן נאמנות

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של חוק לניירות ערך תשכ"ח־1968, כי ביום 1.11.87 פורסם תשקיף בדבר הצעה לציבור על הנפקת יחידות של
שחף – קרן נאמנות

קרן חדשה להשקעות בנאמנות שנוסדה לפי הסכם נאמנות שנחתם בין להק־ניהול נאמנות של אמריקאי בע"מ כ„מנהל" לבין חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ כ„נאמן".
בהתאם לתשקיף הנ"ל:

מוצעות לציבור
מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 שקל חדש כל יחידה, אך לא פחות מ־10 יחידות ברכישה אחת, בתעודות השתתפות רשומות על שם, במחירי יחידה משתנים כמפורט בפרק 2 בתשקיף, כדלקמן:
הצעה במחיר מופחת
החל מ־8.11.87 משעה 8.30 ועד 30.11.87 בשעה 9.45, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע, ללא תוספת שיעור הוספה.
הצעה רגילה
החל מ־30.11.87 משעה 9.45 ועד 31.10.88 בשעה 9.45, מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע, בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או פחות, כמפורט בתשקיף.
מדיניות ההשקעות של הקרן
הסכם הנאמנות קובע כי לפחות 75% מנכסיה של הקרן יושקעו באגרות חוב שהונפקו בידי המדינה. לעניין זה יראו כהשקעה באגרות חוב של המדינה גם השקעה בניירות ערך בנקאיים שבהסדר. הנ"ל ניתן לשינוי על־ידי תיקון הסכם הנאמנות ללא צורך בכינוס אסיפה כללית של בעלי היחידות.
הטבות למחזיקי יחידות בקרן זו מתעניינות לנישומים, מסוימים מכח חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה – 1985.
החל מחודש ינואר 1988, תחלק הקרן דיבידנד חודשי במזומן, בשיעור שייקבע מעת לעת על־ידי מנהל הקרן. יתכן וייווצר מצב בו סכום התשלום השנתי המצטבר אותו מתחייב מנהל הקרן לשלם על־פי תשקיף זה יכלול גם הכנסה מהפרשי שער, מהפרשי הצמדה וממימוש ניירות ערך.
שכר מנהל הקרן והנאמן:
השכר השנתי הכולל של מנהל הקרן והנאמן יחד, לצורך תשקיף זה, יהיה 1.1% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן ואולם בהתאם להסכם הנאמנות זכאים מנהל הקרן והנאמן לקבל לעצמם יחד תשלום שנתי אשר יהיה שווה ל־3.5% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן.
עותקים מהתשקיף ומההיתר לפרסומו הוגשו לרשם החברות.
עותקים מתשקיף זה ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
בקשות להזמנת יחידות ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות של הקרן הנ"ל.

הנאמן: חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ
מנהל הקרן: להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

להק - ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

ביקור שיראק בישראל ילווה בצעדים ל„איזון"

מאת גדעון קוץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר") — צרפת תנצל את ביקורו של ראש הממשלה ז'אק שיראק בישראל, כדי לנקוט צעדים פרו־ערביים „מאזנים", ובכללם חידוש הקשרים עם סוריה, עם אפשרות של הספקת נשק צרפתי לדמשק במישרין או בעקיפין ומשלוחי נשק חדש ומשוכלל לעיראק.

כן עשוי שיראק להתיר לשר החוץ ז'אן ברנאר רמון להיוועד עם יאסר ערפאת, לאחר שבעבר מנע נסיונות לקיום פגישה כזאת.

שיראק, המגיע היום לביקור רשמי בישראל, הצהיר ערב צאתו, כי על אש"ף להשתתף בתהליך השלום באיזור. „אש"ף, ארגון שפלסתינים רבים מזדהים עמו, הוא מציאות שאין להתעלם ממנה", אמר שיראק בראיון לירחון היהודי „ל'ארש". לדבריו, ועידת שלום בינלאומית היא „אמצעי טוב להגיע לשלום" ו„עקרון השתתפותן של החברות הקבועות במועצת הבטחון בועידה כזאת אינו ניתן לערעור".

מקור דיפלומאטי ישראלי אמר, כי הגם שאין חידוש בעמדת צרפת כלפי „ייצוגיות אש"ף", מעניין שראש ממשלת צרפת מצא לנכון להדגיש אותה ערב ביקורו בישראל. „יצוין, כי שיראק עצמו לא נהג עד כה להדגיש את ייצוגיות אש"ף.

השת"פ המודיעיני בדיוני שמיר־שיראק

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

הגברת שיתוף הפעולה המודיעיני, תיאום עמדות והחלפת מידע במאבק בטרור וכן סכנת ההתלקחות במפרץ הפרסי וסיכויי השלום עם ירדן יעמדו במוקד שיחתם היום בארבע עיניים בין ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק לראש ממשלת ישראל יצחק שמיר.

ראש הממשלה האורח יגיע היום לביקור רשמי של שלושה ימים. במהלך ביקורו הוא ייפגש גם עם ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, ועם שר הבטחון יצחק רבין.

שני צעירים נפצעו ממטען נפץ בטבריה

מאת שמעון זייף, סופר „דבר" בצפון

שני צעירים נפצעו באורח קל ובינוני סמוך לחצות בליל שבת בפיגוע חבלני שאירע בטיילת של טבריה. אייל בר־יצחק בן 19, חייל מ־בנאל, נפצע באורח בינוני בעיניו, בידיו ובחזהו מרסיסי המטען ואושפז בבית החולים „פוריה". חברתו, נורית לוי בת 17 ממושב כפר זיתים, נפצעה באורח קל בידיה ושוחררה לאחר טיפול רפואי בבית־החולים.

הפיגוע אירע כאשר שני הצעירים וזוג צעירים נוסף טיילו בטיילת הטברייינית. לפתע הבחין בניסה בדמות חשודה שהסתתרה מאחורי סלע גדול במרחק של כמאה מטר. כשביקש להתכופף כדי להסיט את הראייה, אירע הפיצוץ העז. ארבעת הצעירים הועפו ממקומם למרחק של כחמישה מטרים.

שני הצעירים שנפגעו הועברו על־ידי חבריהם לתחנת מד"א הסמוכה, שם קיבלו טיפול רפואי ראשוני והועברו באמבולנס ל„פוריה".

למקום הפיגוע, הנמצא סמוך לבתי המלון הגדולים של טבריה וההומה אדם בדרך כלל, הגיעו מיד כוחות משטרה, משמר אזרחי וחבלני משטרה בראשות מפקד מחוז העמקים, נצ"מ יוסי כהן, שפתחו בבדיקת שרידי המטען וסריקת האזור כדי לוודא שלא הונחו מטענים נוספים. המשטרה עצרה לחקירה שלושה חשודים.

בחקירה ראשונה של המשטרה עולה מעל לכל ספק, כי מדובר בפיגוע חבלני וכי במטען היו כמה מאות גרמים של חומר נפץ.

קיסר: אחרי שתי קדנציות הביתה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

„אין לי כל כוונה להתמודד על ראשות מפלגת העבודה בכל שלב שהוא. מקובל עלי להשלים שתי קדנציות וללכת הביתה", אמר מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, בתגובה לשאלת סופר „דבר" במהלך ביקור בכרמיאל.

קיסר הוסיף, כי לאחר שיפרוש לגימלאות, בסיום שתי הקדנציות, בכוונתו לכתוב ספרים, שאותם לא היה לו פנאי לכתוב עד כה מחמת העומס בעבודתו.

קיסר: לא יהיה שינוי בהנהלת קופת־חולים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

למרות הלחצים המופעלים על מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר מצד בכירים בהסתדרות לערוך שינויים פרסונליים בהנהלת קופת־חולים, אין המזכ"ל מתכוון להיענות לתביעה זו. „לו רציתי להיות פופולארי, יכולתי לערוף ראשים בקופ"ח, אבל אני משוכנע שקשיי הקופה אינם בהנהלה", אמר אתמול המזכ"ל בתגובה על שאלת סופר „דבר".

במהלך מסיבת עתונאים של מועצת פועלי כרמיאל אמר קיסר, כי הוא מודע להופעת העזיבה, במיוחד של צעירים, את קופ"ח הכללית לטובת קופ"ה „מכבי". הוא אמר, כי כדי לבלום את התופעה החליט להנהיג שינויים בקופ"ה, בכללם קביעת תור לרופא המשפחה באמצעות הטלפון, קביעת תור לרופאים מקצועיים לתקופה שלא תעלה על שבוע ימים, מתן אוטונומיה מלאה לבתי החולים של קופ"ח ועוד.

מזכ"ל ההסתדרות מכנה את המשתמשים בקופ"ה מכבי „אליטה חברתית". לדבריו, קופה זו מבריחה מבוטחיה קשישים, בעוד שקופ"ח הכללית מקבלת כל אחד. עם זאת, מדגיש קיסר, תופעת העזיבה מקופ"ח הכללית נובעת גם מטיב השירות, שאותו יש לשפר.

מהיום חגורות בטיחות חובה גם בשטח בנוי

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

החובה לחגור חגורות בטיחות גם בשטח בנוי נכנסת לתקפה היום. מינהל הבטיחות צופה, שמספר הנפגעים בערים יקטן ב־30 אחוז.

החובה לחגור חגורות בטיחות חלה על יושבי המושבים הקדמיים בכל כלי־הרכב, שבהם חלה חובה זו עד כה רק מחוץ לערים. האחריות על חגירת החגורה על־ידי כל הנוסעים החייבים בכך חלה על הנהג. אי־חגירת החגורה על־ידי נוסע, החייב בכך, תירשם כעבירה לנהג.

משטרת ישראל תשים דגש על אכיפת התקנה החדשה כבר היום, אולם מעריכים, כי בימים הראשונים יקלו השוטרים עם מי שלא התרגל בהיסח הדעת. כעבור ימים אחדים יוחמר היחס לנושא זה ולעבריינים יירשמו דו"חות.

80 אחוז מכלל התאונות מתרחשות בשטח בנוי. ב־60 אחוז מהן מעורבת חזיתה של מכונית אחת לפחות. החגורה אמורה להגן על יושבי המושבים הקדמיים במקרים אלה. במינהל הבטיחות מקווים, שחובת החגירה תביא להקטנת מספר הנפגעים בכ־30 אחוז.

هكذا من الأصل

16 שנה היו עדויות־שקר של אנשי השירות

מאת דוד פרידמן כתב עתי"ם

ועדת החקירה הממלכתית לעניין שיטת החקירה של השב"כ הגישה ביום ו' את מסקנותיה לראש הממשלה.

הוועדה פירסמה בפומבי חלק מן הדין־וחשבון שלה.

בפרק מסקנותיה קובעת הוועדה, כי חקירה יעילה של חשודים בפעילות חבלנית עויינת, לא תיתכן ללא שימוש באמצעי לחץ. אמצעי הלחץ צריכים להתרכז בעיקר בלחץ פסיכולוגי בלתי אלים של חקירה, ובשימוש בתחבולות, אולם כאשר אלה אינם משיגים את המטרה – אין להימנע מהפעלת מידה מתונה של לחץ פיזי. הוועדה קוראת להדריך את חוקרי השב"כ למנוע הפעלת לחץ פיזי מופרז על־פי שרירות ליבו של החוקר.

הוועדה קובעת עוד, שהחלק החסוי שלה יובא מדי־שנה לעיון מחדש לפני ועדת שרים מצומצמת. ועדה זו תוכל לעשות בחלק החסוי, המכיל קובץ הנחיות מפורטות לפעילות השב"כ, שינויים הדרושים לפי הנסיבות המשתנות מפעם לפעם. הוועדה ממליצה שאם ייעשו שינויים כאלה, יובא הדבר לידיעתה של ועדת המשנה לשירותים חשאיים של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

בפרק המבוא לדו"ח קובעת הוועדה: "אנו משוכנעים שכיום ההכרה בהכרח לפתוח דף חדש ולשקם את מעמד השירות בעיני הציבור ובעיני אנשיו שלו, היא נחלת כלל השירות מבכיריו ועד לזוטר החוקרים".

שלושת חברי הוועדה הם השופט העליון בדימוס משה לנדוי, מבקר המדינה יעקב מלץ וראש המוסד לשעבר אלוף (מיל.) יצחק חופי. הדו"ח כולל שורה ארוכה של מסקנות והמלצות בסוף החלק הגלוי של דו"ח הוועדה. המסקנות מתייחסות להפעלת אמצעי לחץ על נחקרים, מתקני חקירה, הצעות לחקיקה, ביקורת פנים וביקורת חוץ, עדויות של חוקרים בבתי המשפט וסמכויות היועץ המשפטי לממשלה.

הוועדה קובעת כי היא ראתה את עיקר תפקידה בהכוונת התהליך ההכרחי של שיקום והבראה בכל הנוגע לפעילות חבלנית עוינת, ודרך שילובה של פעילות חיונית זו אל תוך מסגרת הערכים של שלטון החוק שבהם דוגלת המדינה. הוועדה מקווה, שבכך יוחזרו לאנשי השירות השכנוע הפנימי ובכונות דרכם, הדרושים להם לעבודתם, והיכולת להבחין בין מותר ואסור מבלי להזדקק לעזרת משפטן על כל צעד ושעל.

השופט משה לנדוי
יו"ר הוועדה

ועדת החקירה הממלכתית נמנעת מלהסיק מסקנות אישיות נגד עובדי השירות, בנימוק עיקרי שהדבר יביא לפגיעה בתפקודו של שירות הבטחון הכללי. הוועדה גם ממליצה להפסיק כל הליכים פליליים כנגד אנשי השב"כ, שהמשטרה חוקרת עתה תלונות בנושא עדות שקר שלהם.

הוועדה קובעת, כי אין היא סבורה שבניהול משפט נגד חוקרי השב"כ בעניין עדות שקר, או בניהול חקירה משפטית כזו, יש עניין לציבור. "להיפך, ניהול משפט כזה היה גורם נזק לציבור, בהחלשת ההגנה עליו מפני מעשי טירור, עקב פגיעה בתיפקודו של השירות לשם סיכול מעשי טירור". עוד קובעת הוועדה כי מאחר שמשפט כזה עשוי להוות תקדים לתלונות דומות בעתיד נגד חוקרי שב"כ, ומאחר שמדובר בשאלה של תפקודו התקין של השירות, שבו כרוכים שיקולים של טובת

„חשיפת פעולות לחץ פיזי במהלך החקירה מעמידה בסכנה את קבילותה של הודעה בבית המשפט והיה חשש לזיכויו של מחבל"

הציבור, מניחה הוועדה כי היועץ המשפטי לממשלה יתייעץ עם הממשלה אם להמשיך בחקירה המשטרתית. "אם יעשה כן היועץ המשפטי, המלצתנו לממשלה כי היא תחווה את דעתה, שטעמים מכריעים של טובת הציבור מחייבים הפסקת הליכים פליליים כאלה עוד בשלב ההתחלתי של החקירה המשטרתית".

הוועדה קובעת עוד, כי מטעמים של טובת הציבור היא נמנעת מלהגיש המלצה והסקת מסקנות משמעתיות נגד עובדים הממשיכים לעבוד בשירות וכנגד עובדים שהפסיקו לעבוד בשירות הבטחון הכללי.

דו"ח הוועדה מחזיק שני חלקים. החלק הראשון המכיל 88 עמודים הינו החלק הגלוי. החלק השני של דו"ח הוועדה הינו חלק חסוי ובו המלצות לגבי נהלי עבודה של שירות הבטחון הכללי. שני החלקים הוגשו לראש הממשלה ולמליאת הממשלה.

ועדת החקירה קובעת בראשית פרק ההמלצות שלה כי המלצותיה נועדו להוציא את השב"כ מ"הסבך שבו הסתבך", כדי שאנשי השב"כ ובמיוחד אנשי החקירות יוכלו להתגבר על רגשות המועקה והמרירות נוכח נטל העבר הרובץ עליהם.

הוועדה קובעת, כי בגיבוש המלצותיה שמה לנגד עיניה מחד את הצרכים הייחודיים של המאבק בפעילות חבלנית עויינת, ומאידך את ערכי החוק והמוסר שבלעדיהם לא תיכון מדינה מתוקנת.

הוועדה קובעת, כי החוק עצמו חייב להבטיח מסגרת ראויה לפעילותו של השירות בנושא של חקירות פעילות חבלנית עויינת, על הבעיות והדילמות המיוחדות המתלוות אליה. הוועדה קובעת כי הדיבור הכרחי למען חוסנה המוסרי של החברה הישראלית ושל השירות.

"מגמתם של מעשי הטירור היא לשלול זכות יסוד מאזרחי המדינה, היא הזכות לחיים ולשלימות

מבקר המדינה יעקב מלץ
חבר הוועדה

הגוף. ארגונים שזאת מטרתם, אין להם כל זכות מוסרית לתבוע שהמדינה תקיים כלפיהם את זכויות האזרח המקובלות. למרות זאת, על המדינה ועל רשויותיה, לשמור על התנהגות הומניטרית ועל צלם אנוש ביחסם אל אנשי פעילות חבלנית

מטעמי טובת הציבור נמנעת הוועדה מלהגיש המלצה והסקת מסקנות משמעותיות נגד עובדים הממשיכים לעבוד בשירות

עויינת, כדי לקיים את "האני מאמין" של המדינה עצמה, כמדינת חוק המושתת על מושגי יסוד של מוסר. כל פגיעה במושגי יסוד אלה, אפילו כלפי מבקשי נפשה, עלולה להתנקם בנו בהשחתת המידות כלפי פנים.

הוועדה קובעת כאמור, כי ניתן להפעיל לחץ פיזי בצורה מתונה על נחקרים, אם לחץ פסיכולוגי ותחבולות ומעשי הטעייה לא הועילו לצורך החקירה.

הוועדה מציינת בדו"ח, כי ההוראות בעניין ההגבלה על שימוש בלחץ פיזי מפורטות בהנחיות פנימיות של השירות ומן הראוי לקבצן במיסמך אחד. לכן הועדה בחלק החסוי שלה ניסחה קובץ הנחיות לחוקרי השירות, המגדיר על פי נסיון העבר בדיוק את הגבולות של המותר והאסור לחוקר. "אנו משוכנעים שאם יישמרו סייגים אלה ככתבם וכרוחם, תובטח יעילות החקירה, ועם זאת היא תהיה רחוקה מהפעלת עינויי גוף או נפש, מהתעללות בנחקר או מהשפלת כבוד האדם שלו".

חברי הוועדה חוזרים ומדגישים, שאין לפתוח בחקירה נגד אדם אלא אם קיים מידע סביר המוכיח חשד שהוא מעורב בדרך כלשהי בפעילות חבלנית עויינת, או בהתארגנות מדינית האסורה בישראל ובשטחים. אין לסטות מכלל זה.

בעניין מיתקני החקירה, ממליצה הוועדה על טיפול מיידי בשיפור התנאים במתקני החקירה. היא קובעת שיש להרחיבם, ליצור בהם תנאי תאורה סבירים, איוורור נאות והחדרת אור יום אליהם. הוועדה קובעת כי תאורת החשמל בתאי המעצר בשעות הלילה לא תהיה בעוצמה העולה על הדרוש לשם תצפית מבחוץ על הנעשה בתוך התא. כמו כן חייב להימצא פתרון אשר יאפשר פינוי מיידי של נחקרים במתקני החקירה של השב"כ עם גמר החקירה.

הוועדה קובעת עוד בפרק ההמלצות בענייני חוק ומשפט כי אין להמתין לחקיקה של הכנסת ואין להמתין לעריכת בירור עקרוני של הצעה לחוקק חוק מיוחד לצורך חקירות פעילות חבלנית עויינת. "הגענו לכלל דעה שלפחות לעתיד הקרוב יוכל השירות לפתוח דף חדש, נקי מפגמים, ולקיים את פעילותו החיונית במסגרת החוק הקיים, וכי ניתן יהיה להתמודד במסגרת החוק הקיים עם נטל העבר הרובץ על מצפונם של טובי החוקרים, שהודו לפנינו כי חטאו לחובה להעיד עדות אמת. בדרך שעליה אנו מצביעים כאן יוכל השירות ללכת לאורך זמן מבלי שיהיה צורך לתקן למענו את עיקרי החוק הקיים".

ועדת החקירה הממלכתית קובעת ומדגישה כי חוקר השירות הנקרא להעיד לפני בית משפט או לפני רשות מוסמכת אחרת לגביית ראיות, יעיד אמת בלבד וכל האמת. "זהו עקרון יסוד שאין לסטות ממנו בשום אופן. יש לשננו היטב לחוקרים מכל הדרגים, ובמיוחד לחוקרים החדשים, בקורסים שהם עוברים לקראת הסמכתם, ובתחילת דרכם כחוקרים בשטח. לקח מר זה נלמד היטב על ידי השירות על כל דרגותיו. כל האמת פירושו גם גילוי מלא של האמצעים שהופעלו נגד הנחקר, כל אימת ששאלה על כך עולה על הפרק במשפט".

הוועדה קובעת כי אין לגלות שיטות חקירה היכולות עם גילויין לבטל מיד את יעילותן. על שיטות אלה יש להגיש תעודת חסיון. כאשר נוצר מצב שבו הטלת חסיון על חלק מהראיות המפלילות את הנאשם ואי הגשתם במשפט, עלולה לגרום להחלשת מסכת הראיות, עד כדי זיכויו של הנאשם, קובעת הוועדה כי יש להעריך אפשרות זו מראש בהתייעצות גלויית לב לחלוטין בין נציגי השירות לבין נציגי התביעה. הוועדה קובעת כי יש לקבוע נוהל מסודר בעניין דילמה זו לעתיד.

הוועדה גם ממליצה לשקול אפשרות לעצור אדם במעצר מינהלי כל אימת שנמצא נגדו חומר הוכחות מרשיע על אישום בפעילות חבלנית עויינת, או בהתארגנות מדינית עויינת, אך יקשה להעמידו לדין בשל ההכרח לכסות את חומר ההוכחות נגדו. עם זאת אסור שהשימוש במעצר מינהלי ייהפך לשיגרה.

הוועדה קובעת עוד כי המצב החוקי הקיים כיום בעניין מעצר לחקירה ומשפט, שיחרור בערבות, מגע בין נחקר ועורך דינו וביקורי קרובים, תקין ואין הוועדה ממליצה לשנות את הדין בנושאים אלה. עם זאת ממליצה הוועדה לשנות את המצב בשטחים, שם ניתן לעצור אדם לתקופה של 18 ימים לפני שהוא מובא בפני שופט. הוועדה תומכת בהצעה לקצר תקופה זו וממליצה שאדם הנעצר בשטחים יובא לפני שופט לא יאוחר מהיום השמיני אחרי המעצר.

הוועדה מתייחסת באריכות לעניין הפיקוח והבקרה על שיטות החקירה בענייני פעילות חבלנית עויינת.

הוועדה מקדימה ומדגישה שלעתים תלונות שוא של נחקרים על עינויים קשים שעברו עליהם בעת חקירתם ע"י השירות הם שכיחות כחלק ממסע סיטתי שמנהלים ארגוני החבלה נגד השירות. לעתים משמשות תלונות שוא אלה על עינויים, תירוץ לנחקרים שהודו באשמתם, לתרץ את הודאתם אצל ארגוניהם. המשימה הראשונית היא, איפוא, לברור תלונות שוא מתלונות שיש בהן ממש.

הסדרים חדשים לבקרה בתוך יחידת החוקרים עומדים בפני גיבוש סופי, מבקר השירות התמנה באחרונה והדבר נותן יסוד ותקווה שיחוזק הבקרה והפיקוח על ביצוען של חקירות של השירות בהתאם לחוק ולהנחיות הקיימות. "לדעתנו אין להסתפק באמצעים אלה. ברור לנו שההחשאיות הכרחית. אבל אין שיקולים אלה צריכים להביא לידי סגירה הרמטית של השירות כלפי ביקורת חיצונית, שהיתה נהוגה עד כה ושנפרצה רק במקרים נדירים. יש יסוד להניח שאילו היתה קיימת ביקורת נוספת מבחוץ, לא היה השירות מסתבך באותה חשיפת יתר שאליה הוא נקלע לבסוף שלא לטובתו".

הוועדה מציבה מישורים אחרים לבקרה ופיקוח חיצוני על השירות. אחד מכישורים אלה הינו בית דין למשמעת של שירות הבטחון הכללי. הוועדה קובעת כי בעבר הוטלו סנקציות על עובדים שחרגו מנהלים בעיקר בהליכים פנימיים ולאו דוקא בהליך של העמדתו לדין משמעתי. הוועדה קובעת: "נראה לנו שבמקרים בעלי חומרה מיוחדת שבהם יש יסוד לאישום פלילי, אינו יכול עובד השירות להיות מחוסן למעשה מפני העמדתו בפני בית משפט באישום פלילי."

הוועדה מציינת בדו"ח שלה כי קיבלה תזכיר מהיועץ המשפטי לממשלה ובו הצעה להקים יחידה מיוחדת במשרד המשפטים לחקירת תלונות נגד חוקרי שב"כ. עם זאת, קובעת הוועדה, הגיש ראש השירות הצעה משלו לחקירת תלונות נגד חוקרים. הצעתו של ראש השירות נראית לוועדה סבירה וקונסטרוקטיבית ומבטיחה איזון הולם בין מעמדם של היועץ המשפטי לממשלה בבדיקת תלונות נגד חוקרי השירות, לבין הצרכים הלגיטימיים של השירות. חברי הוועדה סמכו ידיהם על עמדת השירות ואת פרטיה לגבי חקירות פנימיות הם מביאים בחלקו השני של הדו"ח, החלק המסווג.

מבקר המדינה, נאמר בדו"ח, צמצם את ביקורתו לענייני המינהל הכספים של השירות ונמנע מלבקר את הפעילות האופרטיבית של השירות. הוועדה ממליצה שמבקר המדינה יקיים ביקורת גם על פעילותה של יחידת החקירות בשירות, ביקורת שתתייחס לתקינות החקירות בהתאם לחוק ולהנחיות. לשם כך תהיה לאנשי הביקורת גישה חופשית לכל המתקנים והם יוכלו לבצע גם בדיקה מידגמית על אופן ניהול החקירות. יחידת ביקורת זו במשרד מבקר המדינה תתנהל בחשאיות ותוך מידור קפדני. הדו"חות שלה יוגשו לוועדת מישנה מיוחדת של ועדת ביקורת המדינה של הכנסת.

באשר לפיקוח הפרלמנטרי על השירות, נאמר כי ראש הממשלה הוא הממונה על השירות בדרג המדיני. בין ראש הממשלה ובין ראש השירות מתקיימות פגישות לעתים מזומנות שבהן מדווח ראש השירות לראש הממשלה על עניינים בעלי חשיבות מיוחדת ועונה לשאלותיו של רה"מ בעניינים הנוגעים לפעילות השירות. "מטבע הדברים אינו יכול ראש הממשלה, מרוב עיסוקיו, להתעמק בכל הנעשה בתוך השירות, אפילו בקווים כלליים, אלא הוא זקוק למנגנון שיעמוד לצידו ושיוכל לסנן עבורו חומר, ולהפנות את תשומת ליבו של רה"מ לכל תופעה או התפתחות הראויות לעיונו."

המלצה: טיפול מיידי בשיפור התנאים במתקני החקירה

ועדת החקירה הממלכתית סומכת את ידה על המלצתה של ועדה אחרת שהגישה את הדו"ח שלה באחרונה (ועדת ידין). ועדה זו ממליצה להרחיב את סמכויותיו של המזכיר הצבאי לרה"מ שיוכל לקבל דיווח לפי דרישתו בנוסף לדיווח שנמסר לרה"מ ע"י ראש השירות, לקבל מידע מראשי יחידות בשירות, בידיעת ראש השירות.

ועדת החקירה קובעת כי על ראש הממשלה להקים ועדת שרים מצומצמת שתדון במקרים מיוחדים ובנושאים שראש הממשלה יביא לפניה. בפני ועדה זו יובא הדו"ח השנתי של יחידת החוקרים והיא גם תעיין פעם בשנה בקובץ של אמצעי הלחץ המותרים בחקירות של השירות.

נוסף על הבקרה בדרג המיניסטריאלי, יובאו מסקנות דיוניה של ועדת השרים המצומצמת לידיעתה של ועדת המישנה לשירותים החשאיים של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת. כמו כן יובא לפני ועדה זו הדו"ח השנתי של יחידת החוקרים. לשם פיקוח פרלמנטרי ראוי, תוכל הוועדה לקיים דיון גם על כל ענין הנוגע לחקירות של השירות, בכל הנראה לה".

ועדת החקירה הממלכתית בפרק המלצותיה מציעה מספר דרכים להתמודד בעתיד עם מסקנתה העיקרית – שמתן עדויות שקר בבתי המשפט הפך להיות נורמה בשירות.

הוועדה רואה לנגד עיניה בעיה של תלונות פליליות הצפויות מאנשים שנחקרו על־ידי חוקרי השב"כ, כאשר חוקרים אלה העידו עדות־שקר לגבי דרכי החקירה שלהם. "מתן עדות שקר היא עבירה פלילית חמורה ומעשה בלתי־חוקי בעליל, שעליו מתנוסס אותו דגל שחור האומר 'אסור'". הוועדה קובעת לאחר לבטים לא מעטים, לשון הדו"ח, כי גם אם יוגשו תלונות פליליות נגד חוקרים שהעידו עדות־שקר, תימנע העמדתם של חוקרים אלה למשפט פלילי. בין יתר הנימוקים לכך, כי המניע של החוקרים לא היה מניע אנוכי אלא מחשבה שבהתנהגות זו הם משרתים את הציבור ואת בטחון המדינה. "יש להביא בחשבון כי רוב החוקרים הצפויים להגשת תלונות פליליות משרתים עדיין בשירות, ויש ביניהם מי שנושאים כיום תפקידים בכירים. זוהי קבוצת אנשים קטנה ומגובשת, בעלת מיומנות גבוהה שנרכשה על ידם במרוצת השנים. לא על נקלה ולא בן לילה יימצא תחליף לכל אלה".

ועדת החקירה קובעת כי יש ללכת במישור האישי בדרך "ריפוי הפצעים ולא בדרך הניתוח של איבר מן החי, מגוף השירות, שתוצאותיהן מי ישורן. לא יכולנו להשלים עם המחשבה שאם נמליץ על תגובה, שיש עמה משום 'יקוב הדין את ההר', היא עלולה לשתק את עבודת החקירות של השירות וקרוב לוודאי שיפלו קורבנות־שוא בפעולות טרור שהשירות מסוגל לסכלן".

הוועדה ממליצה שהיועץ המשפטי לממשלה יורה שלא לפתוח בחקירות משטרתיות בעקבות תלונות פליליות נגד אנשי שב"כ שהעידו עדות־שקר במשפטים שונים. הוועדה אומרת כי אין לה נתונים סטטיסטיים על מספר משפטים בהם הופיעו חוקרי השירות והעידו עדות שקר, אך לפי הערכתה מספרם של אנשי שב"כ אלה יכול להיות ניכר ויהיו בוודאי נחקרים לא מעטים שירצו להציק לחוקריהם ולהגיש נגדם תלונות פליליות, דבר העלול לגרום זעזוע עמוק.

הוועדה אומרת, אמנם, כי על היועץ המשפטי לממשלה ועל הממשלה עצמה להורות על הפסקת הליכים פליליים עוד בשלב ההתחלתי של חקירה משטרתית. הוועדה גם מקבילה וקובעת, כי המלצה זו תקפה רק על מה שאירע בעבר עד פרשת נאפסו. ומעתה והילך יש לנהוג על פי המלצותיה האחרות.

בעיה נוספת המתעוררת בעקבות הקביעה הנחרצת של הוועדה בעניין עדויות השקר של השב"כ, הינה בעיה של בקשות למשפטים חוזרים, אם יוגשו כאלה. הוועדה קובעת כי אם יוגשו בקשות לעריכת משפטים חוזרים של אנשים שהורשעו בעקבות עדויות שקר, יופעל החוק של תקנות בתי המשפט והדבר יועבר להכרעתו של נשיא בית המשפט העליון.

באשר למשפטים שנערכו בשטחים, הרי הוועדה ממליצה שהמפקד הצבאי יפעיל את סמכותו לחון נידונים אם יוכח שהם הורשעו על פי עדות־שקר. כמו־כן ממליצה הוועדה על תיקון החוק הקיים בשטחים והוספת אפשרות של עריכת משפט חוזר בעקבות ראיות חדשות שהתגלו.

עוד קובעת הוועדה, כי אם הרשעתו של אדם תבוטל בעקבות משפט חוזר הוא יוכל לתבוע מהמדינה פיצוי על תקופת מאסרו והוצאות משפטו.

המלצה אחרונה של הוועדה נוגעת למינוי יועץ משפטי לשירות הבטחון. השירות פועל כיום, קובעת הוועדה, ללא יועץ משפטי ומן הראוי שימונה בהקדם משפטן בעל שיעור־קומה לתפקיד חשוב זה, ולכשיתמנה יהא עליו לפעול להסרת החיכוכים שנוצרו בין השירות ובין הפרקליטות הצבאית ופרקליטות המדינה, בעטיו של משבר האמון שנוצר בין גופים אלה, משבר שהוועדה קוראת לחסלו למען המטרות המשותפות של הרשויות הממלכתיות כולן.

ועדת החקירה מנתחת באריכות את הנסיבות שהביאו להנהגתה של נורמת עדות השקר בעת הופעת חוקרי השירות כעדים במשפטי זוטא. עד למלחמת ששת הימים התנהלו חקירות חשודים בפעילות חבלנית עויינת, שמספרם היה מועט, ללא הפעלת לחץ פיזי כלשהו. גם בשנים הראשונות שלאחר מלחמת ששת הימים לא היה לתביעה כל קושי בנושא זה. מי שיכול היה להעיד בבית המשפט היה השוטר שגבה את ההודאה של הנחקר וכל פרשת החקירה ע"י אנשי השירות, שקדמה לשלב גביית ההודאה ע"י השוטר, לא הובא כלל בפני בתי המשפט ואיש מחוקרי השב"כ לא הובא כעד.

בשנת 1971, נאמר בדו"ח, חל שינוי מהותי במשפט הזוטא ויותר ויותר סניגורים החלו להעלות את הטענה בבתי המשפט שההודאות ניגבו בלחץ

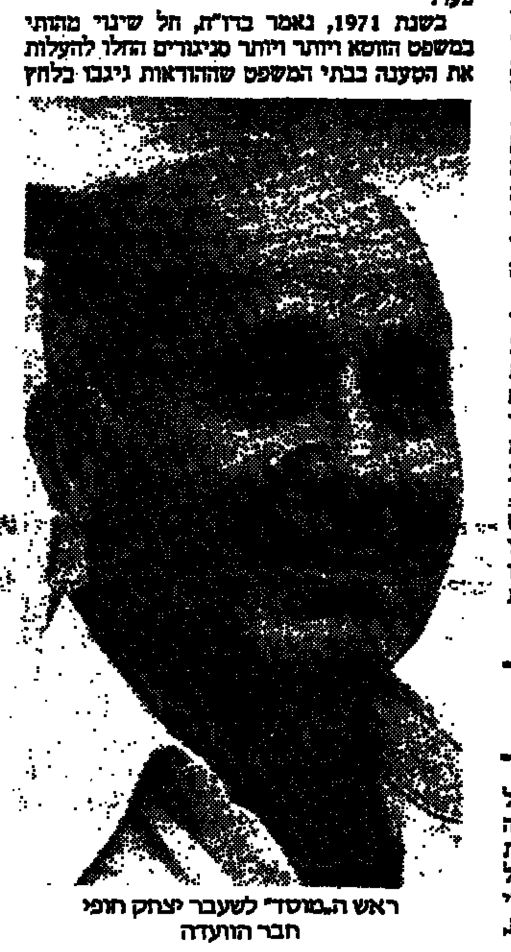

ראש ה„מוסד" לשעבר יצחק חופי
חבר הוועדה

שהופעל ע"י חוקרי השירות ובך החלו להזמין את חוקרי השירות לבתי המשפט כעדים על מנת שיעידו במסגרת "משפטי זוטא" על נסיבות החקירה ומתן ההודאה.

הוועדה מצאה שמאז 1971 הפכה התופעה של הופעת חוקרי השירות כעדי תביעה במשפטי זוטא לתופעה שכיחה. תופעה זו הביאה בעקבותיה את התופעה החמורה של מתן עדויות שאינן אמת, של חוקרי השירות.

הוועדה מסבירה כי חוקר השב"כ שעמד על דוכן העדים ראה סכנה כפולה באמירת האמת, הסכנה בחשיפת שיטות החקירה והלחץ הפיזי שהופעל על נחקרים מחד, ואת זיכויו של הנאשם אם תיפסל הודאתו. כל אחת מתוצאות אלה היתה קשה ובלתי רצויה כאשר אנשי השירות משוכנעים היו על יסוד מידע אמין שהאיש אשם במה שהואשם. "הפתרון שהחוקרים מצאו לעצמם לדילמה זו היה, מבחינתם, הפשוט והקל ביותר. הם העדיפו את עקרון המידור המוחלט על פני החובה לומר אמת ומעל דוכן העדים הכחישו כל הפעלת לחץ פיזי שהוא על הנחקרים. במילים בוטות יותר – הם פשוט שיקרו ובכך עברו עבירה פלילית של עדות שקר".

איש מאנשי השירות שהעידו בפני הוועדה לא יכול היה להצביע על רגע מסויים שבו החלו החוקרים לנהוג בצורה זו, אך השיטה נוצרה כאילו מאליה, החוקרים נגררו וגלשו לתוכה כדבר מובן מאליו. אחד העדים שהעידו לפני הוועדה אמר, כדברי הדו"ח: זו תורה שבעל־פה שנמסרה מאב לבן".

חברי הוועדה שאלו את אנשי השירות הבכירים שהעידו בפניה כיצד הונחלה שיטה זו לחוקר החדש שהצטרף לשירות. העדים אמרו כי לאחר קורס ההדרכה הראשוני שעובר כל חוקר, הוא מתמנה כעוזר לחוקר ותיק. "כעוזר הוא מצא את עדות השקר בבתי המשפט כנתון מוסכם ומקובל, שחוקרים ותיקים כולם נוהגים לפיו. אין תמה איפוא שהחוקר הטירון קיבל נתון זה כדבר מובן מאליו, ולימים כאשר הגיעה שעתו הוא להופיע בבתי המשפט, אף הוא נהג כך מבלי שאי פעם נאמר לו דבר מפורש בנושא. לכך גם התלוותה התחושה של החוקר שנוהל זה הוא באישור וגיבוי מלא של צמרת השירות. עד מהרה הפך מתן עדות שקר בבתי המשפט לנורמה שאיש לא עירער עליה. נורמה זו עתידה היתה לשלוט בכיפה כ־16 שנים.

"בעיני הוועדה נורמה זו של נתן עדויות שקר בבתי המשפט היא כשלונו החמור של כל מי שהיתה לו נגיעה בענייני החקירה בשירות. נורמה שהחזיקה מעמד עד שנת 1986, עד שני אירועים המחריים שהתפרסמו בציבור בקול רעש גדול בזה אחר זה – פרשת אוטובוס 300 ופרשת נאפסו. הם שגרמו תוך זמן קצר לחשיפתה של הנורמה ולהפסקתה".

בעקבות פרשת נאפסו, קובעת הוועדה, הוצאה הנחיה מפורשת כי אין השירות מתיר לומר דבר שקר בבית המשפט. הנחיה זו פורסמה בעקבות פסק הדין בפרשת נאפסו וכל אנשי צמרת השירות שהעידו בפני הוועדה אמרו כי הנחיה זו מבוצעת במלואה וכי הנוהג של מתן עדות שקר בבתי המשפט נפסק לחלוטין.

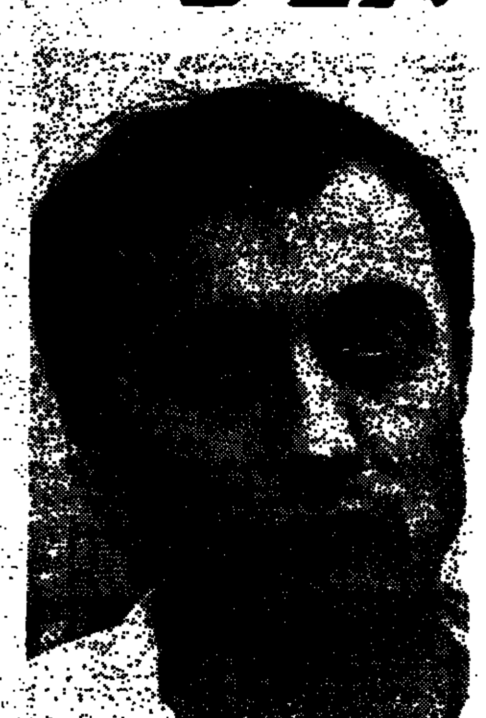

נחקר שפוט עיזאת נפסו

ועדת החקירה מנתחת באריכות רבה את הסיבות למתן עדויות שקר וקובעת כי הסיבה העיקרית לכך שחוקרי השירות שיקרו בבתי המשפט במסגרת משפטי הזוטא והכחישו כל הפעלת לחץ פיזי על נחקרים היה הצורך האופרטיבי שלא לחשוף את שיטות החקירה. שיטות חקירה שונות ומגוונות היו לשב"כ שעיקר כוחן בסודיותן. מרגע ששיטה זו נחשפת ומתגלית יעילותה נעלמת ונפגמת כליל. אחת משיטות החקירה היא הלחץ הפיזי, שנחשב בעיני החוקרים כלי חקירה חשוב ביותר. השקפת החוקרים היא, שאם ייחשפו פרטי כלי זה, תעלם יעילותו ותיפגע באופן חמור עבודת החקירה בכללותה, שזכתה להצלחות מרובות וחסכה קורבנות רבים.

חשיפת פעולות לחץ פיזי במהלך החקירה מעמידה בסכנה את קבילותה של הודעה על ידי בית המשפט והיה חשש לזיכויו של מחבל. מכאן הסיקו אנשי השירות שיש למנוע את הסכנה של זיכוי המחבל על ידי העלמת אמצעי הלחץ הפיזי מעיני בתי המשפט, אפילו כרוך הדבר בעדות שקר.

סיבה שלישית לדעת הוועדה לכך שניתנו עדויות שקר, היתה העובדה שנורמה זו שרדה במשך תקופה ארוכה. במשך שנים זכו חוקרי השב"כ שהעידו בבתי המשפט, לאמון מלא של השופטים. בגלל אמון זה והצלחת השיטה של מתן עדות שקר לא התעורר כלל הצורך אצל איש לערער אחר נורמות אלה ולחפש דרכים שיבטיחו את הרשעת הנאשמים, בלא צורך בעדות שקר.

הוועדה מנתחת מי ידע על קיומה של השיטה. הוועדה קובעת כי שמעה כמה וכמה מאנשי צמרת התביעה, הן האזרחית והן הצבאית, ובהם שני יועצים משפטיים לשעבר לממשלה, ופרקליט צבאי ראשי. כל העדים האלה הכחישו כי ידעו או שיערו שחוקרי השב"כ משקרים כשיטה בבתי המשפט. אחד העדים, היועץ המשפטי לשעבר לממשלה, התבטא בחריפות, נאמר בדו"ח, כי אם יטענו כי התביעה הכללית ידעה על שיטה זו, הרי זה "לא רק עוול אלא גם נבזות".

הוועדה שוכנעה שהדרג הבכיר של התביעה, הן האזרחית והן הצבאית, לא רק שידעו על נהג של מתן עדויות שקר על ידי החוקרים, אלא שאף לא שיערו שקיים נהוג זה.

כמה אנשי שירות חשבו שגם "השופטים היו חלק מהמשחק". חברי הוועדה קובעים כי טענה זו נראית חסרת שחר והדבר לא מתקבל כלל, והם רק מצטערים שהטענה הועלתה על ידי בודדים מאנשי השירות.

אחד מבכירי השירות שהיה מעורב הן בפרשת אוטובוס 300 והן בפרשת נאפסו, טען בפני הוועדה, נאמר בדו"ח, כי ראשי השירות אמרו לחוקרים שהשיטה של מתן עדויות שקר בבתי המשפט היא בידיעת הדרג המדיני ועל דעתו. אנשי הוועדה שוללים טענה זו וקובעים כי איש מראשי השירות לא טען כי הדבר עלה אי פעם בשיחות שקיימו עם ראשי הממשלות ועל כן קובעים חברי הוועדה: "אנו משוכנעים שאכן נושא זה מעולם לא הובא לידיעתו של ראש הממשלה. אף לא מצאנו שום רמז לכך בתרשומות שנערכו על שיחות אלה."

„לפחות לעתיד הקרוב יוכל השירות לפתוח דף חדש נקי מפגמים ולקיים פעילותו החיונית במסגרת החוק הקיים"

הוועדה מנתחת מי נושא באחריות להנהגת הנורמה של עדויות שקר בבתי המשפט. הוועדה קובעת ששלושה ראשי שירותים הם האשמים בכך.

הראשון שכיהן עד שנת 1974, העיד כי לא היה ער לפרובלמטיקה ולא תפס את הקונפליקט שנוצר על ידי כך שניתנת לחוקר הרשות לחרוג מתקינות החקירה ולאחר מכן הוא נשלח לבית המשפט להכחיש זאת בעדותו. "לדעת הוועדה, 'לא ידעתי' ו'לא נתתי דעתי', אין בהם כדי לפטור ראש שירות מאחריות לנעשה. אילו נתן את דעתו לנוהג של עדויות שקר שהחל להשתרש בפועל בתקופת כהונתו, עדיין ניתן היה לעקרו מהשורש בעודו באיבו. הוא לא עשה כן ובשנת 1974 כאשר פרש ופינה את מקומו למחליפו, כבר היה הנוהג הפסול שהחל בתקופת כהונתו, מושרש כשיטה וכנורמה מקובלת.

ראש השירות שבא אחריו, בעל השכלה משפטית, כיהן בתפקיד עד שנת 1980. להבדיל מקודמו היה ער ומודע לשיטה, קובעת הוועדה, אך הוא לא עשה דבר כדי לשנותה ובגילוי לב הודה בפני הוועדה כי: "ברח מן הבעיה והדחיק אותה". בדבריו בפני הוועדה אמר כי לא שינה את הנורמה ולא היה מסוגל לשנותה משום ש"אין אלטרנטיבה למצב הזה, לא היה לי פתרון אחר".

הוועדה קובעת כי במשך כל שש שנות כהונתו של ראש שב"כ זה, נמשכה השיטה שקיבל מקודמו. הוא היה מודע לה, ולא רק שלא עשה דבר לשנותה, אלא אף העמיק בה והחזיק אותה, זאת משום שלדבריו אין אלטרנטיבה אחרת.

הוועדה רואה בראש שירות זה את אחד האחראים לכך שנורמה של מתן עדויות שקר בבתי המשפט נמשכה באין מפריע ובאין פוצה פה.

בשנת 1980 החל לכהן ראש שירות חדש (אברהם שלום – ד.פ.) ששירת עד שלהי־1986. כשנתמנה מצא נורמה מבוססת ורבת שנים ולדברי הוועדה לא חש שקיימת בכלל בעיה. לדידו מתן עדויות שקר היה מורשת מדורות קודמים שאין מערערים אחריה. הוועדה אומרת כי עדותו בפניה היתה מאלפת. הוא אמר: "זה לא עניין של הדרכה, אתה מרחיק משהו כשאתה מודע לו. זה לא עמד אצלי על הפרק בכלל". עוד קובעת הוועדה: "לא יפלא איפוא שהיה זה בתקופת כהונתו של ראש שירות זה שבפעם הראשונה הועלתה על הכתב והופצה הוראה מפורשת לשקר במשפטי זוטא, לרבות ההנחיה מהו השקר שיאמר בעדות. נמצא שמדובר בראש שירות שירש מקודמיו נורמה קבועה ומבוססת של מתן עדויות שקר בבתי המשפט, קיבל אותה כדבר מובן מאליו ואפילו לא הבין שיש בה משהו פגום. הוא אף חיזק אותה ואפילו לא נרתע מלתת לה גושפנקא בכתובים. הוועדה רואה בו אחד האחראים לקיומה של השיטה הפסולה הנדונה כאן, ולכך שהאריכה ימים עד שהתנפצה בקול רעש גדול".

הוועדה גם נדרשת שהיועצים המשפטיים של השב"כ אשמים בהנהגתה של נורמה זו. המדובר במשפטנים שעבורם אמירת אמת בבית המשפט חייבת להיות ערך עליון. למרות זאת הם כיהנו בתפקידיהם שנים רבות בידיעה ברורה על השיטה ולא הגיבו עליה.

הוועדה קובעת עוד בדו"ח כי אחד מהיועצים המשפטיים העיד האמר "בעדותו הארוכה והמביכה", כי בהתעלמות מהשקרים חשב שהוא משרת את האינטרסים החשובים של מדינת ישראל. יועץ משפטי אחר הודה שידע על השקרים בבתי המשפט והשלים עמם, משום שלדבריו "פעלנו במסגרת של אילוצים בטחוניים". יועץ משפטי שלישי הודה בעדותו כי היה מורה לנחקרים לשקר, לו היו נשאלים אם מופעל לחץ פיזי בחקירה. "דברים כאלה כשהם באים מפי משפטן ויועץ משפטי מעוררים חלחלה" – מתריעה הוועדה.

הוועדה סבורה שהיועצים המשפטיים של השירות שהיו מודעים לשיטה הנהוגה, היו חייבים להזהיר, להתריע ולהזעיק שמיים וארץ. בכך שלא עשו כן והשלימו עם המצב, עשו עצמם שותפים לאחריות במידה לא פחותה מזו של ראשי השירות.

כמו כן קובעת הוועדה כי מוטלת אחריות על הממונים על החוקרים שהעידו עדות שקר, בכל הדרגים, החל בראשי יחידת החוקרים וכלה בראשי השב"כ.

המלצה: לשקול אפשרות לעצור אדם במעצר מינהלי כל אימת שנמצא נגדו חומר מרשיע על אישום בפעילות חבלנית עוינת, או בהתארגנות מדינית עוינת, אך יקשה להעמידו לדין בשל ההכרח לכסות את חומר ההוכחות נגדו

על מינוי ועדת החקירה הממלכתית לעניין שיטות החקירה של שירות הבטחון הכללי בנושא פעילות חבלנית עויינת, החליטה הממשלה ב־31 למאי 1987.

ב־2 ביוני 1987 מינה נשיא בית המשפט העליון את השופט בדימוס משה לנדוי, יו"ר הוועדה, את מבקר המדינה השופט בדימוס יעקב מלץ, את האלוף (מיל.) יצחק חופי. השופט אלון גילון מונה [illegible]

הדו"ח הוגש לממשלה ביום ו' בשני חלקים, חלק ראשון שיפורסם, וחלק שני שלא יפורסם, מאחר שהוועדה שוכנעה [illegible] על בטחון המדינה.

הוועדה קיימה 43 ישיבות שבהן שמעה 42 עדים, ביניהם ראשי הממשלה, אנשי שירות הבטחון הכללי – מראשי השירות ועובדים אחרים בו בהווה ובעבר עד לפרק החוקרים בשטח. כמו כן שמעה הוועדה עדים מקרב הסקטור האזרחי והצבאי, מומחים במקצועות שונים ואנשים שנחקרו ע"י אנשי השירות.

הוועדה ערכה ביקורים במתקני חקירות של השירות, קיבלה חומר רב בכתב מאת השירות, קיבלה חומר בכתב מרשויות ממלכתיות אחרות. בעקבות הודעה בעיתונות שבה הוזמן הציבור לפנות לוועדה התקבלו 56 פניות בכתב מיחידים, עורכי דין וארגונים שונים.

הוועדה הטילה על עורכת הדין רחל סוכר מנהלת המחלקה הפלילית בפרקליטות המדינה לאסוף עבורה חומר משפטי.

לפי בקשת שירות הבטחון, הרשתה הוועדה לאלוף־מישנה (מיל.) צבי טרלו, להופיע בישיבות בתור משקיף בלבד מטעם השירות בתנאים מסויימים. מעבר לרשות זו השיג, לדברי הוועדה, אל"מ טרלו עזרה חשובה בהצגת החומר בכתב שהשירות הגיש לוועדה ובהצגת עמדתו של השירות בבעיות משפטיות שונות.

הוועדה מציינת כי תקציבה היה כ־385 אלף ש"ח. הוקצב לה ע"י משרד האוצר סכום של 500 אלף ש"ח והוועדה מחזירה למשרד האוצר את יתרת הסכום כ־115 אלף ש"ח.

בכיר השירות לשעבר
יוסף גינוסר

הוועדה פותחת את הדו"ח שלה במלים חמות על אנשי שירות הבטחון הכללי. "את סגל החוקרים של השירות מאפיינים מקצועיות, מסירות לתפקיד, נכונות לעבוד בתנאי עבודה מפרכים בכל שעות היממה ובסכנות פיזיות. ובראש ובראשונה מוטיבציה נפשית גבוהה לשרת את העם והמדינה בפעילות חשאית, בלא תהילה בעיני הציבור".

"מכאיב ומדאיב הדבר שקבוצת אנשים כזו נכשלה קשות בהתנהגותה כיחידים וכקולקטיב.

נורמה ב"משפטי זוטא"

באומרנו זאת אין כוונתנו לשיטות החקירה שנקטו דוקא, אלא לשיטה של מתן עדות שקר בבתי המשפט, שנתגלתה עתה במערומיה ויש לבטלה בכל פה. גילוי השיטה הזאת הגביר את משבר האמון בחוסנו המוסרי של השירות, שהחל עוד לפני כן, והוא מערער את תחושת הבטחון העצמי והכרת ערך עצמית של כל עובד מאנשי השירות. את הרעה הזאת יש לשרש, כי בנפשנו הדבר".

עוד כותבים חברי הוועדה בראשית הדו"ח: "אנו משוכנעים שכיום ההכרה בהכרח לפתוח דף חדש ולשקם את מעמד השירות בעיני הציבור ובעיני אנשיו שלו, היא נחלת כלל השירות, מבכיריו ועד לזוטר החוקרים. צעד ראשון להיטהרות ההכרחית של השירות מן הסיגים שדבקו בו, אנו רואים באמירת כל האמת לאמיתה, שציינה את עדותם של אנשי השירות שהופיעו בפנינו. הם פתחו לפנינו את ליבם והודו על טעויותיהם, בלי להסתיר דבר. אנו מאמינים בכנות כוונותיהם לתקן מה שעוות".

עד היום, כותבים חברי הוועדה, במשכת תקופת הביניים שבה מצפה השירות למוצא פיה של ועדה זו. הוועדה רואה את עיקר תפקידה בהכוונת התהליך ההכרחי של שיקום והבראה בכל הנוגע לפעילות השירות, בדרך שילובה של פעילות חיובית זו אל תוך מסגרת הערכים של שלטון החוק שבהם דוגלת המדינה. "אנו מקווים שבכך יוחזר לאנשי השירות השיכנוע הפנימי בנכונות דרכם, הדרוש להם לעבודתם, והיכולת להבחין בין מותר ואסור, מבלי להזדקק לעזרת משפטן על כל צעד ושעל".

הוועדה שוכנעה, שהדרג הבכיר של התביעה, הן האזרחית והן הצבאית, לא רק שלא ידעו על הנוהג של מתן עדות שקר על-ידי החוקרים, אלא שאף לא שיערו שקיים נוהג כזה

הוועדה פותחת את הפרק השני בדו"ח שלה בתיאור פרשת נאפסו וקובעת כי בית הדין הצבאי הוטעה ע"י השירות באמצעות הפרקליטות הצבאית, שפעלה בתור סוכן תמים של השירות.

פרשה זו, קובעת הוועדה, יש בה כדי להבהיל ולהתריע, לא רק בשל עיוות דינו של נאפסו עצמו, אלא לא פחות בגלל קלקול המידות שבמתן עדות השקר, אשר נתגלתה לעין השמש ושיש עתה לעקרו מן השורש.

הוועדה ממשיכה ומתארת את ארגוני החבלה הפועלים כיום, את דרכי המאבק המזויין שלהם, את ההתרגנות המדינית. הוועדה מתארת את פעילות שירות הבטחון במשפט אחד ומפנה לחלק החסוי של הדו"ח.

הוועדה מבחינה בין חקירה משטרתית לבין חקירה ע"י שירות הבטחון. היא קובעת כי שירות הבטחון רואה בפניו את איסוף המידע לצורך מניעה וסיכול חתרנות עויינת בראש מעיינו.

אחר כך פורשת הוועדה את נושא עדויות השקר במשפטי הזוטא, את הדילמה שאליה נקלעו אנשי השירות ובפרק זה דברים קשים כנגד הנורמה שהונהגה, של מתן עדויות שקר.

אחר כך מפרטת הוועדה את הסיבות למתן עדויות שקר, את ההצטדקות העצמית של אנשי השב"כ. הוועדה עונה לשאלה מי ידע על קיומה של השיטה ואחר כך קובעת הוועדה מי נושא באחריות.

הוועדה מפרטת אחר כך בחלק הגלוי שלה את ענין שמירת רשומות שירות הבטחון הכללי וקובעת כי יש לערוך דיון מחדש בנושא של שמירת רשומות ממהלך החקירות.

הוועדה דנה במתקני החקירה ופוסקת כי מצבם של חלק מהמתקנים ירוד וקוראת לתקנם ולשפר את התנאים הפיזיים בהם. הוועדה דנה בטיפול הרפואי המוענק לנחקרים. היא קובעת כי הדבר מצוי בתחום אחריותו של שירות בתי הסוהר ושל המשטרה, אך שירות רפואי זה אינו מספיק.

הוועדה דנה במעמד החוקתי של שירות הבטחון, בסמכויותיהם של חוקרי השירות, במיגבלות עליהם על פי החוקים השונים. הוועדה משווה את המצב באנגליה, שם פועלים נגד ארגונים חתרניים, בעיקר באירלנד. הוועדה גם מפרטת את האמנות הבינלאומיות הקיימות ואת אמות המידה שהן מציבות.

הפרק הרביעי של הדו"ח דן בארוכות במסקנותיה ובהמלצותיה.

בשולי הדו"ח מוקירה הוועדה את המרכז שלה, השופט אלון גילון, על עזרתו החיונית בעבודת הוועדה.

תעופה תיירות תחבורה

בעריכת אריה ארד

ממוצגי תערוכת המכוניות בטוקיו

צילומי "אסושיאייטד פרס"

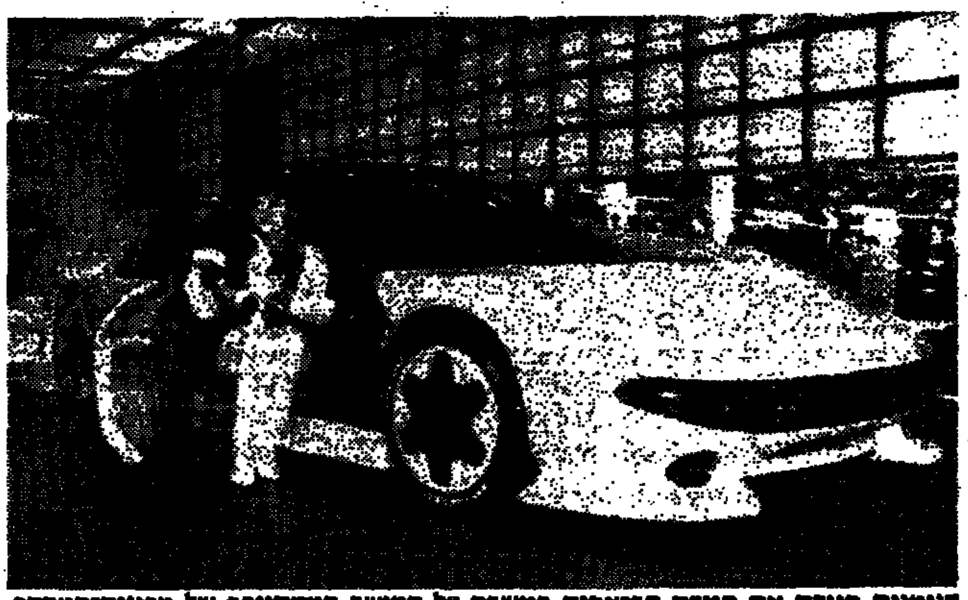

דוגמנית חוגרת את חגורת הבטיחות ביושבה על המושב המסתובב של מכונית-המחקר המהירה של מיצובישי. המכונית מצויידת במכ"ם לגילוי מכוניות המתקרבות אליה.

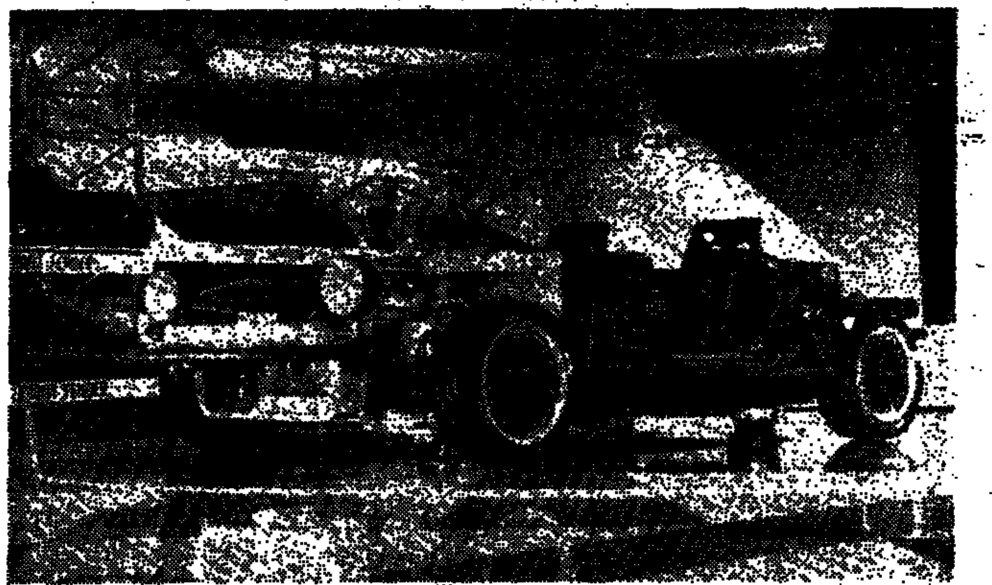

הלקוח יוכל להרכיב בעצמו את מכונית המאזדה MX-40 כדי לקבל אחד משלושה דגמים אפשריים: מכונית-כביש, מכונית-ספורט וג'יפ.

ה-GTV של טויוטה, המצויידת במנוע של טורבינת גאז בעל גל זיזים כפול. המנוע, הנראה משמאל בתמונה, מפיק 150 כוחות-סוס ב-5,300 סל"ד.

מכונית השעשועים הדו-מושבית העתידית של סובארו: מרכב צהוב, מושבים אדומים ופגושים ירוקים.

אריה הברבורות ומנורה

מאת אנדראש מזאי
בודאפשט, מיוחד ל"דבר"

מעולם לא אכלתי מרק קניידלעך גרוע כל כך בתיאבון רב כל כך, בתאווה כזאת, בשמחה ובגאווה. בספל קטן הניחו לפני את המאכל היהודי "המקורי", שמצאתי בתפריט המעוטר במנורה, במסעדה הקרויה "אריה הברבורות" בלב העיר בבודאפשט, מסעדה שהגישה לפני כן בירה מערב-גרמנית, בעיקר לתיירים מערב-גרמניים. עכשיו מצויה על דלת הזכוכית של המסעדה כרזה ענקית ועליה התפריט החגיגי: תגיני יהודי, שהרי ראש-השנה הגיע. "בעצם איזו שנה אנחנו רושמים כעת, אדוני?" המנהל הסמיק כמי שנכשל בבחינה, שכן אצלו רושמים 1987. ואילו אני שואל רק על האלפים. אנחנו מתקרבים לעבר האלף הששי, שבו בוודאי לא נתחיל כלל, שכן בבוא המשיח יחל מניין השנים מחדש.

הקניידלעך כהים כאילו היו כופתאות כבד, אף על פי שהיו עשויים על טוהרת המצות על-פי ספר הבישול של אולגה רוזנבאום. כיום אני כבר יכול לאכול קניידלעך מתוך הכרה כאן בלב העיר בבודאפשט ועוד מאחלים לי "שנה טובה". תמורת כספי מתוך פוליטיקה עלובה? אנשי בודאפשט השדרנים, לא כל שכן איש בודאפשט ממוצא יהודי.

הבטתי סביבי, השעה 12 בצהריים. פה ושם התאים עוד ריקים. מישהו, מכר מן הסתם, מרים את התפריט הכך בעוזתו הוא מברך אותי לשלום. אני קולט את האות. הכרתי העצמית היהודית מתעצמת מרגע לרגע. אני מוכרח גם להעתיק את התפריט. אני צריך לקחת אותו איתי: מסעדת "אריה הברבורות", בודאפשט, הרובע החמישי, רחוב ואצי 40. טלפון 174-261, חברת פאנוניה, תפריט חגיגי. מרקים: מרק עוף עם קניידלך, 39 פורינט. כמה זה, שאל אורחי הישראלי? 80 סנט בלב העיר? זה גן עדן. נוגנה אני אומר, למי שמרוויח את הדולר בישראל ומוציא אותו כאן!

המרק מעט שמן. מגישים אותו בספל, דבר שבעיני כמוהו כחילול קדש. תקותי, שכך חש כל יהודי טוב, שאמו הגישה לו אי-פעם בצלחת עמוקה קניידלעך בתוך מרק בשר הזהב, שנוכח צבעו נבלמו גם קרני השמש ואפילו הזהב של ירושלים הזוהר יחד עם מסגד עומר. אותם מרקי קניידלעך? לא, אינני זוכר שאמי היתה מכניסה את בשרה הלבן של הפרגיתנת בין הכופתאות הצהבהבות.

אבל הבה נניח לכך. ככלות הכל, יחסי הונגריה-ישראל הגיעו כעת לרמה של משרדי-אינטרסים. כתבו על כך בעתונים. ועוד אריה הברבורות! זה שוזה מציעים גם מרק ברווז עם אטריות ב-39 פורינט. פאות קטנות מעוררות תיאבון צפות במרק הברווז.

האם יש כיום אנטישמיות בהונגריה? "אם יש, מדוע ישנה? אם אין, מדוע איננה?" גם על כך כבר כותבים כתבי-העת. כך אנו חיים בבודאפשט, שם מספרים "אריה הברבורות" ומנורת הזהב הענקית בחלון-הראווה, שאנטישמיות רשמית אין בהונגריה כיום. וזה נכון? שואל אורח יהודי אמריקאי. הבט, המאכלים האלה שבתפריט הם "מאכלים יהודיים", לא מאכלים כשרים. מאכלי נוסטלגיה. לאסלו צ'קמאן מחייך. אני מחזיר לו חיוך. לא הם אשמים, שטעמי הילדות אינם שבים אלי באמת כאן, ב"אריה הברבורות".

מנות ראשונות קרות: אייער ציבעל – ביצים בבצל – גם ביידיש וגם בהונגרית. אבל, את הביצים השלוקות לא מעכו במזלג. לא בסכין קצצו את הבצל. זו "ביצה פולנית?" האם אלה "הימים היהודיים" כיום בבודאפשט? צלי עגל בפאסה ב-89 פורינט. דג ממולא באגוזים. "מה אומרים על כך ההונגרים הלא-יהודים?" אני שואל את המנהל, את לאסלו צ'קמאן. "אין הערות?" צ'קמאן אומר, שגם אם בצהריים המסעדה אינה מלאה, בערבים כל המקומות תפוסים. "נו בוודאי, ישתו בירה?" לא. צ'קמאן טוען, שגם אוכלים ארוחת-ערב.

מגיעות הזמנות. חלקם הגדול של היהודים ההונגרים, בין אם היגרו ובין אם לא, אינם דתיים כל כך, אבל לשמע הצ'ולנט הם נתפסים לאיזו כמיהה, שממנה קשה להתעלם מבחינה עסקית, בהתחשב בתנאים הכלכליים הקשים למדי, לרבות החוב החיצוני של 16 מיליארד דולר ברוטו. צ'קמאן, כך נראה לי, אינו תולה תקוות רבות במיבצע הזה, שכבר נוסה גם במלון "אולימפיה" שעל הר סאבאדשאג.

מגיע ילד מצוייד במיכל. הסבא שלח אותו. הוא רוצה לקחת צ'ולנט עם צוואר ממולא. "אין מי שיכין את זה לסבא בבית?" אני שואל את הנער. "אבל אדוני", הוא עונה, "אנחנו גויים, רק סבא יהודי". אינני מבין, אבל לא נורא. אני נסוג. אני סבור, שכתאים יושבים אנוסים, אבל כבר לא כל כך אנוסים כמו בשנות החמישים, הששים והשבעים. הילד הזה, המביא את הצ'ולנט, סבור שהוא עצמו "גוי". רק "סבא המסכן" יהודי. ובכן, אולי לילד הזה לא יקרה מה שאירע לילד אחר, שהוקיע יהודים בכתה על ימין ועל שמאל, עד שהמנהל נאלץ להזמין את האבא ולהעתרות בו שחוקת הרפובליקה העממית ההונגרית אוסרת על הסתה גזעית והחוק מעניש בחומרה עבירה זו. כך אמר המנהל ודבריו פרצו את סכר הדמעות האנוסות של אבי הילד היהודי. הוקעת היהודים בבית-הספר הסתיימה ב-1986 בבכי תמרורים יהודי גדול.

הילד הזה כבר הלך לו עם הצ'ולנט לעבר רחוב הדש פאלנה. 89 פורינט. עדיין לא הגענו לדולר וחצי. במחיר זה אפשר לקבל "ירך ברווז מטוגן עם אורז באפונים ועם לפתן". וזה הדרו ברוטב עדמונים עולה פחות משני דולר. כמובן, בשער הרשמי בדיוק כך. התיירים הישראליים הם שומרי חוק. הם לא יסתכנו. למען של תוספת 10 עד 20 אחוז לא יעקפו את החלפנים הרשמיים. לא יביאו בושה על ישראל, נכון? שכן בנכונות לשאת מידה של "בושה" יכול זוה ההודו לעלות רק דולר וחצי, בישיבה, כשהסועד משקיף על התנועה בלב העיר בבודאפשט.

הבט, אני רוצה לכתוב את האמת, לא רק מה שישה לכתוב, אני אומר למנהל. נכון שאת הימים היהודיים האלה ערכתם בגלל הנחיה מלמעלה? לשם מה ינתו כך מלמעלה? מפני ש"היחסים בין ישראל והונגריה מתפתחים". "למעלה" רצו, שזה גם יידאו. לאסלו צ'קמאן מושיט אצבע לעבר החלון: מול משרדי חברת התעופה הלובית! חלילה אחזות אותי. גם אם לא בדיוק ממול, הרי באלכסון הנה משרדי חברת התעופה הלובית. אני מביט סביבי, שמא אי-מי מהלובים טועם את המאכלים היהודיים...

...אבל לבי נוקף, כאשר אני חושב על כך, שלא את המאכלים היהודיים האביתיים יכירו כאן. אמנם כפי שנודע לי, הטבח שאנדור בירו הוא ממוצא יהודי, אבל רק מספר הבישול שהופיע זה עתה, פרי עטה של מרת מארטון רוזנפלד, ומהרומים לו ללמוד את תורת המאכלים היהודיים. הטעמים הישנים אכן יבשו להם אי-שם באושוויץ, בערימות השיניים התותבות שאבותינו וסבינו, אמותינו וסבותינו היו מניחות בכוס מים לפני השינה, כדי שלעולם לא אוכל לשכוח אותם כחזיונות משפחתיים מאושרים של ימי שלום.

גולש עגל עם בצקניות פריכות, אפילו לא שני דולר. נתח אחורי ברוטב יין אדום כשר. מדוע דווקא היין האדום כשר? בשר בקר מאודה ברוטב חזרת עם צימוקים ב-89 פורינט.

עייפתי. אבל לא זאת הצרה. אולי אתפכח, כי אני נוטה להשתכר מן "הנפש יהודי" שלי. כל זה נושא עניין רק לרגע. אמת: זה הרגע. אני נתון בתוכו. אני אוכל את הביצה הפולנית. לא איכפת לי שאסריח מבצל, כי ברגע הבא יהיה כל זה סבכי בבודאפשט, ממש כמו שיש מסעדה בולגרית עם מאכלים בולגריים, וכך הלאה. רק עוד שאלה אחרונה, אני מעכב את המנהל. צ'קמאן עונה: הבט, אני לא ממוצא יהודי, אם תסלח לי, אבל אני שם לב שבשנים האחרונות גברה ההכרה העצמית של ההונגרים ממוצא יהודי. כאילו החלו להתגאות ביהדותם. "והמשטרה?" אני שואל. תשובתו: אני מודה, שכאשר אירגנתי ב-1985 את שבוע המאכלים היהודיים במלון "אולימפיה", דיווחתי גם למשטרה. כיום כבר לא. עכשיו זה סתם עסק. אנחנו מקווים, שאלה מקרב היהודים הישראליים והאחרים המבקרים במולדתנו, שאינם מקפידים על כשרות, יבואו אלינו למנת נוסטלגיה באמצעות המאכלים היהודיים הישנים. זהו.

עכשיו הגעתי לסוף התפריט: מנות אחרונות, טורט מצות 29 פורינט. חלה 6 פורינט. המנורה חינם. מתחתה כתוב, "לחיים" באותיות לועזיות. אולם תחושתי היא תחושה אסאוויסטית יהודית נושנה. הפלקאט הגדול המעוטר במנורה נמצא ברחוב. "איש לא הדריך אותו? איש לא צייר על-ידו צלב-קרס?" המנהל אומר, שהפלקאט נמצא כבר שבוע ברחוב, אך שום דבר מסוג זה לא קרה. הלילה אמנם כתבו עליו משהו חסר חשיבות, אבל נמחק את זה.

אני משלם. אקח את התפריט הקבוע של "אריה הברבורות", שם מופיעים כל השנה טורט המצות והנתח האחורי ברוטב יין אדום כשר. כבר אני ברחוב. אני פונה לאחור לעבר הפלקאט המעוטר במנורה. אני רואה שכתוב שם משהו על הזרוע האמצעית הזקופה. "אני" (שם של נערה). אני מצביע באצבעי, עד שהיא קרבה אל הפלקאט. בני עומד לידי. בו ברגע כתרה בי באצבעו גבר לא-יהודי-בבירור, שתוי מעט, כבן ארבעים-חמישים. הוא הבחין באצבעי שקרבה אל המנורה: שלא תעיז לגעת" בני מרחיק אותי משם, "בוא אבא, עוד יחשבו אותנו לפאשיסטים".

זה לא יכול להיות, אני אומר בלבי, ואני צודק: קרה דבר מיוחד, חד-פעמי. הונגרי שתוי הרים עלי אצבע, משום שהושטתי את אצבעי אל המנורה? לא, איש לא יאמין לי במועדון. אין הונגרי כזה. אומרים במועדון, כשם שרק בשלטים קיים אריה הברבורות.

הלוח הכללי

דירות ארוחה

• 2 חדרים בבניין לאיזור שיפוץ כללי מרוהטת 03-233036 (30523)

הצעות עבודה

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על-פי החוק.

• דרושות מטב"סיות בעלות הופעה לבית הלוחי, מלון 03-788802 (30565)

• [illegible] 03-289021 (30547)

• [illegible] 03-5511135 (30502)

• ל"סבי-ברסט" קופאים/ות לעבודה במשמרות בת-ים אזור התעשיה (30501)

[illegible]

מכוניות

• רנו 12 רגם 1974 במצב מעולה 03-392399 (30530)

רהיטים

• בהזדמנות סט סלון חדש בשריה רגם איטליה 440. 03-734007 03-834528 (30584)

• בהזדמנות סט סלון חדש בשריה רגם איטליה 440. 03-734007 03-834528 (30561)

הלוואות

• מיידי הלוואות לשכירים עד 2000 ש"ח ללא ערבים 614831 380154 (30580)

• לשכירים ולעצמאים בלי ערבות בנק עד 1500 ש"ח 03-372623 (30579)

ריפוי והרזיה

[illegible]

פוליש וניקיון

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

הכרזות

[illegible]

ירושלים

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

חיפה

[illegible]

מי מצא?

[illegible]

למתנ"ס יהוד
דרוש/ה
רכז/ת תרבות ואומנות

דרישות התפקיד: השכלה אקדמאית, נסיון בעבודה, יכולת לעבודה בצוות, יכולת ארגון וניהול, הכרות עם תחומי התרבות, רצוי בוגר/ת "תוכנת שוורץ".
תאור התפקיד: ייזום תיכנון וארגון ארועי תרבות ואומנות בקהילה.
מועמדויות ניתן להגיש על גבי שאלונים במתנ"ס יהוד עד התאריך 6.11.87 מתנ"ס יהוד, מוהליבר 144 יהוד
טלפון 03-362578 03-354035.

חברת החשמל לישראל בע"מ

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לביצוע עבודות כדלקמן:

1. מכרז מס' 87/1232 – הקמת מרכז בצוע נפתי בבאר שבע (עבודות בניה)
2. מכרז מס' 87/1244 – הקמת חדר אוכל ומטבח כולל שיפור ושיפוץ חזיתות במבנה קיים ברח' החשמל 16 בתל-אביב.

פרטים וטופסי המכרזים אפשר לקבל תמורת תשלום של 300 ש"ח (כולל מ.ע.מ) עבור כל מכרז ומכרז במשרדי החברה ברח' החשמל 16, תל-אביב, (קומה 11 טלפון 691/614343) בין השעות 13.00 – 08.00 עד יום שישי 6.11.87.

רשאים להשתתף במכרזים הנ"ל רק קבלנים רשומים כחוק אשר יוכיחו כושר ביצוע מתאים. יש להציג מסמכי רישום בעת קבלת חומר המכרז.

על ההצעות להגיע למשרדנו בת"א עד יום רביעי 2.12.87 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעות הזולות ביותר או כל הצעה שהיא.

עיריית ראשון-לציון

אל גבי פולשקס אלה (הניך)

[illegible]

מאיר ניצן
ראש העיריה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965
מחוז התכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

[illegible]

20.9.1987 כ"ו באלול התשמ"ז

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	4 – 5	גשום
אמסטרדם	7 – 14	מעונן
בואנוס איירס	16 – 27	מעונן
הלסינקי	3 – 7	בהיר
הונג קונג	25 – 28	מעונן
וינה	2 – 8	בהיר
ורשה	11 – 13	מעונן
טוקיו	15 – 19	מעונן
טורונטו	1 – 13	מעונן
יוהנסבורג	15 – 29	בהיר
לונדון	12 – 14	מעונן
ליסבון	15 – 17	גשום
מדריד	8 – 15	מעונן
מונטריאול	1 – 9	בעונן
ניו יורק	3 – 12	בהיר
סאן פאולו	15 – 25	מעונן
פאריס	11 – 14	בהיר
פרנקפורט		לא נמסר
ציריך	9 – 13	מעונן
ריו דה ז'נרו	18 – 28	מעונן
שטוקהולם	3 – 6	בהיר
שיקאגו	2 – 22	גשום

swissair

هكذا من الأصل

בת־אל הפעוטה שנדבקה באיידס תשוחרר מהפגייה – אך אין לה בית

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

תינוקת שנולדה לאם נרקומנית, נדבקה בנגיף האיידס ומוחזקת זה שלושה חודשים בתנאי בידוד בפגייה של בית החולים רמב"ם בחיפה, תשוחרר השבוע מבית־החולים, אולם טרם ברור לידי מי תימסר ומי אחראי על המשך הטיפול בה.

לסופרת „דבר" נודע, כי זה המקרה הראשון בישראל של הולדת תינוק הנושא בגופו את נגיף האיידס. התינוקת ששמה בת־אל, נולדה לפני שלושה חודשים לנרקומנית בת 32 מחיפה, הנושאת בגופה נוגדני איידס. מאז הלידה מאושפזת התינוקת בפגייה של בית החולים רמב"ם בתנאי בידוד, כאשר הצוות המטפל בה נוקט אמצעי זהירות מיוחדים. על דלת חדרה הקטן בפגיה מודבק שלט־איזולציה. מעל מיטתה תלויים צעצועים מסגוניים, שניתנו במתנה על־ידי הצוות. תנאי הטיפול המיוחדים בתינוקת, הכוללים שימוש במערכת כלים ותיתולים מיוחדים, שימוש חד־פעמי במיכשור רפואי והחלפת החלוקים של הצוות הרפואי לאחר כל ביקור אצל התינוקת – מייקרים את עלויות הטיפול בה.

באחרונה הודיעו הנהלת בית החולים רמב"ם והעובדת הסוציאלית שלו לשירותי הרווחה בעיריית חיפה, כי ברצונם לשחרר בימים הקרובים את התינוקת וכי יש לעשות סידורים מתאימים להמשך הטיפול בה.

התברר, כי מאחר שזה המקרה הראשון בארץ של תינוקת שהודבקה בנגיף האיידס, עדיין אין תקנה של המשרדים הנוגעים בדבר כיצד לטפל בו והנושא נופל, אפוא, בין הכסאות של משרדי הבריאות, הרווחה והעבודה.

האם אמנם מבקרת אצל התינוקת מדי יום והיא אף הביעה את רצונה לקחת את בתה ולטפל בה, אולם מתברר כי אין לה דירה מסלה והיא מתגוררת באורח ארעי אצל אמה בשכונת קריית־אליעזר ואין במקום תנאים לטיפול בתינוקת. האם גם צפויה להישלח בחודש הבא למאסר של ארבעה חודשים בפועל, לאחר שהורשעה בבית הדין בנשיאת נשק שלא כדין והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. שלושת ילדיה הבוגרים של האם הנרקומנית הוצאו מידיה והם מתגוררים כיום בפנימיות.

שירותי הרווחה בחיפה בודקים עתה אפשרות להשיג עבור האם והתינוקת דירה בשכירות מחברת „שקמונה", אך הסיכויים לכך קלושים.

„על אופן הטיפול בתינוקת החולה ומי הרשות האחראית להמשך הטיפול בה חייב להיערך דיון ברמה ממשלתית. לעובדים הממשלתיים ברמה המקומית אין כלים מתאימים להתמודד עם הבעיה" – אומרים במשרדי הרווחה. עוד צויין כי אין כל אפשרות למסור את התינוקת לאחד ממוסדות הילדים בעיר.

נהג שיכור דרס למוות 2 אנשים נמלט – ונתפס מנסה להצית רכבו

מאת יוסי ליבוביץ'

בשלוש תאונות־דרכים, מהן שתי תאונות „פגע וברח" שאירעו בסוף השבוע בחיפה ובסביבתה נהרגו שני בני אדם, וחמישה נפצעו.

ההרוגים דוד ברק (31) ובת־שבע אברהמוביץ' (17) תלמידת תיכון. שניהם תושבי חיפה.

התאונה אירעה ביום ו' בשעה 1 בלילה ליד מועדון „פלדיום" באיזור הצ'קפוסט שבמפרץ חיפה. מכונית וולוו סטיישן שנסעה מעכו לחיפה, „במהירות מטורפת", כדברי כמה עדי־ראייה, לא הבחינה בשני הולכי־רגל שחצו את הכביש הבין־עירוני משמאל לימין. נהג הוולוו פגע בשני הצעירים וגרר אותם כחמישים מטרים עד שנפלו על ראשיהם. הנהג נמלט לכיוון הגליל.

במרחבי חיפה והגליל הוצבו מחסומים. ניידות משטרה מתחנות זבולון, חיפה, שפרעם, עכו והגליל – פתחו בחיפושים. שני סוכנים צעירים בתחנת שפרעם הבחינו, לא הרחק מהיישוב, ברכב הוולוו שנותח על הכביש. כשהתקרבו אליו, הבחינו השוטרים כי ארבעה ערבים מנסים להציתו במטרה להעלים ראיות. השוטרים דלקו אחר הבורחים ותפסו אותם. התברר כי היו שיכורים, בכללם הנהג.

אתמול בבוקר ערכו הארבעה – המתגוררים בכפרים שפרעם ואבו־סנאן. כולם בשנות העשרים לחייהם, שיחזור של התאונה. בשיחזור התברר, כי לפני התאונה שתו בבית קפה בעכו משקאות חריפים. כשנשאל הנהג, תושב אבו־סנאן, בן 20, מדוע נמלט ממקום התאונה, השיב: „פחדתי".

היום יובאו להארכת מעצרם בבית־המשפט השלום בחיפה.

הקצין פגע וברח

בתאונת „פגע וברח" נוספת שאירעה ביום חמישי בלילה ברחוב העצמאות בחיפה, נפגע הולך רגל בן 34 באורח בינוני ואושפז בביה"ח רמב"ם. נהג אופנוע פגע בו ונמלט.

באירוע הבחינו נהג מונית ואורח שהחלו לדלוק במכוניותיהם אחר הפוגע. בעקביל, ריווח אורח אחר למשטרה וניידות הצטרפו גם הן למרדף. לאחר מרדף ממושך הצליחו שתי המכוניות הפרטיות לעצור את האופנוען בשדרות הציונות בחיפה. התברר, כי מדובר בקצין צה"ל בדרגת סגן, בן 23. בחקירתו טען: „נבהלתי ולכן החלטתי לברוח".

בן 66 נדרס למוות

בתאונת דרכים שאירעה אתמול אחרי הצהרים 6 בערב בצומת המשטרה בחדרה נהרג הולך רגל בן 66 מפרדס חנה. האיש חצה את הרחוב שלא במעבר חצייה ונהג מכונית פרטית שלא הבחין בו, פגע באיש באורח אנוש.

יו"ר מזכירות „אגד", שלמה לוין, מזהיר:

„אין שום סיכוי שנוכל להמשיך לתפקד עם הצעות הממשלה"

מאת אריה אגוזי, סופר „דבר"

„יש סכנה מוחשית שהתחבורה הציבורית תשותק במהרה", מזהיר יו"ר מזכירות אגד שלמה לוין. „שיבוש צו של בית־המשפט לא יוכל להפעיל את גלגלי התחבורה הציבורית, אם יפסיק לנוע מחוסר אמצעי מימון או בגלל מחסור באוטובוסים לביצוע המטלות. אנו קרובים למצב זה יותר ויותר", אומר היו"ר לוין בראיון בבטאון האגודה „ביתנו".

בעקבותיו של המו"מ על חידוש הסכם התפעול, שתוקפו פג לפני 15 חודשים, אומר היו"ר לוין, כי „אין שום סיכוי מעשי, שאגד יוכל להמשיך לתפקד עם מה שמציעה לו כיום הממשלה". הוא מוסיף, כי „המו"מ ספק מתמשך, ספק נפסק".

יו"ר אגד גילה, כי הקואופרטיב זקוק ל־300 אוטובוסים חדשים בכל אחת מן השנים הבאות כדי לעמוד בטלות הקיימות ולהמשיך בשיפור השירות לנוסע. „אולם בפועל, בשל היעדר סיכום מחייב בדבר מימון הצטיידות העבר, לא רכשה האגודה מאז ינואר 1986 אף אוטובוס אחד".

תיאטרון נווה צדק – לחודש הופעות בנגב

מאת כתב „דבר" בנגב

תיאטרון נווה צדק יקדיש את חודש נובמבר לפעילות בארבע ערי פיתוח וביישובים של שתי מועצות אזוריות בנגב. זאת במסגרת פעילות אמנותית מקיפה, שתבנה אגודת „אמנות לעם" בדרום הארץ.

קבוצת התיאטרון „נווה צדק" תפעל במשך החודש הקרוב בדימונה, ירוחם, נתיבות, מצפה רמון וביישובי המועצות האזוריות תמר ואילות. התיאטרון יעלה לפני תושבי יישובים אלה את ההצגות „החייל הטוב שווייק" „האורח העומד מעל לכל חשד", „רובינזון קרוזו", „קולג' – הכל כסדר גמור", „משחקי תיאטרון", „המלך הלך לישון" ו„מסע הדוד מקס".

ירידה במספר החוזרים בתשובה הלומדים בישיבות

(עש"ת). – לראשונה זה שנים נרשמה ירידה במספר התלמידים החוזרים בתשובה הלומדים בישיבות. ב־1979 למדו ב־14 ישיבות כ־1,000 חוזרים בתשובה, ב־1984 הגיע מספרם ל־3,100 ב־1985 נרשמו 3,850. בשנת 1986 החלה להסתמן ירידה ונרשמו 3,604 תלמידים ב־60 מוסדות.

פרטים אלה מגלה מחקר שערך הסוציולוג שלמה פישר. הוא מסר ממצאים ראשונים כמחקרו בסמינר על תופעת החזרה בתשובה שנערך מטעם „שרשים", המרכז ללימודים יהודיים והאגף לתרבות ולאמנות במשרד החינוך.

עוד נמצא במחקר, כי רק מוסד אחד העוסק בחזרה בתשובה – מכון מאיר בראשות הרב דב ביגון – נחשב לציוני. כל יתר המוסדות מתנגדים לציונות ולשירות בצה"ל.

4 מתוך 100 מפוטרי „רום כרמל" מצאו עבודה

רק ארבעה מבין יותר ממאה מפוטרי „רום כרמל" בחיפה, מצאו עד כה עבודה – התברר בסדנה תעסוקתית, שהתקיימה בסוף השבוע בחיפה, למפוטרי המפעל, מטעם ועדת התעסוקה של ההסתדרות בראשות עליזה המיר.

עם זאת, במסגרת יריד תעסוקה, במסגרת הסדנה, נוצרו מגעים בין המפוטרים לתעשיינים ונציג צה"ל וקיימת תקוה שחלק מהם ייקלטו בעבודה כבר בימים הקרובים, כתוצאה ממפגש זה. כמאה ממפוטרי „רום כרמל" השתתפו בסדנה.

ההסתדרות תסייע לפתח כפר חינוכי בניצנה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

ההסתדרות תסייע בפיתוחו של כפר קהילתי־חינוכי ליד ניצנה, הנמצא בשלבי הקמה. דיון על כך תקיים היום הוועדה המרכזת של ההסתדרות, בהשתתפותו של אריה (לובה) אליאב, מיוזמי הפרוייקט.

אליאב מציע שזרועות הפעולה של ההסתדרות – רשת בתי־הס „עמל", פנימיות נעמ"ת ותנועת הנוער העובד והלומד – יטלו חלק בפעילותו של יישוב יחודי זה שעל גבול מצרים.

הוועדה המרכזת עומדת לדון היום, זו הפעם השנייה ברציפות במצבה של תנועת הנוער העובד והלומד. יו"ר האגף לצעירים, נוער וספורט, יעקב ישי, האחראי „מיניסטריאלית" על הנושא, טוען שיש לשנות מן היסוד את מערך ההדרכה בתנועה, שהכזיב בשנים האחרונות. לדבריו, יש להחליף את המדריכים בני ה־16 במדריכים מבוגרים יותר, כגון סטודנטים, שיוכלו להעביר לחניכים נושאים „כבדים" כמו ערכי דמוקרטיה, קופת חולים וכיו"ב.

פועלי הנמלים החליטו להמשיך נקיטת עיצומים

מאת יוסף מיבלסקי, סופר „דבר"

באסיפות פועלי התפעול בנמלים שנערכו בסוף השבוע, הוחלט להמשיך בעיצומים למרות הצו שהוצא בבית־הדין לעבודה, המחייבת את חברי הוועדים להבטיח החזרת עבודה תקינה בכל נמלי הארץ.

בשל העיצומים הופחתה התפוקה בנמלים ביותר מ־50 אחוז וכבר נגרמים שיבושים חמורים לספנות. בנמל אשדוד, יש תור אניות לרציפים, אניית מכולה גדולה „צים הונג קונג" פורקת מטענה בפיראוס כדי לא להתעכב בנמל חיפה „בנמל אילת נמשכת פריקה והטענת האונייה של צים בעצלתיים. חברות הספנות עומדות להטיל „היטל גודש" בשיעור של 10 אחוז על מטעני היבוא המגיעים לנמלי הארץ ו־5 אחוזים על מטעני היצוא. בקווים לארה"ב יחול ההיטל ממחצית נובמבר.

צו השופט המתייחס לחברי הוועדים מאפשר להטיל קנסות כספיים על כל אחד מהם במקרה של אי־מילוי הצו ובהמשך עיקול רכושם הפרטי אם לא ישולמו הקנסות. חברי הוועדים אמרו שעם הקנס הראשון על אחד מהם, יתפטרו כל חברי הוועדים מתפקידם ולרשות הנמלים לא יהיה „פרטנר" למו"מ.

לא התנהלו מגעים אינטנסיביים בין נציגי רשות הנמלים לבין נציגי הפועלים. כאשר הופסק המו"מ הציעה הרשות הטבות שכר בשיעור של 5 אחוזים מזה תוספת של 3 אחוזים בשכר יסוד תמורת התייעלות פועלי התפעול, בעוד שנציגי הפועלים דרשו בעמדות הפתיחה תוספות שכר עד 58 אחוז עם הסכמה מסוימת להתייעלות. לשני הצדדים יש השקפות שונות לגבי היקף ההתייעלות שפירושה המעשי צמצום מספר עובדי התפעול, לרבות פיטורים של אחוז מהם.

החרדים של צפת מחרימים נקניקים עם תווית צ'יצ'ולינה

מאת שמעון חיים, סופר „דבר" בצפת

צ'יצ'ולינה עוררה את „הסערה" היא. הייתה בצפת. הפעם לא מעורטלת, אלא בגזרת מדבקה על נקניק המיוצר במפעל „וגלגבקי" בנהריה. אנשי המפעל הנהריינים החליטו, כנראה, לנצל את „גל צ'יצ'ולינה" ששטף בארץ, כדי לקדם מכירותיהם ושיווקו נקניק הנושא את שמה של הכוכבת הפורנו־האיטלקית.

תושבים בצפת שביקשו לקנות מוצרים של המפעל, הופתעו, בשבוע שעבר, לגלות את שמה של חברת הפרלמנט מתנוסס על הנקניק לצד דגל איטליה. החילונים שבין התושבים עוד הגיבו בהבנה אל שיטת קידום המכירות החדשה שהנהיג המפעל בגליל המערבי, אך החוגים החרדיים בעיר, הגיבו בחריפות על התופעה ואחדים מהם החליטו להחרים את התוצרת.

בעלי חנויות ומרכולים בצפת שחששו לפרנסתם מיהרו להסיר את מדבקת צ'יצ'ולינה מהנקניק ולמכור אותו נקי וטהור מכל זכרה של דימה.

ממפעל „וגלגבקי" בנהריה נמסר, כי במסגרת חודש איטליה שנערך בחנויות שופרסל ברחבי הארץ, נערך מסע פירסום ובמסגרתו ביקשה הרשת לקדם את מכירותיה על גבו של הגימיק האיטלקי המצליח. „במסגרת זו סיפקנו גם מדבקות עם דגל איטליה והשם צ'יצ'ולינה עליהם", נמסר עוד.

„כור" נערך לצמצם הפסדים

מאת יוסי ליבוביץ', סופר „דבר" בגליל המערבי

קונצרן „כור" נערך לייעול פעילותו, כדי להפחית באורח דראסטי את ההפסדים שצבר במחצית הראשונה של השנה. לשם כך תצומצם העזרה ההדדית בין מפעלים. במפעלים המפסידים כספים במשך שנים, ללא קשר לפעילות משקית־חיצונית, תינקט מדיניות הבראה, כולל הוצאת עובדים לפנסיה, פרישה מוקדמת ופיטורים בתנאים נוחים.

דברים אלה גילה בסוף השבוע מנכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר במהלך ביקור בכרמיאל שם קיבל אזרחות כבוד של העיר.

קיסר אמר עוד, כי מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, ויו"ר מועצת המנהלים ארנון גפני, קבלו תמיכה להבראת כל מפעל ומפעל בקונצרן, שמצאו בגרעון.

בהתייחסו למפעל „מלתם", אמר קיסר כי ההנהלה תיאלץ לצמצם את כוח האדם שם, כיוון שבמתכונת הנוכחית אין מקום לכל העובדים. המנכ"ל רמז כי כעת נערך מסע נרחב לחיפוש שווקים למוצרים בסחוריים של המפעל ברחבי העולם, וכי „יש מקום לאופטימיות, אולם בשלב זה הדברים חייבים להישאר בסוד".

מחריפה התסיסה ב„מגדל"

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

הסתדרות הפקידים הודיעה בסוף השבוע כי תכריז על סכסוך עבודה בחברת הביטוח „מגדל", מקבוצת כלל, לנוכח הקשיים בהשגת הסכם עבודה בחברה, המעסיקה 500 עובדים.

עובדי „מגדל" משבשים מדי פעם את העבודה במשך קרוב לחודש ימים. הם דורשים תוספת שכר בשיעור של 14 – 16 אחוז, בעוד ההנהלה מוכנה „לשמור על השכר הריאלי", שפירושו תוספת של 5 – 6 אחוזים.

עילה אחרת לתסיסה בחברה היא הענקת בונוס בגובה של משכורת אחת לעובדים לשנת 87'. מתנגדי... האחת של הבונוס כבר חולקה לכל העובדים. לגבי המחצית השנייה, ההנהלה מבקשת לחלקה רק לעובדים במחלקות שפריונן גבוה, בעוד שנציג ההסתדרות, אלקנה לבשקין, דורש כי גם מחצית זו של הבונוס תחולק לכלל העובדים.

יועץ התקשורת של „מגדל" מסר אמש בתגובה „יחסי העבודה בחברה הם לדוגמא. בתוך כמה ימים תגיע ההנהלה להסכם עם ועד העובדים".

עירית חולון

מודיעה בצער רב על פטירתו של ראש העיר לשעבר

פנחס אילון

בונה העיר ומקימה משך 36 שנים.

הלוויה תתקיים מחר, יום שני 2.11.87.

הארון יוצב ביום ב' באולם הכניסה לבית העיריה, רח' ויצמן 58 חולון, בין השעות 8.00–12.30, על מנת לאפשר למוקירי זכרו לחלוק למנוח את הכבוד האחרון. דברים לזכרו ברחבת העיריה מפי ראש העיר, עו"ד ח. שרון.

הספדים מפי אישי ציבור – בבית העלמין.

הלוויה תצא מבית העיריה בשעה 13.00 לבית עלמין הדרום בחולון (השער החדש).

עו"ד **ח. שרון** – ראש העיר

חברי מועצת העיריה

ועובדיה

מפלגת העבודה הישראלית

סניף חולון

חברי מפלגת העבודה מרכינים ראשם ואבלים

על פטירתו של ראש העיר

פנחס אילון

מייסדה ואדריכלה של העיר חולון במשך 36 שנה.

מראשי תנועת העבודה הישראלית

מוטי ששון

מזכיר המפלגה

עירית בני־ברק

ברכת מזל טוב לבבית

למר **דוד זכות ומשפ'**

חבר הנהלת העיריה, מזכיר מועצת הפועלים

וחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות

להולדת הנכד

שפע אושר ונחת

משה אירנשטיין

ראש העיר

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז

ארגון ותיקי התנועה והגמלאים

הודעה

המועצה הארצית הראשונה של ארגון ותיקי התנועה והגימלאים

תתקיים ביום שלישי, 3 בנובמבר ש.ז. באולמי נוף, בית וגן ירושלים.

סדר היום: 09.30 הרשמה וכיבוד.

פתיחה: הח' **ירוחם משל**, יו"ר ארגון ותיקי התנועה והגמלאים.

ברכות: הח' **עמנואל זיסמן**, מזכיר מפלגת העבודה במחוז ירושלים.

הח' **ניסן הרפז**, מזכיר מועצת הפועלים בירושלים.

דברים: ח"כ **ישראל קיסר**, מזכ"ל ההסתדרות.

ח"כ שלמה הלל, יו"ר הכנסת.

דיון כללי: מעמדו של הגימלאי במדינה.

נעילה בשעה 15.00

לחברים מאיזור תל־אביב אוטובוסים מחצר הועד הפועל בשעה 07.45.

מטבח השיניים

אלומקס יעילה פי 3 במניעת עששת.

תל־אביב

ארלוזורוב – ארלוזורוב 76 230746

נצח ישראל – נצח ישראל 11 (בין שד' חן לכיכר מסריק) 226545

ירושלים

מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191

חיפה

יבנה – אבן סינא 7 – 672288

פתח־תקוה

הדסון – שטמפפר 24 – 910946

בני־ברק – רמת־גן

אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874

בת־ים – חולון

מור – הבימה וייק 20 בת־ים – 583360

ארזון – הפיין 52 חולון – 889153

קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854

אלומקס

מועצת פועלי חולון

נבחריה ועובדיה

חברי ההסתדרות בעיר ובני משפחותיהם

מרכינים ראש ומתאבלים מרה על מותו של

פנחס אילון ז"ל

שבע פעלים ומעש, איש חזון ומורה דרך, נושא דגלה ומורשתה של תנועת העבודה, ממניחי יסודותיה וממעצבי דמותה וראשה של העיר חולון במשך עשרות שנים ומשתתפים באבלה של המשפחה.

משה רינת

מזכיר מועצת פועלי חולון

אוהבנו

פנחס אילון

איננו

הלוויה תצא מבית העיריה, רח' ויצמן 58, חולון ביום שני 2/11/87 שעה 13.00.

הארון יוצב באולם הכניסה לעיריה בין השעות 8.00–12.30.

מתאבלים מרה: רעיתו **מרים**

בתו וחתנו – **דרורה ומאיר הרלינג**

כלתו – **ציפורה אילון**

נכדיו – **גלעד ומיכל הרן**

אבנר, יובל ותמר

נינו – **ארנון**

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

שלמה קרבצ'יק ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי י"א חשון תשמ"ח 3.11.87 בשעה 15.30 בבית העלמין בכפר סמיר חיפה.

אוטובוס יועמד לרשות המשתתפים ליד בית המנוח רח' הפועל 14 א' חיפה בשעה 15.00.

המשפחה

עירית בת־ים

אבלה על מותו של

פנחס אילון

ידיד ורע

מעצב דמותו של השלטון המקומי בארץ

ושולחת ניחומים לרעיתו מרים,

לעיר חולון ותושביה ולכל מוקירי זכרו

אהוד קנמון

ראש העיריה

מועצת עירית בת־ים

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד

של חברנו בר"ה שפשוביץ

במות **אחיו** ז"ל

ועד עובדי חברת החשמל לישראל

מחוז הדרום

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

יצחק פרבר ז"ל

תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום

ג' י"א חשון תשמ"ח 3.11.87

בשעה 15.30 בבית העלמין בקרית שאול.

המשפחה

לחברתנו **רמה לוי**

איתך באבלך במות אביך

אברהם ברוך

בית „דבר"

יום ראשון, ט' בחשון תשמ"ח, 1 בנובמבר 1987

דבר היום

שקר כנורמה

את דו"ח ועדת החקירה בעניין שיטות החקירה של השב"כ ניתן להגדיר כהרשעה בלי עונש. אפשר להתווכח האם זוהי דרך נבונה, אבל מניעים של חברי הוועדה ברורים, ואף מודגשים בדו"ח עצמו. משה לנדוי, שופט עליון בדימוס, מבקר המדינה יעקב מלץ, שהיה שופט בעבר, והאלוף (מיל.) יצחק חופי מי שהיה ראש „המוסד", ביקשו, בראש וראשונה, לתרום תרומה לתהליך ההבראה והשיקום של גוף חיוני בעל משימות חיוניות, ולסייע לתפקודו התקין בעתיד גם מבחינה פונקציונלית וגם מבחינה משפטית ומוסרית.

למטרה זו מציעים חברי הוועדה שורה של הצעות המלצות, ויש לקוות כי יבוצעו במלואן וכרוחן. אך אין להסתפק בתקווה, שהרי למודי נסיון אנחנו. יותר מדי המלצות טובות של ועדות חקירה חשובות לא התבצעו, או התבצעו רק בחלקן. ויעבור הזמן ויגלה כי רשויות המימשל הנוגעות בדבר ביצעו בדרך־כלל רק את ההמלצות הפרסונליות, וגם את אלה לא תמיד במלואן כאשר דו"ח ראה בכך.

אך ועדת החקירה בראשותו של משה לנדוי דווקא לא עסקה בשאלות פרסונליות. דבר זה היה ברור מרגע שהוועדה נמנעה מלשגר אזהרות למי שעלולים להיפגע בחקירה. הנימוק העיקרי של הוועדה בעניין זה היתה החרדה לתיפקודו של השב"כ, ומסיבה זו המליצה גם להפסיק הליכים פליליים נגד אנשי השב"כ שהמשטרה חוקרת תלונות נגדם בעניין עדויות שקר. לדעת הוועדה גישה כזאת היא לטובת הציבור. ושוב: גם דעה אחרת היא לגיטימית, ושום ועדת חקירה לא היתה, ואינה חייבת להיות, מחוסנת בפני ביקורת. עם זאת מובנת, וגם מוצדקת, חרדתם של חברי הוועדה ליכולת תיפקודו של השב"כ.

חלק גדול מאנשי הצמרת של השב"כ שהיו אחראים לשיטות החקירה כבר אינם מכהנים עוד בשירות הבטחון. הוועדה העדיפה לא לעסוק בהם ובאחריותם, ואף לא באלה, בדרגים פחות בכירים, שעדיין נשארו בשירות. וחרף כל אלה קשה לומר דבר חמור יותר על גוף ציבורי שעיקר עבודתו חייב לעמוד במבחן המשפט בישראל, ממה שאמרה הוועדה על השב"כ – והוא כי במשך תקופה ארוכה, 16 שנים, השקר היה בו נורמה. אנשים רבים במדינה זאת, בזירה הפוליטית־ציבורית ובאמצעי התקשורת, שהעזו לומר פחות מזה הוקעו על־ידי פטריוטים מזוייפים כשמאלנים, ונענו על־ידי פוליטיקאים בכירים בגלגול עיניים לשמים.

„נטל העבר" הרובץ על אנשי השב"כ, רובץ לא רק עליהם. ברור כי גם הדרג המדיני הממונה אינו נקי מחטא של חוסר פיקוח נאות, והדבר נוגע לראשי ממשלה משתי הסיעות היריבות הגדולות – כך שלפחות התנצחות מפלגתית תיחסך מאיתנו. אך הנושא חמור מכדי לפרוט לוויכוחים פוליטיים כלשהם, ומחייב התגייסות כללית כדי לסייע לשב"כ לעשות את אשר ועדת החקירה ביקשה לאפשר לו לעשות: לפתוח דף חדש – דף של שירות יעיל ונקי, משתלב במערכת הערכים והעקרונות המוסריים והמשפטיים שהמדינה הזאת חייבת לקדש אותם, כי בטווח רחוק עליהם מושתת קיומה.

הפיחות הבלתי־נמנע

מאת דוד שרביט

התיסוף הנומינאלי של השקל מול הדולר מצטרף לתיסוף הריאלי שלו מאז ת[illegible] פיחות בקרוב. תידרש גם בחינה מחודשת של הצמדת המשק ל„סל המטבעות"

לפני שמונה שבועות, ערב צאתו לוועידת קרן המטבע הבינלאומית, נשאל נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, מדוע הוא מונע סיוע או התאמת מדיניות שער החליפין ליצואני גוש הדולר. את ההתאמה, השיב הנגיד, צריכים לעשות היצואנים. ירידת ערך הדולר אינה זמנית והוא צפוי עוד לרדת לרמה נמוכה יותר. לכן, אין טעם בסיוע זמני כזה מול שינוי מבני בשערי החליפין בעולם.

הנגיד צדק. ירידת ערך הדולר בכ־10 אחוזים מרמתו לפני משבר הבורסות הפכה בהדרגה לעובדה מוגמרת והיא נוטה לשמש, ביחד עם הורדת הריביות בארה"ב ובגרמניה, בסיס עיקרי לייצוב הכלכלי העולמי החדש.

כאן בישראל מתבטאת ירידת ערך הדולר, בתנאים של ייצוב השקל מול „סל מטבעות", בתיסוף נומינאלי של השקל לעומת הדולר. לאחר התיסוף הריאלי הרצוף של השקל לעומת הדולר מאז פיחות ינואר, בא עתה גם תיסוף נומינאלי שהוא ברור וחד יותר. הוא חושף את העיוות שבהיצמדות הקדושה לשער קבוע של השקל ל„סל המטבעות" ומכניס את המשק הישראלי לדילמות כלכליות מסוג אלה העומדות עתה לפני יצואנים ביפאן ובגרמניה.

עם כל הכבוד להצלחת המדיניות הכלכלית ולשיטת ייצוב השער, הצמדת המשק הישראלי לכלכלות המערביות שמחוץ לארה"ב צריכה עיון מחודש. הרי גם כלפי ארה"ב כבר נוצר פיגור במחירים היחסיים: האם השכר והאינפלציה בארה"ב עלו בשנה האחרונה כפי שעלו בישראל?

בארה"ב האינפלציה כ־3 אחוזים לשנה והשכר כמעט לא עלה, ואילו בישראל עליית המחירים השנתית היא בשיעור 20 אחוזים והשכר עולה ועולה. פער זה גרם לתיסוף הריאלי. האם האוצר ובנק ישראל יוכלו להישאר אדישים גם כלפי תיסוף נומינאלי, כלומר להתחזקות השקל לעומת הדולר?

העיתוי של השינויים הנדרשים שוב מסבך את ההחלטות ברמה הלאומית לאחר שהוטל לפני עשרה ימים על מאות אלף משקיעים שהיו צריכים להחליט מה לעשות במניות ההסדר. אי־היציבות בבורסות ובשוקי הכספים גרמה לשיעור פדיונות גבוה מהצפוי – התנהגות המתבררת עתה כמציאותית לנוכח שחיקת שער הדולר. גם השער היציג, ב־27 באוקטובר, שלפיו חושבו פדיונות המניות, היה גבוה בכ־2 אחוזים בערך מהשער היציג ביום התשלום בסוף השבוע. אבל עתה, לנוכח השינויים הנדרשים בשערי החליפין של השקל, צפוי להתעורר מה שנמנע מסיבות מוסריות: פיחות השקל לעומת הדולר ימים ספורים לאחר מועד פדיון המניות הבנקאיות.

לנוכח האירועים הדראמטיים בשוקי הכספים בעולם, המחייבים היערכות משקית הולמת ושינויים בלתי־נמנעים בשערי החליפין של השקל, צפוי שתיסלח לאוצר ולבנק ישראל אי־ההתחשבות המוסרית ובלבד שיינקטו הצעדים הנדרשים.

השמירה על יציבות המשק שוב אינה יכולה לקדש את יציבות שער החליפין ולהיגרר אחרי השינויים היחסיים בין המטבעות בעולם. בימים אלה עושות כל הכלכלות את חשבון הנפש שלהן ובעריכת ההתאמות הנדרשות במדיניותן. זה הזמן לנקיטת צעדים הכרחיים גם אצלנו, אף במחיר פגיעה זמנית ביציבות המחירים. לנוכח המגמה המסתמנת במאזן המסחרי של ישראל, ולמרות הרזרבות הגדולות במטבע חוץ, אי־אפשר עוד לדחות את ההתאמות הנדרשות במחירים היחסיים. מה שנדרש אפוא – וגם צפוי שיקרה בתקופה הקרובה – הוא פיחות של השקל לעומת הדולר, שיגרום לפיחות חד יותר כלפי המטבעות האירופיים והין היפאני. את התאמת שערי החליפין צריך ללוות בבחינה מחודשת של הצמדת השקל ל„סל המטבעות", המגבלת את יכולת התגובה של המדיניות לשינויים בשערי החליפין בעולם ומחדירה את המשק למצבים בלתי־נשלטים, כמו התיסוף הנומינאלי האחרון של השקל מול הדולר.

האורח מארמון מאטיניון

מאת גדעון קוץ, פאריס

ראש ממשלת צרפת, המתחיל היום ביקורו בישראל, תומך בוועידה הבין־לאומית, אבל אפשר להניח שבראש מעייניו עומדות הבחירות לנשיאות באביב 1988, לאחר שהנצחון הסוציאליסטי ב־1981 נתן לגיטימציה לקיום „הקול היהודי" בצרפת

ר"מ צרפתי ראשון בישראל ז'אק שיראק

ביקורו של ז'אק שיראק – ביקור רשמי ראשון של ראש ממשלה צרפתי בארץ – הוא מחווה מוסגנת מצד צרפת במלאות ארבעים שנה למדינת ישראל, אומרים במשרד ראש ממשלת צרפת. הגיע הזמן, אומרים בארמון מאטיניון, לא בלי נימה של ביקורת עצמית, שראש ממשלה צרפתי יבקר סוף־סוף בישראל. בהקשר זה מודים שם, דבר נדיר בדרקיום הרגיש בצמרת הצרפתית, ב„בכורה" של הנשיא מיטראן, שהראה את הדרך ב־1983, כשהיה הנשיא הראשון של צרפת שערך ביקור רשמי בארץ.

ביחסי צרפת־ישראל, אומרים עוד מקורבי שיראק, היו עליות וירידות יותר מאשר ביחסי צרפת עם מדינות אחרות, בגלל הנימה הסוערת, הלא־רציונאלית, שנלוותה אליהם. עתה, לאחר שנים רבות, לפי הניתוח של ה„גוליסטים" שנהפכו ל„שיראקיסטים", סוף־סוף מתנהלים היחסים באפיקם הנורמלי ובין שתי המדינות שוררת אווירה ידידותית וניכר רצון כן לשפר את היחסים הדו־צדדיים. חילוקי־הדעות בנושאים מדיניים הנוגעים לישראל (תפקיד אש"ף, הוועידה הבין־לאומית, התמיכה הצרפתית בעיראק במלחמת המפרץ) אינם מעיבים על הידידות.

בחוגים של ראש ממשלת צרפת משייכים את היחסים עם ישראל לקטגוריה של היחסים עם ארה"ב ומערב גרמניה. שיראק, מאז מונה לראש ממשלת צרפת במארס 1986, פעל במרץ לשיקום יחסי הימין הגוליסטי הצרפתי עם ישראל. היחסים הללו ספגו, כזכור, מהלומות־מוות מידי דה־גול במלחמת ששת הימים. שיראק פתח בפעילות זו עוד קודם, בעקבות ההתפכחות שחוללה מדיניותו המאוזנת של הנשיא מיטראן. התברר לצרפת, שהיא יכולה לחזור ולהתקרב לישראל, בלי לחשוש מפני נקמת המדינות הערביות. ההסתבכויות הגדולות של צרפת עם גורמים מזרח־תיכוניים בשנים האחרונות נבעו ממדיניותה במלחמת איראן־עיראק ובלבנון, ולא היה להן כמעט כל קשר לסכסוך הישראלי־ערבי.

שיראק, שראה כי טוב, החליט ללכת בעקבות צעדיו המהוססים של השלטון הסוציאליסטי בתחום הפיתוח המעשי של היחסים הדו־צדדיים. הוסר הטאבו על חילופי ביקורים בדרג שרים. בחודשים האחרונים בלבד ביקרו בישראל ארבעה שרים צרפתים – שר החוץ ז'אן ברנאר רמון, השר לעינייני פארלמנט אנדרה רוסינו, שר התיירות ז'אן ז'אק דקאן ושרת הבריאות מישל בראוא. בשנה שעברה ביקרו בארץ שר התעשיה אלן מדלן והשר לסחר חוץ מישל נואר. הסוציאליסטים הראו את הכיוון בביטול „התיקון של ריימון באר", המתיר כניעה לחרם הערבי. ממשל שיראק מעודד בגלוי תעשיינים צרפתים לפתח קשרים עם ישראל. הוא מעוניין בהרחבת ההשקעות בארץ ומממש זאת על־ידי הפניית אשראי להידוק שיתוף־הפעולה המדעי. רוב הפרוייקטים עדיין על הנייר. אבל הממשל השיראקי מוכיח כאן את הפראגמאטיות שלו. מיטראן והסוציאליסטים צעדו לקראתנו על בסיס עקרונות והדרך משותפת שעשו בעבר עם שלטון השמאל בישראל: בגלל עקרונות אחרים היו להם קשיים והיסוסים בדרך הזו. הממשל הנוכחי מניח לאידיאולוגיה ועוסק, כהגדרת שיראק, בבניית נדבך ועוד נדבך ביחסים הדו־צדדיים. אם כי אין בכך תשובה על השאלה האם קם שיראק חדש, שאינו כשיראק שהעניק לעיראק את הכור הגרעיני שלה, אין ספק שראש ממשלת צרפת היום זהיר, מנוסה ומפוכח הרבה יותר משהיה שיראק, פרט לאי־אלה פליטות פה וקולמוס.

שיראק מצא בן־שיח נוח בדמותו של שגריר ישראל עובדיה סופר, שניתן לראות בו „לוביסט" חייכן, שאינו נתפס לסערת רגשות ונמנע מהתנגשויות מיותרות ומיומרות של ניהול מדיניות גבוהה. לשיראק היה זה האיש הנכון בזמן הנכון. מערכת היחסים האישית שהתפתחה ביניהם טומנת, כמובן, בחובה את הסכנות האופייניות למערכת יחסים כזאת, אך התוצאות עד כה נראות חיוביות למדי. תדירות המפגשים והשיחות הטלפוניות בין השניים (לרבות הבהרות של שיראק על מה שאמר או לא אמר בעניינינו) אינה אופיינית למגעים השוטפים של הצמרת הצרפתית.

ישראל אינה מצפה היום לגדולות מצד צרפת בתחום המדיני. שני הצדדים מחליפים הערכות. הצרפתים רואים בנו מקור טוב להבהרת מדיניותה של ארה"ב. ישראל שומעת בעניין את הערכות צרפת על ברה"מ ועל העולם הערבי. אין לה גם סיבות מיוחדות להתלונן על עמדת צרפת בקהילייה האירופית. אף שאפשר היה להתרשם בשנה האחרונה שיש מערכת תקשורת אישית בין פרס ומיטראן מחד גיסא, ובין שמיר־שיראק מאידך, אין ספק שמבחינה מדינית פרס הוא בן־השיח המועדף של צרפת. מקורבי שיראק מדגישים את תמיכתו בכינוס ועידה בין־לאומית, עמדה שעליה יחזור ודאי גם הערב, בסעודה שיערוך לכבוד שמיר. אלא שוועידה כזאת היא היום לאו־דווקא בראש מעייניו של ראש־ממשלת צרפת. מעסיקות אותו, למשל, הבחירות לנשיאות צרפת באביב 1988. הנצחון הסוציאליסטי בבחירות 1981 העניק לגיטימציה לגורם שהכל הכחישו עד אז את קיומו – „הקול היהודי". הנשיא ז'יסקאר היה בטוח שהפסיד מפני שאיבד את קולות היהודים, בין היתר כאשר צפה במשקפת על ישראל משטח ירדן. ראש הממשלה ריימון באר – היום מועמד מוביל של הימין לקראת הבחירות לנשיאות – נכשל בהתבטאויות שפורשו כאנטי־יהודיות והוא ממשיך לדגול עד היום בצו המפורסם שלו, שהעניק לגיטימציה לכניעה לחרם הערבי.

מאז ביקרו כמעט כל המועמדים לנשיאות, פרט לקומוניסטים ולז'אן מרי לה־פן, בארץ. הנרי היידנברג, המנהיג ה„היסטורי" של תנועת „ההתחדשות היהודית", שנפנפה לראשונה בגלוי ב„קול היהודי", אומר היום כי הצבעת היהודים בשנה הבאה תתחלק בין מיטראן (אם אמנם

(המשך בעמ' 8)

בזווית חדה / חגי אשד

הקופסה של דן מרידור

ה„מאניאנה" שלו, כמו ה„ניֶט" של יצחק שמיר, אינה משפרת את הסיכויים להשגת תנאי שלום טובים יותר. להפך. גורם הזמן עשוי להיות מכריע. סכנת ההחמצה גדולה ואמיתית

ח"כ דן מרידור מקובל על הכל כאחד הבודדים במדבר השממה הרעיוני והאינטלקטואלי של „חירות" שיש טעם לשוחח אתו ולהקשיב לו בוויכוח הפוליטי הנטוש בארצנו מימין ומשמאל. הוא בין הטובים שבחבריו ובראשי תנועתו, גם בסיגנון דבריו וגם בתוכנם. ודווקא לכן יש בהם כדי לחשוף את נקודת התורפה העיקרית של האסכולה המדינית שהוא מייצג. מה עוד שהוא מרבה להרגיש את השיקולים של הטווח הארוך, כביכול. למרבה הצער הוא נחשף בקוצר ראיה ובצרות אופק, למרות מתינותו היחסית ואולי דווקא בגללה. כך בראיון אתו שפורסם בסוף השבוע במוסף „הארץ", וכך בהזדמנויות אחרות שבהן הוא משמיע את דעתו בהרחבה ובפירוט.

הפעם הרחיק לכת בדברי האפיקורסות שלו בבעיה הדמוגראפית, ועדיין נותר לראות מה יהיו הדיהם בתוככי ה„בונקר" המחופר של תנועת החירות, לאחר הסדקים שנבעו בקירותיו בעת האחרונה – מצד מיכאל דקל מכאן ומצד משה עמירב ואוריה נאור מכאן. דן מרידור קובע באורח עקרוני כי בחשבון אחרון הוא יעדיף את המשטר הדמוקרטי על השיקול הבטחוני, אם יהיה ניגוד בין שניהם. עד כדי כך. „אף פעם לא אסכים לחיות במדינה שלא תהיה דמוקרטית ושתעניק למיעוט שלטון על הרוב"; „אני בטוח שלא נגיע למצב כזה (של סכנה להמשך הרוב היהודי) אבל אם נגיע, אעדיף לחיות במשטר דמוקראטי, ולוותר על השיקול הבטחוני... זה לא יהיה קל, ניתוק על יהודה ושומרון. זו תהיה הפקרת יכולתנו להגן על עצמנו".

דן מרידור מוכן אפילו להכרעה מרחיקה לכת כזאת. ויתור על הבטחון. אבל, נא לא להיבהל. הוא מאמין שלא נגיע לצורך בהכרעה כזאת. הוא מאמין שהרוב היהודי בארץ ישראל לא יקטן, אלא אף יגדל. איך? מתי? לא צריך לשאול. די לנו באמונתו של דן מרידור. „אני מאמין שתוכנית האוטונומיה מציעה פתרון שבו לא נצטרך לוותר על ארץ ישראל וחלקים ממנה, ובנוסף נוכל לקיים משטר דמוקראטי כמו שיש לנו"; „אני לא פסימי", הוא מרגיע אותנו. „אם מתבוננים על ההתרחשות במבט ארוך, נדמה לי שאנחנו רואים תהליך חיובי ביסודו, שהחל ב־1967, תהליך של השלמה מצד חלק ממדינות ערב עם קיומה של ישראל".

וזה נכון, אולי. אך זו נקודת התורפה של תפיסתו. האם התהליך החיובי הזה הוא חד־כיווני ובלתי־הפיך? האם לא מתחוללים בעולם הערבי, בה בעת, אפילו במצרים שחתמה איתנו על שלום, גם תהליכים נגדיים? האם „הג'יהאד האיסלאמי" אינו מרעיד את קרקע המזרח התיכון מקצה ועד קצה? האם אין צורך להיאבק בזו? האם השלום עם יתר מדינות ערב הריהו כמונח בקופסה ודרוש רק אורך רוח, כפי שחוזר וקובע דן מרידור, עד שנגיע אל השלום הזה, או עד שיגיע הוא אלינו בכוחות עצמו, בלי שום מאמץ מצידנו ובלי שום מחיר? דן מרידור מאמין שהשלום בוא יבוא ויהי מה. הוא קובע, כי תהליך השלום הוא „ארוך, איטי, אבל חיובי". ככה זה. הוא מאמין שגם עליה גדולה בוא תבוא. הכל יסתיים בכי טוב. כל מה שצריך לעשות, או לא לעשות, זה לא להזדרז ולא למהר, כדי לא לקלקל את התנאים לשלום, שעצם השגתו אינה מוטלת בשום ספק. צריך רק להושיט יד ולקחתו בבוא העת, בלי בהלות ובלי חיפזון. רק מנהיגי המערך מקלקלים את השורה בקוצר רוחם המיותר והמזיק. „קוצר הרוח של מנהיגי מפלגת העבודה להגיע להסכם הוא אחת התופעות המדאיגות ביותר אצלנו. כשממהרים להגיע להסכם אתה מוותר למעשה על התנאים, ושוכחים כי הוויכוח האמיתי הוא על התנאים".

האומנם? כבר אין ויכוח על הסכם השלום ורק התנאים לא נקבעו עדיין? דן מרידור רוצה שנשכח שגם לגורם הזמן חשיבות וכי בגלל הוויכוח על התנאים אפשר להפסיד הכל. הוא שוכח, ואולי אינו יודע, כי לשאלת העיתוי הנכון יכולה להיות חשיבות מכרעת, נוכח הסכנה של החמצת הזדמנות היסטורית. משום שבניגוד לתפיסתו החד־צדדית והחד־כיוונית, האמת היא שמתחוללים במזרח התיכון ובעולם כולו תהליכים מנוגדים, המתרוצצים זה בתוך זה וזה נגד זה. שום דבר לא מובטח ולא מוכרע מעצמו. יש, אכן, בעולם הערבי תהליכים של השלמה עם ישראל, אבל יש גם תהליכים הפוכים של רצון להשמיד אותה, למרות הכל. ובעצם הימים הללו הכריז שר המלחמה המצרי כי ההתחייבות של מצרים ל„הסכם ההגנה הערבי" עולה על התחייבותה להסכם קמפ דייויד. והשבוע שמענו וקראנו דעת מומחים, כי במלחמה הבאה נגד ישראל, אם תפרוץ, גם עיראק לא תעמוד מנגד. למרות התשה של מלחמתה עם איראן, תוכל עיראק לשלוח למלחמה נגד ישראל 4־5 דיביזיות מתוך למעלה מ־40 שיש לה עכשיו. וגם מצרים, ספק רב אם תעמוד אז מנגד. אולי לא, אולי כן.

האמונה המוצקה והוודאית של דן מרידור בנצח ישראל ובעליה רבתי ובשלום המונח בקופסה, שאסור להיחפז אליו, היא, במחילת כבודו, אמונתם הישנה־נושנה של נביאי שקר ומפזרי אשליות, שרבים היו כמותם בתולדות עמנו. אסור לסמוך עליה. די לנו בזכרון השואה של יהדות אירופה ש„היה לה זמן" והיא לא רצתה להיחפז והחמיצה את ההזדמנות להימלט ולהינצל, גם כאשר אפשר היה, בשנות העשרים והשלושים. ודי לנו באיזכור ההחלטה לקבל את תוכנית החלוקה של או"ם ששמה קץ לשלטון המנדט הבריטי בארץ ישראל והעניקה לנו את הבסיס הבין־לאומי למלחמת הקוממיות ולהקמת המדינה. זו היתה הכרעה גורלית לא להחמיץ את ההזדמנות ההיסטורית, שאכן היתה עלולה לחלוף לבלי שוב. רגע החסד של הסכמה משותפת אמריקאית־סובייטית נגד בריטניה היה מגיע לקיצו עם התלקחות „המלחמה הקרה" בראשית 1948, בעקבות ההפיכה הקומוניסטית בפראג וההסגר על ברלין. כ"ט בנובמבר 1947 היה הרגע האחרון. דוד בן גוריון עשה אז את ההיפך ממה שמציע עכשיו דן מרידור וממה שעושה, או לא עושה, יצחק שמיר. להם ולשכמותם יש כל הזמן שבעולם. השלום כבר מובטח להם. רק התנאים של השלום מדאיגים אותם. אלה הם דברי הבל.

גם התנאים, ולא רק השלום עצמו, תלויים בניצול נכון של המציאות הערבית והבין־לאומית הגדולה והמשתנה, וביכולתה של ישראל ליצור אווירה של פתיחות, אמון והידברות עם מנהיגי מדינות ערב ועם שליטי עולם. תנאי השלום, כמו השלום עצמו, תלויים גם בערבים ולא רק בנו. גם בברית המועצות ולא רק בארצות הברית. ה„ניֶט" של יצחק שמיר כמו ה„מאניאנה" של דן מרידור – וזו בעצם תמצית הצעתו – לא מסייעים להשגת תנאי־שלום טובים יותר. להיפך. הם רק מחבלים בתנאים אלה. גם סיכויי העליה הגדולה תלויים בסיכויי השלום. גם תוכנית האוטונומיה לא מונחת בקופסה. צריך להתאמץ כדי להשיג הסכמה עליה. צריך לעודד את התהליכים החיוביים בעולם הערבי והמוסלמי ובקרב המעצמות, כדי שיהיה בכוחם לגבור על התהליכים הנגדיים, השליליים והמסוכנים. אלה ואלה נאבקים ביניהם ובתוכם כל הזמן. גם, אולי, בצמרת הסובייטית בעצם הרגעים הללו. גורל העליה הגדולה, כמו גורל השלום ותנאיו הטובים ביותר, מוטלים בכף. גורם הזמן יכול להיות מכריע.

ה„מניאנה" של מרידור – כמו ה„ניֶט" של שמיר

שמעון פרס, אתה הכתובת

מאת יצחק נשרי

לא יועילו לך ולנו התקוות שאנו תולים במהלך למען מו"מ מדיני, אם החזית הקדמית של הארץ, חזית המתיישבים בבקעה ובגולן ובערבה ובכל מקום שהם מצויים בו – תתפורר

דברים אלה נכתבים ליד גבעת החודרים הידועה כגבעת ההפגנות, סמוך לכנסת ולמשרדי הממשלה. נציגי המתיישבים מכל הארץ נזעקו לשביתת־שבת זו בזירת ההפגנות של כל הדואבים והכואבים בחברה הישראלית. ליד פועלי „שרון־טקסטיל" מפתח־תקווה, שזה עתה פוטרו, ובסמוך למפגינים השקטים הכואבים מקרב עולי אתיופיה. זהו חלק מהנוף שלנו. הבאים לכאן הם חלק מהציבור המשליך יהבו על נבחרי העם, בתקווה שבידם להושיעם.

ציבור המתיישבים שהתכנס ליד אוהל־המחאה מייצג את כל קשת הגוונים של ההתיישבות. מהם שגדלו בחיק המושבות יבנאל וגבעת עדה ומהם בנים ונכדים לחברי „השומר" מכפר גלעדי, מושבניקים בני הדור השני והשלישי לישובים מושרשים, ודור מושבניקים מישובים שקמו לאחר מלחמת השחרור, כאלה שעברו מהאוניה להתיישבות: עימם ניצבים נציגה הבכיר של ההתיישבות הפרטית, נשיא התאחדות האיכרים, וחברי ההתיישבות הקיבוצית לדורותיה. ההתארגנות הזו חורגת מהמסגרת המקובלת. המתכנסים כאן מבקשים להפעיל לחץ ציבורי כבד על הממשלה, כדי שתמצא פתרונות מיידיים למצבים שהתהוו בגלל מדיניות הממשלה, שגם חברי מפלגת העבודה שותפים לה, לטוב ולרע.

לא יועילו הפרשנויות, ההסברים וההתחמקויות. זוהי ממשלתנו. חברינו, אף שאינם אחראים לתיקים הכלכליים המרכזיים, נושאים באחריות למהלכים ההרסניים שנבעו מן המדיניות הכלכלית, זו שפגעה קשה במשק היצרני ובהתיישבות.

שמעון פרס הוא הכתובת העיקרית. אתו יתדיינו אנשי ההתיישבות ולו יגישו את החשבון. אף שהם יודעים את מחירה של ממשלת האחדות ומכירים את מגבלותיה, הם מאמינים שגם במבוכי הממשלה המורכבת הזו יכול פרס לנווט דרכו אל פתרון הבעיה החשובה הזאת. הם יודעים אילו פעולות נקט פרס בנסיון למצוא פתרונות: אף־על־פי־כן, המציאות הכלכלית הצינית, שביסודה מגמה אנטי־ציונית, חוסמת את הפתרונות בביורוקראטיה שאין לה סוף, שמייצגיה הם שר האוצר המערכת הבנקאית, פקידיה, עוזריהם ומנהליהם.

אין מנוס מלומר לשמעון פרס דברים קשים, כי הרי בחרנו בו לייצג אותנו במערכת הפוליטית: אם היחס המחפיר וההרסני יימשך – והסימנים לכך מזוקרים על כל צעד ושעל – ואם יחברו אליו ההידרדרות בהתיישבות והציניות, עלולה תקות הציונות, חלילה, להימוג. במונחים כאלה אנו חושבים ומדברים היום.

מן הראוי, שמעון פרס, שתפעיל את מלוא יכולתך, כדי לעצור את גלגלי השחיקה הנפשית ולבלום את הלחצים הכלכליים. לא יועילו לך מעשיך בעבר אם לא תתייצב עתה בחזית הקדמית הזו. לא יועילו לך ולנו התקוות שאנו תולים במהלך פוליטי למען מו"מ מדיני, אם החזית הקדמית של הארץ הזאת, חזית המתיישבים בגולן, בבקעה, בערבה ובכל מקום שהמתיישבים היהודים מצויים בו, תתפורר. לא יועיל לך מקומך בראש תנועת העבודה, אם רוב המתיישבים המאוכזבים יפנו לך עורף. מפלגת העבודה מאבדת גובה יום יום בקרב המתיישבים. פגישת סיעת העבודה בכנסת עמנו, באוהל המאבק, עודדה בנו הרגשה שיש לנו סיעה אימפוטנטית, שאינה יכולה להניע אפילו מערכות מוגבלות. והרי סיעה זו נקראה לעמוד לימיננו!

לא אעלים ממך ומהציבור כולו, שחברים רבים בישובים ובהנהגות תובעים מאיתנו, חברי מזכירויות התנועות, להפעיל מהלכים חמורים יותר מאלה שהפעלנו עד עתה. אני נמנע מלפרסם, משום שאני עדיין מאמין שלא נזדקק להם.

בשעה קשה זו אתה נקרא לנקוט את הצעדים החיוניים. כל החרד לגורל העם והארץ נתבע להתייצב לימין ההתיישבות – עתה.

(הכותב הוא מרכז המטה הבין־קיבוצי בתקיים)

המספנות נסגרו – השוודים לא הפגינו

מאת טדי פרויס

מותר החוכמה מן הפיקחות הוא היכולת לראות את צורכי הצד השני. ביכולת הזאת ניחנו האיגודים והמעסיקים השוודיים. הברית ביניהם לא רק מונעת שביתות אלא יצרה הבנה ארוכת־טווח

שטוקהולם, אוקטובר

על־פי החכמה והמודדים הקונבנציונאליים אמורה הכלכלה השוודית להיזרק לכלבים. עד 1982 היה הסקטור הציבורי בשוודיה 67 אחוזים מהמשק (כיום „רק" 62); המסים מקיפים שחקים והיקפם מגיע ל־54 אחוזים מההכנסה הלאומית; התקציב הממשלתי הוא כל שנה גרעוני ורשת ענפה של שירותים וביטוחים סוציאליים עוטפת את העובד. גם כלכלנים „שמאליים" יאמרו, כי זה מרשם בטוח לאינפלאציה מלווה בסטאגנציה, משולבת בחוסר נכונות לעבוד: מי שוטה ויעבוד כשהמס השולי מגיע עד 100 אחוזים וכשההכנסה מאי־עבודה שווה למעשה, בזכות ביטוח האבטלה ועוד הטבות מקופת המדינה, להכנסה מעבודה במשרה מלאה?

אולם בניגוד לכל המירשמים, המרקחת המוזרה הזו עוברת, ועובדת היטב. בחמש השנים האחרונות נעלם הגרעון במאזן התשלומים של שוודיה, שהגיע ל־23 מיליארד כתר (יותר משלושה מיליארד דולר) ב־1982, ואשתקד היה לה עודף של חצי מיליארד. כיום רק שני אחוזים מכוח העבודה מובטלים והאינפלאציה היא בסדר גודל של ארבעה אחוזים. בתוך כל זה מקיימת האוכלוסיה את רמת־החיים הגבוהה ביותר באירופה והתפוקה לעובד היא מהגבוהות בעולם. מה אם־כן נוסחת הפלא השוודית? יש עוד ארצות עם מפעלים ברמה טכנולוגית גבוהה, עם פועלים מיומנים, עם היקפי השקעות גדול ויעילות ארגונית שרווחים גדולים בצדה, אך בהן לא שרדו התנאים „המגבילים" הרווחים בשוודיה.

כלכלנים, גם שמרנים הדוגלים בכלכלה רייגנית־תאצ'רית (מעט מיסים, רמת אבטלה גבוהה, הטבות סוציאליות מוגבלות), מודים כי המודל השוודי פועל. הוא פועל כי המעסיקים, ועוד יותר מהם האיגודים המקצועיים, משתמשים נכון במערכת הביטוחים. לאחרונה הגיעה הממשלה למסקנה, ועמה המעסיקים והאגודים המקצועיים, כי בניית אניות היא קונצפט אבוד. שוודיה אינה מסוגלת להתחרות בשכר העבודה הנמוך שמשלמים במזרח הרחוק. בעלי המספנות „אודוואלה" בגטבורג ו„קוקום" במלמה החליטו אפוא לסגור אותן ולעסוק להבא רק בתיקון אניות, לא בבנייתן. „רגרציה למוסך לאניות" היו פועלי התעשיה האווירית לישראל אומרים ויוצאים להפגנות המוניות ואלימות. במלמה ובגטבורג לא תבע איגוד עובדי המספנות את המשך הבניה. הם קראו למפוטרים לפנות להסבה מקצועית, ללמוד מקצוע חדש ולחזור לעבודה בענפים של המחר ולא של האתמול (אניות). בתוך פחות משנה נקלטו מובטלי גטבורג במפעלי „וולבו" שבעיר ולא הותירו לגזברי ביטוח האבטלה עבודה בכתיבת צ'קים. כך היה גם במפעלי פלדה, אחרים מהם בבעלות ממשלתית, אחרי שהתברר כי בגלל עודפי הייצור בעולם לא תוכל שוודיה, עם שכר העבודה הגבוה הנהוג בה, להתחרות ביצרנים מהמזרח הרחוק.

שוודיה ממשיכה בייצור פלדות מתוחכמות בלבד, שיש לה בהן יתרון יחסי, והיא חדלה מייצור פלדה גולמית. שר האוצר (הסוציאל־דמוקראטי) קיל־אולוף פלדט והאיגודים המקצועיים תמכו בהחלטה. האם האיגודים השוודיים מגינים על חבריהם פחות מאיגודים אחרים, למשל בבריטניה? בכלל לא: הם יודעים כי רשת הביטוח הסוציאלי הנדיבה תבטיח למובטלים רמת־חיים הוגנת (במונחים שוודיים), כי הממשלה תדאג להם להכשרה מקצועית (אדם בהכשרה מקצועית מקבל שכר ואינו נחשב למובטל), כי המעסיקים יחפשו בשבע עינים הון להשקעה והמדענים ימצאו טכנולוגיות חדשות. אין צורך להוציא אלפים לרחוב כדי להפגין למען לחם ועבודה. את הכספים שמדינות אחרות מקצות להנשמה מלאכותית של מפעלים חסרי עתיד טכנולוגי, מפנים בשוודיה להשקעות חדשות וחדישות, שבהן ישתכרו הפועלים כדי רכישת מכונית „וולבו" – והממעטים להשתכר ירכשו מכוניות „סאאב" – גם ללא תמיכה מקופת הציבור. בבריטניה, לעומת זאת, סירבו האיגודים לשמוע על ייעול הדפוס או על סגירת מכרות פחם בלתי־רווחיים. התוצאה: אחרי שביתות ארוכות (זו של הכורים נמשכה כשנה) השליכו מארגרט תאצ'ר ורופרט מרדוך את העובדים לרחוב. המכרות ובתי־הדפוס הישנים נסגרו ורבבות איבדו את מטה לחמם.

נכון שבבריטניה אין האיגודים מרחיקי־ראות, אין הקאפיטאליסטים נאורים ואין הממשלה הומאנית כמו בשוודיה. ממשלת תאצ'ר היא ברוטאלית, האיגודים מיליטאנטיים (השפעה טרוצקיסטית וקומוניסטית) ובעלי־ההון צרי עין ומוח, אבל נוסף על־כך יש שם עוד מגבלה שאין בשוודיה: ביטוח האבטלה, רשת החינוך המקצועי והזכויות הסוציאליות בבריטניה אינם מבטיחים רמת־חיים הוגנת למובטל. חוץ מבירה, כרטיס למשחקי מאנצ'סטר יונייטד ופיש־אנד־צ'יפס, אין דמי־אבטלה מאפשרים הרבה. וכשעומדים עם קיבה ריקה אל קיר האטליז, קשה שלא להיתפס לקיצוניות, כפי שהכתיב זו סקארגיל לכורים הבריטיים.

מותר החכמה מן הפיקחות הוא ביכולת לראות את צרכי

(המשך בעמ' 8)

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

המ"פ אחראי, מסור ומתחשב

אני אחד מחיילי פלוגת העתודאים ש"סודקה" ו"התייבשה", וברצוני להביא לידיעת הקוראים מכתב הוקרה ותמיכה שנמסר למפקד הפלוגה מידי חיילי מחלקתי.

הפרסומים בדבר אשמת המ"פ בטרטור ובגרימת סיכון חיים, אשר יצרו לו תדמית של אדם אכזר וקשוח מתייחסים לשלושה ימי שדאות ("גיבוש") בלבד, בעוד שעברנו שלושה חודשים תחת פיקודו של המ"פ הנאשם, חיינו כדימוי שמדובר באדם חיובי, אחראי, ובפרט – מסור ומתחשב.

חיילי מחלקתי ואני לא היינו מודעים לתדמית השלילית שנוצרה למ"פ בקרב הציבור, לכן גם לא ראינו קודם צורך לפרסם ברבים את תחושותינו ודעותינו בנושא. עם זאת היתה כוונה להגיש לרמטכ"ל מכתב תמיכה במ"פ עוד בביקורו הראשון (מבין שניים) של הרמטכ"ל בפלוגה, אך בשל אי־הבנה של נהלים צבאיים־טכניים לא יצא הדבר אל הפועל.

ברצוני להדגיש בפני כל החושד, כי מדובר במכתב שהוא פרי לחץ של המפקדים, כי בזמן הקודם נאסר על הסגל בפלוגה לדבר עם החיילים על כל דבר הקשור בנושא המשפט הצפוי, כדי למנוע השפעת מקרי ההודעות בנוסח "סותמים את פיות החיילים". מכתב זה, כמו גם המכתב המחלקתי, נכתב ונשלח לאחר שתם הקורס, אנו הוסמכנו כמ"כים ושבנו לחיים אזרחיים.

כפי שאפשר לראות, אין כלל התייחסות להאשמות הספציפיות הנוגעות לשלושת ימי השדאות המפורסמים גם משום שאיננו יודעים פרטים על האשמות אלה וגם משום שלא רצינו להתערב בנושא שידון בבי"ד צבאי. התייחסנו למעשי המ"פ באופן כללי, והדעה הרווחת בפלוגה היא, כאמור, חיובית ואוהדת.

ברצוננו לציין, כי יש אי־הבנות מסויימות בכך, שדווקא המ"פ שלנו עומד לדין בשל טרטורים והפרת נהלים, שעה שידוע לכל, כי ביחידות רבות של צה"ל מתבצעות הפרות של תקנות בצורה חמורה לאין ערוך. מן הראוי היה לערוך בדיקה כלל צה"לית בנושא זה ולא לנהוג במ"פ שלנו כבשעיר לעזאזל לניקוי המצפון הצה"לי.

אנו מקווים, שמכתב זה יתרום לשינוי ה"דעה העיתונאית" ובעקבות זאת – שינוי הרושם שקיים בציבור, וישמש עדות אופי למ"פ – שכעת אמנם – אך "עונה", "נשפט" ו"נענש" כבר בידי גורמים שהם בהחלט בלתי־מוסמכים.

ר. ע. ועוד 32 חתימות
(השמות שמורים במערכת)

מי יהיה נשיא ההסתדרות הציונית?

בעיון בעיתונים נודע לי סוף סוף מה היא הבעיה המרכזית של העם היהודי והציונות בימינו – וזאת בזכות מר אריה דולצין. כבעלי מחשבה שיגרתית חשבנו עד עתה, שהדבר המעסיק את יו"ר התנועה הציונית, מר אריה דולצין, הם היחסים ישראל–גולה, ההתבוללות, הירידה, דרכים חדשות לקליטת עולים.

אך לא, אנו מתבשרים, חדשות לבקרים, שהבעיה המרכזית של העם היהודי, לפניה ניצב העומד בראש הציונות היא – יהיה או לא יהיה נשיא להסתדרות הציונית. ובאופן מפתיע המועמד של היו"ר הנוכחי הוא מר דולצין, שמכין באופן קפדני את פרישתו – קוראים תמימים יכולים לחשוב, שזה עיסוק מחוסר פרופורציות בפולחן האישיות – אולם אם נחשוב חיובית אפשר בהחלט להבין זאת כדוגמה לפנסיונר הרוצה לפתוח בקריירה חדשה.

ד"ר יפתח טרגרמן
הוד השרון

אינם בני הפקר, אבל..!

בקשר למכתבו של ישראל סיוו שפורסם ב"דבר" (19.10.87) תחת הכותרת "הגימלאים אינם בני הפקר" אבקש להעיר שלוש הערות:

א) אכן ויציב, הגימלאים אינם חלילה בני הפקר. אבל למרבה הצער, יש בחברתנו "המתקדמת" רבים ו"חשובים", הנוטים להפקירם, ונגד מגמה פסולה זו עלינו להיאבק בכל תוקף.

ב) כן, ידידי סיוו, אכן ניתנו הבטחות בשפע לפני הבחירות ואלה הופרו בציניות לאחר הבחירות, ואתה יודע זאת מקרוב. נבצר ממני להבין, מדוע אתה ופעילים מסוגך עוסקים ב"צידוק הדין" ובצביעה לזוהר את אשר הכבם יודעים, כי הוא שחור ומכוער. האם נשכחה מליבכם האיגרת המפורסמת, גדושת ההבטחות שנשלחה ל־400,000 גימלאים על־ידי ש. פרס, ראש האופוזיציה דאז, האמור והמובטח באיגרת זו נשאר על הנייר.

אפילו ההבטחה המפורשת והבלתי־מסופקת לתיקון מיוחד (של 10%) בחישוב הגימלאות של האלמנות, שמצבן כידוע בשפל המדרגה, לא קוימה עד היום והעושק המשווע כלפיהן נמשך.

ג) אפילו אנשי הסתדרות הגימלאים ובמיוחד אלה המייצגים את גימלאי השירות הציבורי הסתייעו תרעומת ורוגז על אי־שיתופם במו"מ על שכר פועליהם ובאשר להגדרתי "אפוטרופסים", הרשה נא לי, חבר סיוו, להציג שאלה פשוטה: איך יש, לדעתך, להגדיר נציגות, שבה הצד הנוגע בדבר אינו משתתף כלל במו"מ, וכאשר נחתם הסכם החל עליו, כתוב בו בפירוש, כי הדבר נעשה "לגבי צד שלישי"? אם זאת לא "אפוטרופסות" איני יודע אפוטרופסות מהי?

על העניין העיקרי הוא התוצאה העלובה והפוגעת של ההסכם לגבי ציבור הגימלאים אין כלל חילוקי־דעות ובכך מודה גם סיוו בחצי פה באמרו: "עקב נושא אחר, חשוב למדי, שההצלחה לא האירה, אולי פנים בבת אחת"... ברור לגמרי שהשימוש בביטוי "הצלחה" אינו במקומו בהקשר לנושא אומלל זה.

שלמה דיאמן
יו"ר גימלאי משרד התקשורת ומיוזמי הרשימה העל־מפלגתית לכנסת ה־12

אנטישמיות עצמית

במכתבו של עודד כהן "המסגירים" ("דבר" 20.10.87) תבדו יהודי בורות ושנאה עצמית יהודית.

הוא מציין כעובדה היסטורית בדוקה את האשמה כאילו היהודים הם ששפטו את ישו למוות והסגירו אותו לידי הרומאים.

"הברית החדשה" אינו ספר היסטוריה ואם עודד מאמין בעלילה זו, מן הדין שיאמין גם בדברים אחרים המצויים בספר זה, למשל, כי מרים התעברה מרוח הקודש.

במשך מאות שנים שימשה העלילה, כי היהודים הם רוצחי ישו את הכנסיה הנוצרית, והיא אחת מאבני הבניין של האנטישמיות לדורותיה.

והנה עודד אינו מתבייש להסתמך על "עובדה" זו, כביכול, ומצרף לכך עלילה קטנה משלו, כאילו חבורת משפטנים בארץ רצתה לרצוח את אלוף יצחק מרדכי.

אריה גוטמן
נען

על המנהיגות להיות דוגמה

שבועות רבים דשו כלי התקשורת: העיתונות, הטלוויזיה והרדיו בעניין ה"לביא". בעד ה"לביא", נגד ה"לביא". מי זה יכול להיות נגד ה"לביא"? הרי זה פרוייקט כה יקר־ערך למדינה, חשוב מכל הבחינות. אני לא רק בעד ה"לביא", אני גם בעד פרוייקט "תעלת הימים", שהוא לא פחות חשוב לעתיד. אני בעד הרבה פרוייקטים רציניים וחשובים לבניין הארץ. אולם, נהיה מציאותיים ונתייחס באמת לשרים שטענו, שאין בכוחה להרים את המשימה הנכבדה הזו. הבל מאוד.

חלק גדול מהציבור הלל חוגג, הכביש עמוס כבר מכוניות בשנות הייצור 1987 ו־1988, מוללות נוגעות במוללות. ורבע מכל העם היושב בציון נוסע לחו"ל. הגענו לרמת חיים גבוהה ושכחנו את מטרת בואנו הנה, שאנו בעידן בניין הארץ.

הכרחי לעורר את הרוח מלפני עשרות שנים. צו השעה הוא, להוריד את רמת החיים מאלה שהביאוה עד בזבזנות. כי זהו המקור להצלת הרבה פרוייקטים. במה דברים אמורים, שהקול הקורא לעם ייצא מהמנהיגות, מהצמרת כשהם כולם משמשים דוגמה ומופת. מהם נלמד ובעקבותם נעשה בטוחני שהעם ייענה לתביעת המנהיגות רק אם הם יצמצמו את אורח־חייהם, ואת כל האמצעים שאנו מקבלים נקדיש למשימות קונסטרוקטיביות. כל עוד בצמרת ישורר אורח־חיים כפי שהוא עכשיו, העם לא יסכים להדק את החגורה, ימשיך באדישותו למתרחש סביבו, ומה רבות הסכנות המאיימות עלינו.

דוד פקר
כפר ויתקין

הצייר הייגה היה יהודי

ב"דבר" מיום 19.10.87 הופיעה כתבה ובה ציור הלקוח מתערוכת הקריקטורות המוצגות ב"מכון גיתה". הציור הוא מעשי ידיו של צייר הקריקטורות הידוע בשנים, לפני מלחמת העולם הראשונה. שמו של הצייר הוא תומאס תיאודור הייגה.

בכתבה זו נזכר, שהצייר הנ"ל היה גם בין מייסדי ומשתתפי שבועון סטירי הנודע בימים אלה בשם "סימפליציסימוס". רק דבר אחד מעניין נשכח משום־מה בכתבה – שאותו צייר מפורסם היה יהודי.

ראה ב־PHILOFILEXIKON מאת עמנואל בן־גוריון משנת 1935 עמ' 274. אנציקלופדיה JUDAICA כרך 8 עמ' 276.

יוסף בס
תל־אביב

דעות קדומות על חריגים

לאחרונה, צפו ועלו בישראל קולות אזרחים המביעים התנגדות להקמת מסגרות מיוחדות לחריגים בקרבם.

נערך מחקר על־ידי פרופ' דניאל לאוור להזמנת מושל אילינוי בארה"ב. המחקר הפריך דעות קדומות הקשורות להשפעת מגורי חריגים על הסביבה הרגילה. להלן הממצאים הכוללים:

1. מסגרות החריגים לא הפחיתו את ערך נכסי דלא ניידי בסביבה הקרובה.
2. המסגרות הנ"ל לא פגעו באופי החברתי־קהילתי של הסביבה.
3. שיעור הפשע בקרב הילדים החריגים היה נמוך מזה שבקרב ילדי הסביבה הרגילה.
4. כ־20 מחקרים שנערכו בחלקים שונים של ארה"ב הראו, שדעות קדומות של אנשים רגילים על חריגים אינן מבוססות, וכאמור בשום מקום לא נמצאה פגיעה בערך הנכסים או באופיה החברתי של הסביבה הרגילה.

מן הראוי, שאותם אנשים בארץ שהביעו התנגדות להקמת מסגרות לחריגים בשכונתם, יקראו תוצאות המחקרים הנ"ל, ויעקרו דעות קדומות מקרבם.

יצחק יצחקי
תל־אביב

דבר לפני 60 שנה

ראשית העבודה בכביש יבנאל־כנרת

ביום א' התחילה העבודה בסלילת הכביש יבנאל־כנרת ע"י פועלים שנשלחו מאת מרכז העבודה. לעת עתה יעבדו שם 15 פועלים מיבנאל, 10 מעפולה, ו־10 מתל אביב. העבודה כולה תעסיק כ־150 פועלים. היא מסתדרת בכספי פיק"א אשר נמסרו ליד המחלקה הממשלתית לעבודות צבוריות. זו משלמת לפועלים מחירים יהודים.

קדיש במוסקבה

אמש נשמע ברדיו מוסקבה, בתוך פרקי קונצרט עממי שנתקיים שם, קדיש בנוסח של ימים נוראים במלוי אמנותי מעולה.

מוסוליני נגד האפיפיור

רומא. האורגן הרשמי של המפלגה הפאשיסטית "פוליו ד'אורדינה" מודיע כי דבר החזרת שלטונו החילוני של האפיפיור, ויהי גם בצמצום, הוא מחוץ לכל ויכוח ועיון באיטליה הפאשיסטית.

לפני 40 שנה

אמריקה מציעה: המדינה היהודית תקום ב־1 ביולי 1948

לייק סאכסס. המשלחת האמריקאית הגישה אתמול לועדת המשנה הראשונה של ועדת החקירה לא"י את הצעותיה בדבר ביצוע החלוקה ומשטר הביניים עד להקמת שתי המדינות המוצעות: היהודית והערבית. ראש המשלחת הרשל ג'ונסון הודיע כי משלחתו הציעה כי א"י תימסר לידי ממשלה יהודית וערבית במועד שבו ישלימו הבריטים את יציאתם מן הארץ. קרוב לודאי שמועד זה יקרה כ־1 ביולי 1948.

קריאת הכינוס הציוני

קריאה לגיוס מלא של הישוב והעם העברי בתפוצות, גיוס בנפש וברכוש, בעבודה, בעלית, בהגנה, ובנכונות לקרבנות נוכח התפקידים הממלכתיים העומדים לפנינו בתקופה הקרובה – תקופת הקמת המדינה העברית – יצאה מהכינוס הציוני החגיגי שנפתח אמש בבית "הבימה" בתל אביב. את ברכת הועד הלאומי הביא י. בן צבי. נאמו ד. בן גוריון וא. קפלן.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

אירועים

● אמנים שלוקחים עצמם ברצינות. אבל עם חיוך, הם הדודאים. הערב הם מקיימים מכירה ביחודית של האלבום שהוציאו לציון 30 שנות שירה משותפת ובו מבחר שירים בלוויית איורים של דני קרמן. 200 עותקים ממוספרים וחתומים על־ידם יוצעו למכירה בערב החגיגי שיתקיים בחנות הספרים "מוזה" בתל־אביב.

● ביום שלישי תתקיים ישיבה חגיגית של המושב השנתי הכללי ה־39 של מועצת המנהלים של מכון ויצמן. בישיבה יוענקו תארי כבוד לפילוסופיה של מכון ויצמן למדע, לאישים הבאים: ד"ר ויקטור בייליבסקי, פרופ' פרנק ה. וסטהיימר, פרופ' גייטס לייבוביל, פרופ' אילנה פהר, ההן קימלמן, פרופ' מרטין ד. קמן והשופט מאיר שמגר.

● עם הופעת הספר "בשירות האומה" – חצי יובל לפועלו של אריה ל. דולצין, יתקיים ביום שני 16.11 ב"בית הסופר" בתל־אביב, מפגש עם דולצין. הסופר יעקב אחימאיר ישא דברי פתיחה. יברכו: פרופ' אפרים קציר והמשוררים מנור רוה, אברהם מצקבר ובקיצון תומר. כן ישתתפו פרופ' יוסף גורני ויוסף דגן בפרקי קריאה מתוך הספר שנערך ע"י משה קלמרס.

לא בדיוק אנשים. כמעט. הלאמה ששמו מרלו תומאס והחתולה קנדי באר הסתודדו השבוע על גדר ביתם של האג גרי ולין ודוויד באולימפיה שבמדינת וואשינגטון. השניים מתמחים בגידול לאמות.

אזרח כבוד

אזרחות כבוד של העיר כרמיאל הוענקה בסוף השבוע לח"כ ישראל קיסר (בתמונה), מזכ"ל ההסתדרות. הטקס התקיים בתום סיור מקיף של קיסר בעיר הגלילית כאורח ראש העיריה ברוך ונגר ומזכיר מועצת הפועלים עזרא סיק. בין אזרחי הכבוד של כרמיאל נמנים גם אפרים קציר, לוי אשכול, יהבי אלמוג ושר החוץ שמעון פרס.

ללא מלים

פרס ראשון בפסטיבל בינלאומי לסרטי תיירות שנערך במונטה קטינו באיטליה, הוענק לסרט ישראלי. הסרט "רשמים", שנעשה ע"י שירות הסרטים הישראלי בסוף 86 ובויים בידי אילן אלדד, "מוכר" את נושא הארץ ואנשיה ללא מלים, בליווי מוסיקה שנכתבה במיוחד עבורו.

במונטה קטינו, עיירת מרפא באיטליה, נערך הפסטיבל הרביעי לסרטי תיירות, בהשתתפות 30 מדינות ממערב ומזרח אירופה, אסיה ודרום־אפריקה. התקבלו לפסטיבל 120 סרטים. שלושת פרסי ה"עגור" – סמל העיר – ניתנו לסרט ממזרח־גרמניה – על הצילום, לסרט הונגרי – עבור פס הקול, והפרס הראשון הכולל, לסרט הישראלי שעורר התלהבות רבה.

מיכל פלג, רומא

יועץ לשרה

ד"ר בסאם סעאב, רופא דרוזי המתמחה בבית־החולים הדסה עין־כרם במחלקת אף אוזן גרון, ישמש החל מהיום יועץ לשרת הבריאות בענייני בריאות ורפואה במגזר הערבי. שושנה ארבלי אלמוזלינו עמדה על כך שהיועץ יהיה רופא, כדי שישמש כתובת הן לאנשי מקצוע בתחום הרפואה והן לאישי ציבור, באיסוף הבעיות ומציאת פתרונות הקשורים לקידום הרפואה בקרב האוכלוסיה הערבית.

התאוששות

המפלגה הסוציאל־דמוקרטית המערב־גרמנית, שלפני כמחצית שנה זכתה למנהיג חדש, האנס־יוכן פוגל, נמצאת עתה במצב של התאוששות, אולם תצטרך עדיין לעמול קשה כדי להחזיר לעצמה את הבוחרים הדרושים להפיכתה למפלגה הגדולה ביותר במערב גרמניה. דברים ברוח זו אמר ד"ר קלאוס־הינג רוזן, מנהל לשכתו של נשיא האינטרנציונל הסוציאליסטי וילי בראנדט בפגישה עם חברי ועדת המשנה לגרמניה של המחלקה לקשרי חוץ של מפלגת העבודה בראשותו של חיים הברפלד, ראש המחלקה לאיגוד מקצועי של ההסתדרות. בפגישה נכחו גם ראש מכון המחקר של קרן אברד גרהארד שמיטמפינג, שבא להשתתף במושב חבר הנאמנים של אוניברסיטת חיפה, ונציג הקרן בישראל האנס דונקה. רוזן אף הרצה במשכנות שאננים בירושלים מטעם מכון שרת על הויכוח הנטוש עתה בין ההיסטוריונים המערב־גרמניים בשאלת ייחוד פשעי הנאצים והשואה היהודית. הוא הביע את הדיעה, כי בסופו של דבר פעל הדיון הגלוי בשאלה זו דווקא לטובה בדעת הקהל המערב גרמנית.

ש. שלמה

רוני, ג'ו וג'אגר

רוני ווד, הגיטריסט של להקת "האבנים המתגלגלות", חונך את הקריירה החדשה שלו כצייר דיוקנאות של דמויות מעולם המוסיקה. הוא כבר צייר את מדונה, את לואי ארמסטרונג ואת מייק ג'אגר (בתמונה). אשתו, בינתיים, מצטלמת.

קשרי "קלפנים"

יו"ר התאגדות הישראלית לברידג', דוד בירן, הוזמן רשמית ע"י משרד התרבות והספורט הפולני, להשתתף בחגיגות שלושים שנה להתאגדות הברידג' הפולנית. האירוע יתקיים בוורשה בתאריכים 11–14 לנובמבר. את ההזמנה קיבל מר בירן באמצעות משרדי הנציגות הפולנית בתל־אביב. הקשרים הספורטיביים בין נבחרות ישראל ופולין התהדקו לאחרונה במסגרת משחקי אליפות אירופה שנערכו באנגליה. נבחרת פולין קיבלה את הזמנת ישראל לבוא לארץ בחודש ינואר להשתתף בפסטיבל הברידג' הבין־לאומי שיערך בתל־אביב.

בילוי אסטרונומי

גידהי ברש מנסה על בשרו יחידת סימולציה, במרכז החלל שבאלבאמה. את החוויה המיוחדת עבר במסגרת ביקור בעיר האנטסוויל שבמדינת אלבאמה שאירחה אותו ואת מלוויו בארוחה שעלותה 1,000 דולר למנה.

גט לגולה

שרה אמין, אשתו הרביעית של נשיא אוגנדה לשעבר אידי אמין, קיבלה שלשום את הגט ממנו, בבית המשפט שבבון – גרמניה. שרה אמין היגרה מאוגנדה לבון ב־1984. את הבקשה לקבל גט הגישה מעיר זו, בה היא מתגוררת בגטו.

המדור נערך ע"י אורנה זרניצקי

האורח מארמון

ירדן) ושיראק. ראש ממשלת צרפת לוקח אתו לארץ את "היהודי שלו", הצייר קלוד לדאר מרכוס, ראש אגודת הידידות עם ישראל בפארלמנט, ועתונאים וצלמים מן הקהילה היהודית. דובריו חילקו לכתבים הישראלים את חילופי האגרות בינו לבין אידה נודל (שיראק אירח אותה ומסורבי עליה אחרים, בעת ביקורו הרשמי במוסקווה). אמצעי התקשורת כאן מציינים את ההצבעה היהודית כגורם החשוב לשיראק, אבל אסור לשכוח כי הגורם הזה ממלא תפקיד גלוי גם ביחסם של אישים אמריקאים אל ישראל, והשפעתו בארה"ב מוכחת יותר מאשר בצרפת. בין אם שיראק בא בשביל "הקול היהודי" או למען עיניו היפות של יצחק שמיר – ביקורו הרשמי של ראש ממשלת צרפת בישראל הוא צעד דיפלומאטי חשוב.

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

גם זה קרה

רובכם בוודאי ראו את הסרט "מונטי קאנה", על דברים טובים ומשונים המתרחשים בעולמנו. אם היו מפיקים סרט דומה על עולם הברידג', היתה, בוודאי, היד הבאה נכנסת לתסריט במקום של כבוד. היד חולקה בתחרות בין שוויצריה (סיימה במקום ה־21) לבין דנמרק (סיימה במקום ה־46).

צפון: ♠A973 ♥10 ♦852 ♣AKQ108

מערב: ♠K ♥Q75432 ♦J7 ♣9652

מזרח: ♠J65 ♥J86 ♦AKQ10643 ♣----

דרום: ♠Q10842 ♥AK9 ♦9 ♣J743

מחלק: מזרח
פגיעים: צפון־דרום
ההכרזה:

מזרח	דרום	מערב	צפון
* 3 ספייד	---	3 בלי שליט	---
---	----		

* מבטיח סידרה טובה וסגורה באחד המינורים.

גם בחדר הסגור התנהלה ההכרזה בערך כך, אלא ששם פתח מזרח ב־3 ריאמונד (מבטיח סידרה סולידית באחת הסדרות – לאו דווקא בריאמונד). צפון, בשני המקרים, יכול היה להכפיל, אולם נראה לו שבמקום להכשיל חוזה של 3 בלי שליט, יזהה את המתנגדים לחוזה נכון של הארט או ריאמונד. השוויצרים, כצפון־דרום, זכו ב־12 לקיחות (5 לקיחות בקלאב, שתי לקיחות בהארט, וחמש לקיחות בספייד. בעוד שהדנים כצפון־דרום שגו בהגנה וזכו "רק" ב־9 לקיחות. שני הכרוזים היו מוצדקים משום שכאשר מתגלים הקלפים, ברור שלצפון דרום משחק מלא בספייד, ואפילו סלם, חוזה של 6 קלאב אינו ניתן להכשלה, בגלל מצב הקלפים בספייד (6 ספייד מוכשל ביציאה קלאב, חיתוך על ידי מזרח, חזרה בריאמונד קטן, וחיתוך נוסף של קלאב במזרח). נדיר לראות כרוז הזוכה בלקיחה אחת בלבד – מרוצה, אולם עובדה, זה סיפור מהחיים, ולא סתם, אלא סיפור מאליפות אירופה בברידג'.

המספנות נסגרו

(המשך מעמ' 7)

הצד השני. ביכולת הון ניתנו האיגודים והמעסיקים השוודים. הברית ביניהם לא רק מנעה שביתות והשבתות אלא גם יצרה הבנה ארוכת־טווח, המתבטאת באי־הצגת תביעות חריגות ובהיענות לדרישות מתקבלות על הדעת. שני הצדדים תפסו, כי שיחרור הון וכוח אדם מיומן ממפעלים מיושנים והשקעתו בטכנולוגיות חדשות, כדאי והומאני יותר מריתוק ההון לענפים שעבר זמנם ושמתקיימים כבית־מחסה על חשבון משלם המסים. תבונת הפוליטיקאים הסוציאליסטים יצרה את המערכת הסוציאלית, המאפשרת לעשות זאת ללא כאבים. השכל הישר לא הניח לפוליטיקאים הלא־סוציאליסטים לבטל את רשת הבטחון ששוודיה מנצלת בתבונה, בדמיון ובראיית הנולד. על השאלה מדוע אין העובדים השוודים מנצלים לרעה את דמי האבטלה ומתבטלים, אין במצא אלא תשובה "גזענית": מסתבר שיש משהו מיוחד בחינוכו ובתרבות חייו של העובד השוודי.

(רשימה שלישית ואחרונה)

תזמורת סימפונית ירושלים

קונצרט מס' 2 למנויים
מנצח: לאון פליישר
סולן: מישה דיכטר
קופלנד: וריאציות תזמורתיות
מוצארט: סימפוניה מס' 38
ברהמס: קונצרטו מס' 1 לפסנתר ותזמורת
במוצאי־שבת, 7.11.87
יום שלישי, 10.11.87
יום רביעי, 11.11.87
ב־8.30 בערב באולם הנרי קראון

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

תל־אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
יואל לוי
מנצח
שלמה מינץ
כנר
המקהלה הפילהרמונית תל־אביב
התכנית:
מוצרט: סמפוניה מס' 34
פרוקופייב: קונצרטו לכנור מס' 2
ראוול: "דפניס וכלואה"
סדרה ה' הערב, 1.11.87

תל־אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט מוסיקה קלאסית קלה מס' 2
יואל לוי
מנצח
סוזנה זלצמן
סופרנית
התכנית:
סמטנה: הפתיחה ל"כלה המכורה"
שופן: קונצרטו לפסנתר מס' 1
ברנשטיין: מחולות סמפוניים מתוך "ספור הפרברים"
גרשווין: מראשה מתוך "פורגי ובס"
יום ב' 2.11.87

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
זובין מהטה
מנצח
סוזנה זלצמן
סופרנית
התכנית:
שופן: קונצרטו מס' 1 לפסנתר
מאהלר: סמפוניה מס' 5
סדרה ד': יום ב' 3.11.87

הועדה המקומית לתכנון ולבניה – מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6598 חלקה: 453 ברחוב: קהילת וילנה 27 הסטות בקווי בנין צדדים אל. בקשה לשנוי אישור להקלה באחוזי בניה במגורים קטנה. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה ל־6%.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ. הרבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

דבר
הוא דבר של היום
חדש

י. ברנשטיין (ישא) – גאים להציג:
האנסאמבל הקאמרי המפורסם מן הטובים בעולם
הסוליסטים מזאגרב
I SOLISTI DI ZAGREB

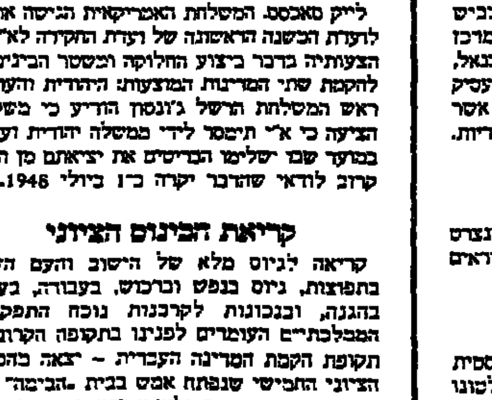

בתוכנית:
בוקריני – "משמר הלילה במדריד"
ראבה – קונצרטו מס' 6
ויוואלדי – קונצרטו
באראק – מוסיקה לכלי־קשת
יאנצ'ק – סוויטה לכלי־קשת

תל אביב	– היכל התרבות	יום ד' 11.11.87
חיפה	– אודיטוריום	יום ה' 12.11.87
כרמיאל	– היכל התרבות	יום ו' 13.11.87
כפר סבא	– היכל התרבות	מוצ"ש 14.11.87
ירושלים	– תיאטרון ירושלים	יום א' 15.11.87
כפר בלום	– אולם הקונצרטים	יום ב' 16.11.87
קבוץ זורעה	–	יום ג' 17.11.87

חברי איגוד המפיקים והאמרגנים בישראל.

ספרית מעריב

הספר!!!
"אלמנות"
מאת: אריאל דורפמן

בהוצאת ספרית מעריב
להשיג בכל חנויות הספרים
ספרים מבית טוב · ספרית מעריב

יום ראשון, ט' בחשון תשמ"ח, 1 בנובמבר 1987

דבר ספורט

הבריחה הגדולה של נתניה והפועל ת"א

רד'י ארום: הפועל ת"א זכתה בנצחון חשוב על מכבי ת"א 2:1 לעיני יותר משתי רבבות צופים בר"ג ● בחוץ הוא מבצר: מכבי נתניה בפיסגה בנקודה יותר מת"א לאחר נצחון חוץ נוסף, 3:1 על מכבי פ"ת ● אם לא אור: הפגם אבי כהן הציל אתמול את בית"ר י-ם, כשבפיגור 0:1 הבקיע צמד והאלופה ניצחה 2:1 את באר־שבע ● שירי הזהב: בני־יהודה ניצחה בחולון 0:1 משער של הצעיר שירזי ● הפועל לוד שוב השוה תיקו ביתי מהפועל פ"ת 1:1 ● בשקט בשקט: כפר־סבא בצמרת לאחר נצחון חוץ 0:2 על בית"ר ת"א ● דניאל בגב האריות: שער של ברייליבסקי לא הספיק למכבי חיפה שסיימה בתיקו ביתי עם שמשון 1:1

מכבי נתניה – מכבי פ"ת 1:3

המובילה התאמצה עם קבוצת התחתית

מאת עמי רוזנברג

שחקני מכבי נתניה לא נאלצו לגלות את מלוא יכולתם כדי לגבור על קבוצת התחתית של מכבי פ"ת בתוצאה 1:3 (1:1).

לאחר לחץ נתנייתי בפתיחה, הצליח שלום תקוה לנצל בדקה ה־21 משגה חמור בהגנה הפתח־תקוואית, כדי לקבוע בבעיטה מ־10 מ' 0:1.

השלב "גרם" לשאננות במחנה הנתנייתי. עובדה זו נוצלה ע"י שחקני אם המושבות, שבדקה ה־45 הצליחו להשוות את התוצאה: רפי כהן ניצל משגה של חסן וקבע מקרוב 1:1.

המחצית השניה נפתחה דווקא בלחץ פתח־תקוואי, אבל השערים נפלו דווקא בעבורו השני של המגרש. בדקה ה־71 ניצל בני לם יציאה פזיזה של השוער, כדי לקבוע 1:2.

שחקני אם המושבות הגיבו בלחץ רצוף על השער, אבל שוב הצליחה יציאה להתקפה מתפרצת. בדקה ה־88 קיבל גבאי מסירה מתוך הרחבה ובבעיטה נאה קבע את תוצאת המשחק – 1:3.

הפועל כפ"ס – בית"ר ת"א 0:2

ליברמן נכנע לשתי נגיחות

מאת שמואל קליגר

הזמן התאים לשליא להגנה הראשונה; הפועל כפר סבא התארחה באצטדיון ר"ג, לפני ה"דרבי" התל־אביבי הגדול, וניהלה 2 התקפות בודדות על שער בית"ר ת"א במחצית המשחק והתוצאה 0:2 נשמרה עד לסיום.

משהו חרק בהגנה של בית"ר ת"א. הדבר רק הועיל לאלי יאני, שנגח לרשת (9) ולאיתן רביבו, שנגח מתחת לאפו של השוער ליברמן (20).

בדקה ה־45 בעט אלי יאני עונשין מ־11 מ' והבקיע, אך השופט הורה על בעיטה חוזרת משום שיאני "רקד" לפני הבעיטה. הבעיטה החוזרת הוחטאה.

לאחר ההפסקה ניהלו הבית"רים התקפות עקרות על השער הכפר־סבאי, עליו גונן בהצלחה אריך שמיר וגם לא ניצלו יתרון מספרי, לאחר הרחקתו של רן רבינוביץ' (75).

בני־יהודה – צפרירים חולון 0:1

שערו של שירזי הספיק לזהובים

מאת יוסי משורר

שער של חזי שירזי במחצית הראשונה הספיק ביום שישי לקבוצת בני יהודה ת"א לגבור במשחק חוץ על הפועל צפרירים חולון – 0:1 (0:1).

האורחים משכונת התקוה המשיכו לגלות יכולת בינונית. הם נעו באיטיות מהגנה להתקפה ומשחקם היה מפוזר וחסר תכליתיות.

גם החולונים לא הרשימו. במחצית הראשונה הם שיחקו מתחת לכל ביקורת. במחצית השניה חל שיפור מה ביכולתם, אבל זה כבר היה מאוחר מדי.

לאחר לחץ של בני־יהודה בפתיחה, הצליח דוד גודדנה לפרוץ בדקה ה־14 מהאגף ולהסיס את הכדור לחזי שירזי, שבבעיטה מקרוב קבע 0:1.

בדקה ה־85 ניתנה לחולון הזדמנות מצויינת להשוות את התוצאה, אבל הלל נגח את הכדור מקרוב למשקוף השער.

מכבי חיפה – שמשון ת"א 1:1

חלוקת הנקודות נקבעה ב־5 דקות

מאת יצחק צ'יבין

שני שערים שהובקעו תוך חמש דקות הכריעו אתמול את גורל המשחק בין קבוצת מכבי חיפה ושמשון ת"א – 1:1 (1:1).

שחקני עיר הכרמל ממשיכים לאכזב. משחקם היה חלש וחסר שאפתנות ורק במקרה לא ירדו מהמגרש מנוצחים. למזלם של החיפאים הגיעו האורחים מכרם התימנים במטרה להוציא נקודת ליגה.

הם צופפו את הגנתם והסתפקו בהתקפות מתפרצות. בדקה ה־27 הצליח דניאל ברייליבסקי במבצע אישי נאה לחלוף על־פני הגנת שמשון ומתוך הרחבה לקבוע בבעיטה נאה 0:1.

היתרון החיפאי החזיק מעמד רק חמש דקות. בדקה ה־32 קלט שלמה מזרחי את הכדור במצב נבדל, אבל השופט לא הגיב. מזרחי ניצל זאת כדי לקבוע מקרוב 1:1.

במחצית השניה נתנו לשמשונים לפחות שלוש הזדמנויות נוחות להבקעת שערים, אבל הם לא ניצלו זאת ואיפשרו לחיפאים לרדת מוצלים מהמגרש.

ניתוח של איש המחזור

פרס: נצחון הפועל ת"א ממלא לבי שמחה

אני מאוד שמח שהפועל תל־אביב ניצחה ב"דרבי" הגדול של תל־אביב. רק עכשיו שמעתי את התוצאה של נצחון הפועל את מכבי. הדבר ממלא אותי בשמחה רבה. אני מאחל להפועל תל־אביב הצלחה בהמשך הדרך.

הפועל תל־אביב תהיה לבית המוביל בכדורגל הישראלי. קיים סיכוי טוב שתגשים את יכולתה ותזכה במקום הראשון.

אני לא עד כדי כך בקיא בענייניו של הכדורגל הישראלי ועל כן אינני יכול להתייחס לעניין משה סיני. אם עושה הנהלת הקבוצה בכך שהיא מחזירה את הכדורגלן בתמורה של עשרות אלפי דולרים, אני שהיה עליה לזכות מתמורתה. אין הדבר בתחום בקיאותי ועל כן אני נמנע מלהתייחס לזה.

לעומת זה אני מוכן להתפאר למאמן הפועל תל־אביב על שיטתו המוצלחת לשלב צעירים בקבוצה. אחד הסממנים להצלחה בכדורגל אלה הם הצעירים. כאן אני יכול לומר דברים מנסיוני בבריטניה: במנורה כמו בפוליטיקה הגיע הזמן לשלב צעירים. בזה מסתתרת ההצלחה וגם הסיכוי הגדול.

בכך אני רואה את המפתח להצלחה של הפועל תל־אביב. אני גאה בבחורים ואני מאחל להם בכל לבי שיעלו ויצליחו.

שמעון פרס, שר החוץ

נבחרת המחזור

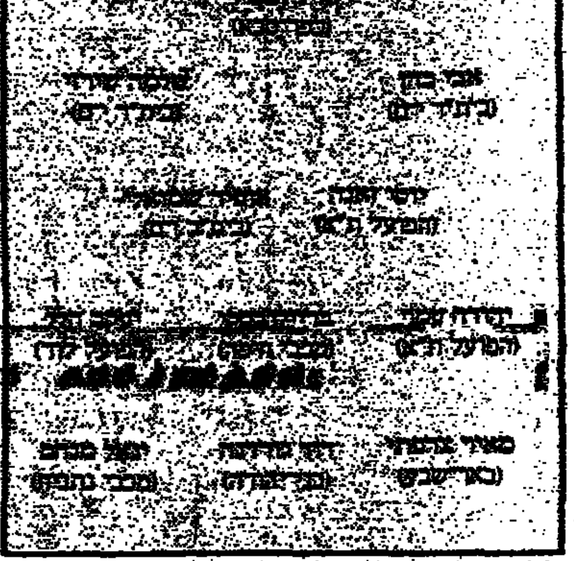

כוכב השבת

יהודה עמר

הבחור החסון וגבה הקומה, בעל רעמת השיער השחורה היה אתמול במיטבו. יהודה עמר הוכיח שוב כי משחקו הפך לאחראי ורציני יותר. בעיטת העונשין האדירה שלו, שבישלה את השער השני לבן־שסורית, זיעזעה את המשקוף ואת לבות אוהדי מכבי. גם בהגנה מילא תפקיד חיוני. עמר היה אתמול בורג חשוב ביותר במכונת הנצחון של הפועל. ציונו – 7.

במחזור הבא

הפ. ת"א – מכבי חיפה
שמשון – בית"ר י-ם
כפר־סבא – מכבי ת"א
מ. נתניה – בית"ר ת"א
בני־יהודה – מכבי פ"ת
הפועל פ"ת – צפרירים
באר־שבע – הפועל לוד

מלך השערים

1. שלום תקוה (נתניה)	7
2. שרון בראל (מ. ת"א)	5
3. בני טבק (מכ. ת"א)	4
". מלמיליאן (ב. י-ם)	4
". רפי כהן (מכ. פ"ת)	4
". בני לם (מ. נתניה)	4

גם זה קרה

החוזרים מאירופה, מוטי איוניר (מימין) ומשה סיני צופים ב"דרבי". הטלקס מהתאחדות הבלגית המאשר את שחרורו של סיני לא הגיע עד יום שישי בצהריים ולכן נבצר ממנו לשחק בשורות הפועל. בסיום הביע סיני תקווה כי יוכל לשחק בשבוע הבא נגד מכבי חיפה. סיני אמר: "שמחתי לראות את הפועל משחקת טוב. משחק פתוח ולא הגנתי, כפי שאמרתי לי קודם. זה היה נצחון יפה וחשוב" (צילום: א. קנפר)

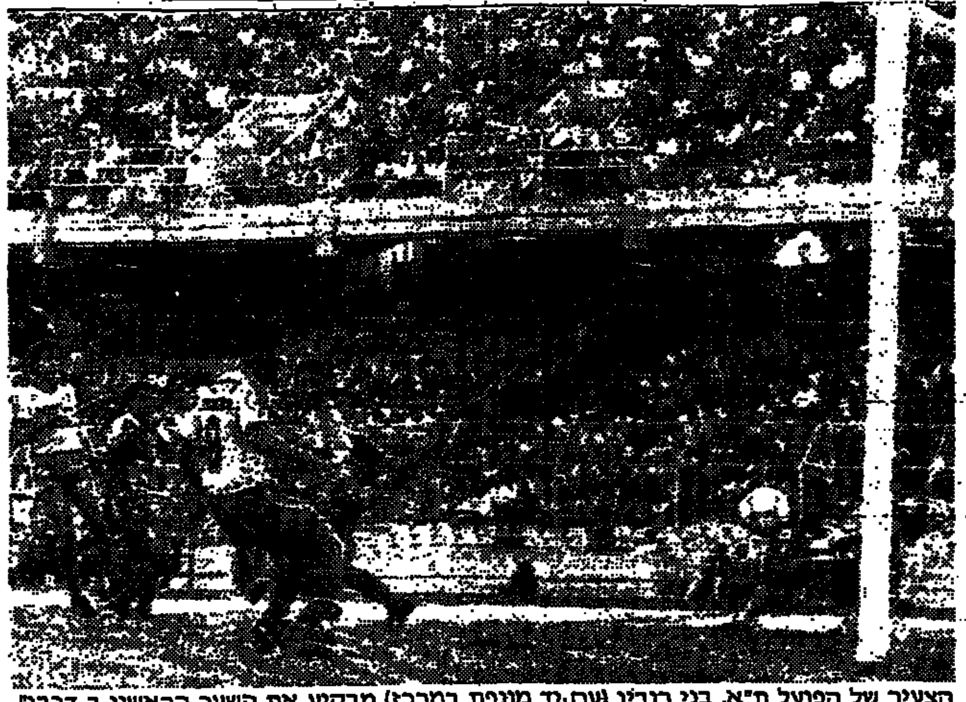

הצעיר של הפועל ת"א, בני רובין (עם יד מונפת במרכז) מבקיע את השער הראשון ב"דרבי". מעודד לראות יציעים עמוסים (צילום: א. קנפר)

המגרש המרכזי

הפועל ת"א – מכבי ת"א 1:2

האדומים הדהימו את הצהובים בשני שערי בזק תוך שש דקות

מאת ניסן פרידמן

הפועל ת"א צריכה להיות גאה לא רק בשל נצחונה היקר (1:2) ב"דרבי" על מכבי ת"א, אלא בגלל ששיחקה טוב ונבון יותר והיתה ראויה לשלוש הנקודות, שהעלו אותה במקום השני בטבלה.

בהפועל הציג עמר משחק בוגר ואחראי. רפי שמואל היה נייד ואלי כהן חיוני כתמיד. במרכז השדה של מכבי נטל אלוני נתן את תפקיד המנהיג, אך הפגין כבר משחקים גדולים יותר. בהעדרו של דריקס, התקשה בראל לתפקד מול שומרו הקשוח דאנה, אם כי השתדל.

כמו במשחק המוקדם אתמול באיצטדיון ר"ג, גם המשחק המרכזי נפתח בסערה גדולה. כאשר הורה השעון האלקטרוני על הדקה ה־13 הובילה כבר הפועל 0:2. היציע ה"אדום" חגג לאידו של היציע ה"צהוב" ההמום.

בדקה ה־7 פרץ מיקי בן־שסורית משמאל, חלף בקלות על פני הבלם הכבד, גולדברג, שלח כדור רוחב מדוייק והצעיר בני רובין המסיך לרשת – 0:1.

בדקה ה־11 כמעט ניצל לולו השמטה של אלתר, אך בדקה ה־13 הובקע השער בצד השני: יהודה עמר שלח "טיל" עונשין אדיר מ־30 מ', הכדור ניתז מהמשקוף ובן־שסורית עט על ה"ריבאונד" ודחק לרשת – 0:2.

מכבי היתה בהלם. הפועל המשיכה לשחק בהתלהבות עצומה. במבט חטוף לכר הדשא דומה היה, כי משחקים 15 "אדומים", שהיו האוהדים לבמזרחי ולמנידו בצל את חניכי ברנוז־ספיגל.

לקראת ההפסקה נרגע מעט שטף המשחק של הפועל. מכבי תקפה ואף השיגה שער מצמק בדקה ה־45: מיקי כהן ניצל משגה בהגנת הפועל, התגהל בתוך הרחבה ואלתר הכשילו בזינוק. את הכדור מהנקודה הלבנה בעט אלון נתן בלי בעיות לרשת – 1:2.

המחצית השניה היתה חלשה למדי. הפועל גוננה על יתרונה. מכבי התאוששה מעט, אך לא הצליחה ליצור לחץ ממשי על שער הפועל.

דווקא לשחקני הפועל ניתנו כמה הזדמנויות להגדיל את התוצאה, מול ההגנה הרופפת של מכבי. בדקה ה־88 קיבל סבק כדור במצב נפלא, אך בעט לידי אלתר.

היציע המרכזי

כולם חגגו בפתיחה אך רק ה"אדום" חגג בסוף

מאת שמואל קליגר

ראינו רימוני עשן בצבעי אדום, צהוב וכחול. ילדים הניפו דגלונים ובלונים בצהוב ובאדום. אך הצבע הדומיננטי בדיוק לפי דברי יוסי דאנה בסיום: הפועל ת"א צבעה את העיר באדום. למי זה בכלל משנה שזה היה בר"ג.

מול תפאורה מושלמת ביציעים יכולנו להנות, לשם שינוי גם מכדורגל ראוי לשמו. כדורגל עם דם. כדורגל אדום. לא האמנו שכך נראית הפועל ת"א, אבל בסיום כבר לא שאלנו עוד שאלות ולא הרמנו עוד גבות. עם העובדות אי אפשר להתווכח.

אווירה של אנגליה במזג אוויר ישראלי עשו את הדרבי לחגיגה של ממש. סיני התארח כמו מוטי איוניר, אבל שושנה ארבלי השרה היה כאן אורחת הכבוד והיתה לה גם סיבה לשמוח.

רובין הבקיע שער נהדר. אוהדי הפועל יצאו מהמעורים. עוד כמה דקות ר־0:2. מי היה מאמין? המשחק בקושי החל.

ועכשיו הדרבי כבר היה גמור, אפילו שלמכבי היה כל הזמן שבעולם להבקיע. אבל, היא לא היתה מצליחה בזה, אלמלא הפנדל שנתן במתנה השוער אריה אלתר.

מישהו ביציע כבר החל לשלוח את גיורא שפיגל הביתה אפילו שהדרבי עוד לא נגמר. עוד כמה דקות וגם הדרבי הזה המה מנחילי אדם שיצאו את שערי האצטדיון. אולי מעולם לא חזו כל כך הרבה צופים במשחק ליגה באזור המרכז. גם זו עובדה סטאטיסטית יבשה. הכדורגל טרם פסט כאן את הרגל ואנשים הצביעו ברגליים.

זה היה בעצם הנצחון הגדול של דרבי הכדורגל שהצליח להחזיר את האוהדים הביתה גם אם שימח רק את לבותיהם של הצופים שלבשו "אדום".

אלוני נתן מכניע את אלתר מהנקודה הלבנה ומצמק את הפסד מכבי ב"דרבי" ל־2:1 (צילום: א. קנפר)

בית"ר י-ם – הפועל ב"ש 1:2

צמד של אבי כהן הפך פיגור בן שער של האלופה לנצחון

מאת יעקב אלמוג

יכולת מעולה של אבי כהן מנעה אתמול מקבוצת בית"ר ירושלים אי־נעימות. הירושלמים זכו בנצחון לא מוצדק על הפועל באר־שבע – 1:2 (1:0).

שחקני בירת הנגב הציגו יכולת מצויינת. הם הניעו את הכדור במהירות והצליחו להגיע למצבי הבקעה רבים, אבל קורות השער וטעות גסה של שופט המשחק מנעו מהם להפתיע את האלופה.

רוב שחקני בית"ר היו חלשים ובעיקר איכזב אורי מלמיליאן, שכמעט לא הורגש. למזלם של שחקני ה"מנורה" היה אבי כהן בכושר מעולה והוא שהבטיח את נצחון חבריו.

בדקה ה־18 הכשיל מאיר ביטון בבירור בתוך הרחבה, אבל השופט לויה התעלם מכך. כעבור שתי דקות בעט גונן כדור אדיר לקורת השער. הלחץ הבאר־שבעי מומש לשער יתרון בדקה ה־43, לאחר שצרפתי סיים התקפה משולבת בנגיחה מקרוב לרשת – 0:1.

במחצית השניה התעוררו הירושלמים מתרדמתם. בדקה ה־66 הגביה סמי מלכה מהאגף ואבי כהן קבע בנגיחה – 1:1.

בדקות הסיום ניסו הבאר־שבעים להכריע את המשחק. בדקה ה־83 נגח ביטון מקרוב לקורת השער. וכעבור ארבע דקות הצליחו הבית"רים להבקיע שער מפתיע. שלמה שירזי פרץ מהאגף ומיהר להגביה את הכדור לעבר אבי כהן, שבנגיחה נאה מקרוב קבע את תוצאת המשחק – 1:2.

הפועל לוד – הפועל פ"ת 1:1

יתרון הביתיות לא נוצל לנצחון

מאת משה דנציגר

חוסר מזל בהתקפה מנע ביום שישי משחקני הפועל לוד לזכות בנצחון ביתי מול שחקניה השאננים של הפועל פ"ת – 1:1 (1:0).

הלודאים היו טובים יותר. הם תקפו ללא הרף את השער הפתח־תקוואי והגיעו למצבי הבקעה רבים, אבל ההחמצות הרבות של חלוציהם הותירו את הרשת הפתח־תקוואית נקיה במהלך המחצית הראשונה.

שחקני אם המושבות הצליחו בדקה ה־41 לעלות ליתרון מפתיע, לאחר שגיד לורן פרץ מהאגף והגביה את הכדור לעבר דורון רבינזון, שבנגיחה נאה קבע 0:1.

הלודאים פתחו את המחצית השניה בסערה. בדקה ה־52 הצליח יובל ברדוגו להפתיע את ההגנה הפתח־תקוואית ובבעיטה שטוחה מ־20 מ' קבע את תוצאת המשחק – 1:1.

בדקות הסיום לחצו הלודאים ללא הרף על השער, אבל ההמצאות של סמג'ה הותירו את התוצאה בעינה.

הליגה הלאומית

	הקבוצה	משחקים	נצ'	תיקו	הפסד	שערים	נק'
1.	מכבי נתניה	8	6	1	1	8–18	19
2.	הפועל תל־אביב	8	5	3	0	3–9	18
3.	הפועל כפר־סבא	8	4	2	2	5–9	14
4.	מכבי תל־אביב	8	3	4	1	10–16	13
5.	בית"ר תל־אביב	8	3	3	2	7–10	12
6.	הפועל פתח־תקוה	8	3	3	2	8–9	12
7.	בית"ר ירושלים	8	3	2	3	13–14	11
8.	בני־יהודה	8	2	4	2	5–7	10
9.	הפועל באר־שבע	8	2	3	3	6–5	9
10.	שמשון תל־אביב	8	1	5	2	7–6	8
11.	הפועל חולון	8	1	4	3	7–5	7
12.	מכבי פתח־תקוה	8	1	3	4	12–6	6
13.	מכבי חיפה	8	0	4	4	7–5	4
14.	הפועל לוד	8	0	3	5	22–4	3

עובדות ומספרים: מחזור 8

הפועל ת"א 2 (2)
מכבי ת"א 1 (1)

● בני רובין (7), מיקי בן־שסורית (13)
● אלון נתן (45 מ־11 מ')

ציון משחק: 8

המצטיין: יהודה עמר
המאכזב: חיים גולדברג
שופט: עובדיה צבי
צופים: 22,000
איצטדיון: רמת־גן

★ הפועל ת"א: אלתר 5; עמר 7, דאנה 6, סגל 6, אקהויז 6; הרוכה 5, אלי כהן 6, לאגו 5, רפי שמואל 6 (מוסה); בן־שסורית 5, רובין 5 (ליטהרס).

★ מכבי ת"א: מרכוס 5; מיקי כהן 5, גולדברג 4, שמעונוב 5, איתן לוי 4 (קרייס; צרפתי 4), להלו 5 (גורדון), גריאני 6, אלון נתן 6; בראל 5, טבק 5.

בית"ר י-ם 2 (0)
הפועל ב"ש 1 (0)

● אבי כהן (66, 87)
● מאיר צרפתי (43)

ציון משחק: 7

המצטיין: אבי כהן
המאכזב: אורי מלמיליאן
שופט: יהושע לויה
צופים: 6000
איצטדיון: בלומפילד

★ בית"ר ירושלים: מהרתי 5; אבי כהן 7, אוחנה 6, שמואלי 7, שירזי 7; קדוש 6, מזרחי 5, ס. מלכה 5, מלמיליאן 5; רוקמן 5, סליקר 5.

★ הפועל ב"ש: אנטמן 4; ברחוט 5, דוידי 6, אילוז 5, גונן 5; דהן 5, חזן 5, צרפתי 7, עזרן 5; ביטון 6, אוחנה 5 (אזרן).

הפועל לוד 1 (0)
הפועל פ"ת 1 (1)

● יובל ברדוגו (52)
● דורון רבינזון (41)

ציון משחק: 5

המצטיין: יעקב הלל
המאכזב: משה זיתון
שופט: רחמים דיינצי
צופים: 700
איצטדיון: הפועל לוד

★ הפועל לוד: יעקב בנודיס 6; אורי בנודיס 5, דדוי 6, נעמן 6, ברדוגו 6; שרביט 6, ברכמבס 5, י. הלל 7; מאיה 5, סמדג'ה 4 (תורג'מן), זיתון 4 (בלאיס).

★ הפועל פ"ת: ג'רבי 4; קושוילי 5, בודניק 4, ג. אלון 5, גיא לוי 5 (דוד לוי); מרכוס 5, ששני 6, חזן 5, מחפוד 5; לורן 5, רבינזון 5.

מכבי נתניה 3 (1)
מכבי פ"ת 1 (1)

● שלום תקוה (21), בני לם (71), רונן גבאי (88)
● רפי כהן (45)

ציון משחק: 6

המצטיין: יגאל מנחם
המאכזב: עופר מכיאן
שופט: חיים ליבקוביץ
צופים: 2500
איצטדיון: הפועל פ"ת

★ מכבי נתניה: חביב 6; גואטה 5, בר 5 (גבאי 6), חסן 6, קורן 6; חלפון 6, לם 6, עציוני 6, רוני לוי 5; תקוה 6 (מכבס 5), יגאל מנחם 7.

★ מכבי פ"ת: פביאן 4; אזולאי 5, ש. צופין 4, דניאל 3, דאך 3; אלישע לוי 4, רן ברסלער 4, א. ירוחם 4, טעשה 5 ובניה 4; רפי כהן 4, אבי ברשנסקי 3.

הפועל כפ"ס 2 (2)
בית"ר ת"א 0 (0)

● אלי יאני (9), איתן רביבו (20)

ציון משחק: 5

המצטיין: אריך שמיר
המאכזב: יעקב כהן
שופט: צבי שריר
צופים: 15,000
איצטדיון: רמת־גן

★ הפועל כפר־סבא: שמיר 6; אופיר הלל 5, פרסלבי 6, רבינוביץ – הורחק, איינשטיין 6; יפה 5, גרמיש 5, פולבר 5, רביבו 6; יאני 5, מימוני 6.

★ בית"ר ת"א: ליברמן 4; סורס 5 (קבב 5), עמר 5, יעקב כהן 4, אבוקסיס 5, צמח 5, עמרן 5, נסים כהן 5; יזהר כהן 4, לביא 4, תגר 4.

בני־יהודה 1 (1)
צפרירים 0 (0)

● חזי שירזי (14)

ציון משחק: 5

המצטיין: דוד גודדנה
המאכזב: אבי פרחן
שופט: אריה פרנבך
צופים: 2500
איצטדיון: חולון

★ בני־יהודה: אסייג 5; סלמן 5, אלקבץ 6, פרץ 6, עלו 5; רוני מאיר 6, שרעבי 5, בדר 6 (איינברג 5), רמי לוי 5; גודדנה 7, שירזי 6 (א. חיים).

★ צפרירים חולון: ביטון 5; פרחן 4, יעקובי 4, אלי כהן 4, מרילי 4; מאירי 4, כדרבוך 4, פס 4 (אהרוני 5), רמתי 4 (פנסו 5); שקרוקה 4, ר. הלל 5.

מכבי חיפה 1 (1)
שמשון ת"א 1 (1)

● דניאל ברייליבסקי (27)
● שלמה מזרחי (32)

ציון משחק: 5

המצטיין: ד. ברייליבסקי
המאכזב: ליאור רוזנטל
שופט: יצחק בן־יצחק
צופים: 5000
איצטדיון: קרית־אליעזר

★ מכבי חיפה: גינצבורג 5; אהרוני 5, רוזנטל 4, אוסמו הגדול 5, מרילי 4; אבוקרט 5, בלבול 4, עטר 5 (גבעול 4), ברייליבסקי 6; צ. מלכה 4 (א. מרדכי 4), ארמלי 5.

★ שמשון ת"א: חרד 5; עובדיה 6, ברדה 5, אורי כהן 5, הלוי 5; דהרי 5, יגאל הלל 6, שטעונוב 5, ש. מזרחי 6; אדרי 5, יוסי כהן 5.

הניחוש הנכון

1.	מכבי חיפה – שמשון	x
2.	בית"ר י-ם – באר־שבע	1
3.	לוד – הפועל פ"ת	x
4.	צפרירים – בני־יהודה	2
5.	מכבי פ"ת – מ. נתניה	2
6.	בית"ר ת"א – כפ"ס	2
7.	מכבי ת"א – הפ. ת"א	2
8.	ב. נתניה – שעריים	1
9.	מכבי יפו – הפ. ר"ג	1
10.	הפועל עכו – יהוד	x
11.	חדרה – בת־ים	x
12.	טבריה – הפ. חיפה	1
13.	הכח ר"ג – רמת עמידר	2
14.	יבנה – הפועל י-ם	2

هكذا من الأصل

ירושלים וטבריה ממשיכות להפגיז ומובילות בביטחה צמרת הטבלה

מאת שמואל טל

קבוצות הפועל מירושלים ומטבריה שועטות בצמרת הליגה הארצית. בתום המחזור השמיני שהחל ביום שישי והסתיים אתמול, מקדימות השתיים את הדולקות אחריהן בהפרש משמעותי ואם כי מוקדם עדיין לעסוק בנבואות, יש להניח, כי ישחקו תפקיד מרכזי העונה בקרב על הכרטיסים לארצית.

הפועל ירושלים חלפה אתמול על פני משוכה גבוהה ביותר בדמותה של מכבי יבנה, הלאומית לשעבר, כשניצחה ביבנה בתוצאה 1:3, כששוב מבקיע נומדר שני שערים. הטבריינים הגדילו לעשות. הם מחצו בבית את הפועל חיפה בארבעה שערים ללא מענה והוכיחו את כוונותיהם הרציניות.

הכח ר"ג, שהחלה את העונה בתנופה, ספגה הפסד שלישי ברציפות. אתמול נוצחו הסגולים ב"דרבי" העירוני ע"י מכבי רמת-עמידר בשיעור 1:0.

הפועל חדרה נזקקה לשער בודד כדי לגבור על העולה החדשה מבת-ים 0:1. מכבי יפו התאוששה מהפסדה בשבוע שעבר, כשגברה על הפועל ר"ג בתוצאה 1:2. הפועל יהוד והפועל עכו נפרדו בתיקו במגרשה של האחרונה.

בתחתית זכתה סוף סוף בית"ר נתניה בנצחון, כשגברה בביתה על מכבי שעריים, שפיטרה באמצע השבוע את מאמנה אריה רדלר, בתוצאה 0:2.

המחזור השמיני היה סוער מאד ו-7300 הצופים, שהגיעו למגרשים, חזו בשלושה מורחקים בצד 17 שערים.

רמת-עמידר 1 – הכח ר"ג 0

קבוצת הכח ר"ג, שפתחה את העונה בתנופה גדולה, ספגה אתמול את הפסדה השלישי ברציפות. והפעם ב"דרבי" העירוני מרגלי מכבי רמת-עמידר בשיעור 1:0.

באיצטדיון וינטר התנהל בדרך כלל משחק שקול. האורחים מרמת-עמידר נהנו מיום טוב של אייל מליחי שהיה הבולט בשדה ורדף את חבריו להתקפות רבות על שערו של נודרמן.

שער הנצחון הובקע בדקה ה-23 מרגלי אורון גרין. בסיום התברר שהיה זה שער גורלי מאד.

שפט יאיר טילינגר לעיני 400 צופים.

הפועל חדרה 1 – הפועל בת-ים 0

אהוד ואנה העניק לקבוצתו, הפועל חדרה, את הנצחון הדחוק אך היקר על העולה החדשה מבת-ים, בהבקיעו את השער היחיד במגרש.

האורחים מבת-ים הגיעו לחדרה במטרה ברורה לחזור הביתה עם הנקודות. הם שיחקו ללא רגשי נחיתות ועמדו לא אחת בפני הבקעת שערים.

אולם בסיכומו של דבר גבר הנסיון החדרתי על ההתלהבות הבת-ימית ושערו של אוהד ואנה בדקה ה-55 חרץ את גורל המשחק.

שפט יוסף שועי לעיני 500 צופים בחדרה.

הפועל טבריה 4 – הפועל חיפה 0

מחצית ראשונה מעולה הספיקה אתמול להפועל טבריה כדי למוטט את אורחיה מחיפה ולנצח בשיעור 0:4, נצחון שהותיר אותה בצמרת הגבוהה.

גיבור הנצחון הטברייני היה אייל רן, שפתח את המשחק בתנופה ותוך עשר דקות הבקיע צמד שערים (ד' 7, ו-17) והותיר את החיפאים חסרי אונים. לקינוח הבקיע חברו של רן, מאיר אבור, בשער שלישי במחצית זו (דקה 30) והוריד את חבריו להפסקה שמחים ועולזים.

גם במחצית השניה שמרה טבריה על יתרונה, אולם התקשתה להבקיע בגלל רשלנות החלוצים. רק פעם אחת, בדקה ה-54, הצליח עופר רז למצוא את הדרך לשער החיפאי ולחתום את תוצאת המשחק.

שפט רחמים שאשו לעיני 3000 צופים בטבריה.

הליגה הארצית

	הקבוצה	משי	נצ'	תיקו	הפס'	שערים	נק'
1.	הפועל ירושלים	8	6	1	1	9–16	19
2.	הפועל טבריה	8	6	0	2	12–17	18
3.	מכבי יבנה	8	4	2	2	7–9	14
4.	הכח רמת-גן	8	4	1	3	7–10	13
5.	הפועל חדרה	8	3	3	2	11–14	12
6.	הפועל רמת-גן	8	4	0	4	10–10	12
7.	הפועל חיפה	8	3	3	2	10–7	12
8.	הפועל יהוד	8	2	5	1	11–13	11
9.	מכבי יפו	8	2	4	2	5–5	10
10.	מכבי רמת עמידר	8	2	3	3	11–9	9
11.	הפועל בת-ים	8	2	2	4	8–5	8
12.	בית"ר נתניה	8	2	1	5	11–8	7
13.	מכבי שעריים	8	1	2	5	11–8	5
14.	הפועל עכו	8	0	3	5	13–6	3

בית"ר נתניה 2 – מכבי שעריים 0

לא כל החלפת מאמן מביאה עימה מזל. אתמול חשו זאת היטב על בשרם כדורגלני מכבי שעריים, שלאחר החלפתו של אריה רדלר קיוו לנצחון על בית"ר נתניה. על המגרש היו הנתנייתיים טובים יותר וזכו בנצחון צודק בשיעור 0:2.

השפעת התחתית ניכרה על שחקני שתי הקבוצות. המתח הגיע לשיאו בדקה ה-67, כאשר אורן פליטמן המקומי ואהוד עידן האורח החליפו מהלומות ביניהם והורחקו מהמגרש.

קודם לכך שער של טל בראל בדקה ה-28, שהעניק יתרון למקומיים. לאחר ששתי הקבוצות נותרו עם 10 שחקנים ביססו הנתנייתים את נצחונם, בשער נוסף של אילן עזריה בדקה ה-75.

שפט דוד יוסף לעיני 300 צופים בנתניה.

מכבי יפו 2 – הפועל ר"ג 1

סוף סוף קצת נחת לאוהדי מכבי יפו. לאחר סידרה של אכזבות, זכו בנצחון על הפועל ר"ג בשיעור 1:2 והתקדמו במעלה הטבלה.

גיבור הנצחון היה הצעיר היפאי יצחק זוהר, שהבקיע את שני השערים לזכות קבוצתו בדקות 58 ו-79.

היתרון גרם לשאננות אצל היפאים וזו נוצלה ע"י ניסים רבי האורח כדי לצמק ארבע דקות לפני הסיום.

שפט עמית קליין לעיני 600 צופים ביפו.

הפועל עכו 1 – הפועל יהוד 1

הפועל עכו עדיין ללא נצחון. אתמול לא ניצלו העכואים את ביתיותם וסיימו בתיקו 1:1 את משחקם נגד הפועל יהוד.

עכו היתה עדיפה במחצית הראשונה, בה אף רכשה יתרון מרגלי דודו גנון בדקה ה-37. במחצית השניה עבר היתרון לרגלי האורחים, שבביצועו של יצחק חביב, הטוב בשדה, תקפו את שער עכו עד שהשוו 20 דקות מהסיום מרגלי החזו רוגאץ'.

שפט אריה וולף לעיני 1000 צופים בעכו.

המגרש המרכזי
הפועל י-ם – מכבי יבנה 1:3

לירושלים כוונות רציניות לאליפות

מאת ארז שבו

קבוצת הפועל ירושלים רמזה אתמול שוב על כוונותיה הרציניות לזכות באליפות הליגה הארצית. הירושלמים לא התקשו לגבור בחוץ על היריבה הלאומית, מכבי יבנה, בתוצאה 1:3 (1:2).

חניכיו של שייע פייגנבויים שיחקו בהתלהבות רבה. הגנתם היתה בלתי חדירה, שחקני הקישור הצליחו לרוב להכתיב את קצב המשחק והחלוצים גילו תכליתיות רבה.

המארחים מיבנה איכזבו קשות, שכן משחקם היה מפוזר וחסר שאפתנות. פתיחת המשחק לא רמזה על העתיד לקרות, לאחר שציון יעקב הצליח בדקה ה-12 לקבוע בבעיטת עונשין כ-11 מ' – 0:1 ליבנה.

שחקני ירושלים לא נבהלו. הם הגיבו בלחץ רצוף על שער יבנה. בדקה ה-28 הצליח יעקב נומדר לקבוע בנגיחת ראש מקרוב 1:1.

הירושלמים המשיכו ללחוץ ובדקה ה-42 שוב היה זה נומדר, שהצליח להבקיע את שערו השני מקרוב – 1:2.

במחצית השניה לחצו שחקני יבנה, במטרה להשוות את התוצאה. הירושלמים לא נבהלו ובמשחק הגנה יעיל הצליחו לבלום ללא קושי את התקפות היריבה. בדקה ה-76 פרץ עופר יחזקאלי מהאגף הגביה את הכדור לעבר ציון ארזונה, שבנגיחה מקרוב קבע – 1:3.

השער גרם לעצבנות רבה בקרב שחקני יבנה ובעבור חמש דקות הורחק אבי פרץ מהמגרש בגלל פגיעה ללא כדור בשחקן יריב.

פסק זמן
עם: אהרן להב

לקח הפרשה הבלגית

אם לא די לנו במלחמות בין מרכזים או בין עסקנים או בין מאמנים או בין שחקנים או בין חמולות של אוהדים על היציעים – התוסף מימד חדש למלחמות מן הסוג הזה: התנצחות מילולית בין אמרגני שחקנים על רקע שובם לארץ של משה סיני ומוטי איווניר. האמרגן ישראל מעוז, שלא היה מעורב בהעברתו של משה סיני לכוחון הבלגית וגם את איווניר לא שידך לרודה – יצא בהצהרה פומבית לעתונאי, כי שובם של השניים לישראל גרם לכך שבבלגיה כבר לא ירצו כדורגלנים מישראל. הנפגע מן האמירה הזאת היה כמובן האמרגן של סיני, אשר הרשקוביץ, שמיהר להגיד לעתונאי אחר: "מעוז יכול להגיד מה שהוא רוצה. כל מטרתו להכביס לי מתחת לחגורה. אני עוד אוכיח לו, שהבלגים יקבלו שחקנים ישראלים".

אפשר לחשוב שכל עם ישראל "ישכים שבעה" על עצם העובדה ששני שחקני כדורגל טובים ומוכשרים החליטו לשוב הביתה משרות זרים ולחזור ולהשתלב בקבוצות האם שלהם או בכל קבוצה ישראלית אחרת. שני האמרגנים הנכבדים יוצרים רושם שמדינת ישראל מעוניינת באקספורט של כוכבי כדורגל לארצות העולם וכי סיני ואיווניר קילקלו ר"ל את ענף היצוא הזה.

מה שכן הצליח צמד האמרגנים מעוז והרשקוביץ להוכיח לכולנו הוא, שהכדורגלן הישראלי אינו ניחן במנטליות של מקצוען. ברגע שה"בוסים" בחו"ל מבקשים באמת מאמץ מתמשך באימונים והתייחסות רצינית למקצוע הכדורגל תמורת הסכומים ה"מצוינים" שהם מקבלים – מתחילה הבריחה הביתה. כי באיזו מדינת כדורגל באירופה אפשר ל"התפנק" באימונים כמו בישראל. האימונים בארץ הם "טיולי" אחה"צ ואת כל המאמץ משקיעים אולי פעם בשבת, ארבע פעמים בחודש והתמורה, בנפח גבוה, נכנסת בקלות לחשבון הבנק. ואם חלילה מתעקשת איזו הנהלה או איזה עסקן או מאמן לבקש את המגיע מן הכוכב – מיד מופעלת חמולת אוהדים של אותו כוכב והוא עצמו מוצא "כתב שוטה" שמוכן לתלות בפרהסיה כל דבר "כביסה מלוכלכת" גם אם אין בה שמץ של אמת, העיקר לעשות כותרת בגרוש. הכתב מתנגח מתחיבות והכוכב יודע כי המוטמטים יכרעו ברך, יתרצו והוא יוסיף ל"דייד" באימונים.

שני החוזרים כבר קיבלו למשל "באבו" בהנבחרת הלאומית. המאמן מיזרחי לא מיהר להצהיר כי סיני ואיווניר יוזמנו לאימוני הסגל הלאומי. קודם הוא יראה איך הם משתלבים בקבוצותיהם ואחר כך יחליט. כך זה באירופה. שמות בלבד אינם מתכון להבקעת שערים ואינם ערובה להרחקת שחקנים אחרים.

ואשר לעובדות החיים: אוהדים שרופים סברו שהליכתו של משה סיני לבלגיה תמוטט כליל את הפועל ת"א. ה"אדומים" בלי סיני, אמרו, יתנועעו חיוורים כצללים. המציאות היתה הרבה יותר "אדומה" לעומת אשתקד עם סיני. או הליכה על הקו האדום, כמעט אל הליגה הארצית והיום מקום שני בצמרת הטבלה הלאומית ונצחון משכנע ב"דרבי" של השבת, כה שבא לאשר את האמירה כי "הבור מתמלא מחוליותיו".

מצער לקבוע ששובם הבלתי מתוכנן של שני הכוכבים גורם בעיות להפועל ומכבי תל-אביב, שאינן זקוקות בדיוק עתה לשניים, אבל מאידך מי יעז במציאות הישראלית, כשהרחוב והאוהדים שולטים בקבוצות, לוותר על שירותם. הפועל ת"א, למשל, צריכה לגייס כ-75,000 דולר נוספים לתקציבה העונתי כדי לפרנס גם את סיני. ואם אין תקציב, צריך לשחרר שחקנים אחרים (להציב ברשימת ההעברות) כדי לחסוך את משכורותיהם בשביל לתת לסיני. ומצב דומה, אולי פחות מהדהד, שורר במכבי ת"א עם איווניר.

עד כמה שאנו מכירים את העסקנה שלנו הכל יבוא על מקומו בשלום, ימצאו התקציבים לקליטת השניים, הם יחזרו למקומם המכובד בהרכבים פותחים ולא יעבור זמן והכל ישכחו את האפיזודה הבלגית. אבל מי שרוצה כדורגל נורמלי בישראל, שיהיה גם אקספורטיבי, אינו צריך לעבור לסדר היום נוכח מה שנגלה בפרשה הבלגית. התרגלנו לשלם הרבה כסף לשחקנים שבאירופה אינם עומדים בסטנדרט מינימלי וכל עוד לא נדרוש כאן את אותה תוצרת – לא נגיע למעמד של שווים בזירה הבין-לאומית.

כדוריד

הפועל ר"ג תארח את הפועל ראשל"צ

מאת שמואל קלינר

הפועל ר"ג תארח הערב באולם האוניברסיטה ברמת אביב את הפועל ראשל"צ, במאבק צמרת של הליגה הלאומית בכדוריד (מחזור 5).

יהיה זה משחק בורר שהוקדם בגלל השתתפותה של הקבוצה מראשל"צ בגביע אירופה בסוף השבוע.

הפועל ראשל"צ והפועל ר"ג טרם הפסידו העונה והן מהטוענות לכתר האליפות. יתר משחקי המחזור יהיו ביום רביעי.

יובל סגל אלוף הפועל ברומח

יובל סגל מהפועל כפר סבא ולילך פריסקי מהפועל עכו – הוכתרו כאלופי הפועל בסיוף – רומח לקדטים (גילאי 14–17). בתחרות שנערכה במכון וינגייט השתתפו 50 בנים ו-18 בנות מ-12 סניפי הפועל. בין הבנים: במקום השני זכה אלדד פוקר מהפועל מרום הגליל, ובמקום השלישי בני פוסיקס מהפועל אשקלון. בין הבנות: במקום השני זכתה שרונה קורקוס מהפועל עכו ובמקום השלישי שירלי לם מהפועל אשקלון.

חולון – מכבי ת"א מרכזי בכדורסל

מאת משה כהן

משחקי המחזור השישי בליגה הארצית בכדורסל יפתחו הערב את שבוע הכדורסל, שבמרכזו יעמוד מחר המשחק בין קבוצות הפועל חולון ומכבי ת"א.

החולונים מתכוננים במרץ רב לקראת המשחק. הם הגבירו את אימוניהם ובקרב אוהדיהם ניכרת תכונה רבה לקראת המשחק, שיערך בהיכל הספורט ביד-אליהו. עד כה נמכרו 5000 כרטיסים והחולונים מקווים שעד מחר ימכרו מרבית הכרטיסים.

בליגה הארצית

מחוז צפון: הפועל כפר-תבור – מכבי קרית מוצקין, הפועל בקעת בית-שאן – הפועל נהריה, הפועל גן-שמואל – הפועל איתן-גבת, הפועל קרית-שמונה – מכבי כרמיאל, הפועל כנרת – מכבי חדרה, אליצור קרית-אתא – מכבי בת-גלים.

מחוז דרום: הפועל גבעתיים – הפועל נען, הפועל אשקלון – מכבי דרום ת"א, אליצור ת"א – הפועל ר"ג, הפועל באר-שבע – גבעת-שמואל, אליצור קרית-אונו – מכבי חולון, אס"א רמת-השרון – מכבי ראשל"צ.

נצחון נאה למכבי בספרד

קבוצת מכבי ת"א זכתה בליל שבת בנצחון נאה בספרד מול קבוצת סארגוסה – 98:110. כוכב המשחק היה ללא ספק מוטי דניאל, שהצטיין בהגנה ואף קלע 26 נקודות. גם כיקי ברקוביץ וקן בארלו גילו יכולת מרשימה. המשחק נערך במסגרת חגיגות 100 שנות ציביליזציה של העיר סארגוסה.

גורדון הורחק

הנהלת מחלקת הכדורסל של מכבי חיפה החליטה להרחיק את רכז הקבוצה, עדי גורדון משני משחקי הליגה הקרובים של חיפה. החיפאים טוענים, כי גורדון אינו מתאמץ באימונים והדבר בא לידי ביטוי ביכולתו הדלה במשחקי הקבוצה. כתבנו בחיפה, יצחק צ'יבין מוסר, כי גורדון טוען, כי חיפה טרם חתמה עימו על הסכם כספי לעונה הנוכחית, אבל ראשי הקבוצה טוענים, כי ההסכם שלהם עם גורדון כולל גם את העונה הזו. ההרחקה תמנע מגורדון ליטול חלק במשחקה של חיפה מול מכבי ת"א.

מכבי נתניה מחליפה זר

ראשי מכבי נתניה החליטו בסוף השבוע להחליף את השחקן הזר של הקבוצה, סטייק. המועמד להחליפו הוא אנטוני רוג'רס, שהגיע אתמול לארץ. רוג'רס משחק בתפקיד "גארד" והוא מתנשא לגובה של 1.95 מ'.

ליגות ב'

צפון א': מכבי שפרעם – מכבי קרית ביאליק 1:1; הפועל מג'דל כרום – הפועל בני עכו 0:1; בני חצור – הפועל סחנין 1:4; פ. כ. מעלות – מכבי גבעת הרקפות 1:2; בית"ר מעלות – מכבי כפר קנה 0:1; מכבי עכו – הפועל צפת 0:1; רמת-ה – הפועל נצרת עילית 0:1.

צפון ב': הפועל נחליאל – הפועל אירכסעל 0:1; הפועל דלית אל כרמל – הפועל אום אל פאחם 0:1; הפועל תל חנן – הפועל כפר סילים 1:1; הפועל פרדיים – מכבי צופי חיפה 1:1; בית"ר כפר יונה – הפועל גבעת אולגה 0:0; מכבי אור-עקיבא – הפועל מגדל העמק 0:1 (הופסק בדקה ה-30); מכבי צור שלום – הפועל יוקנעם 1:3.

דרום א': הפועל עליה כפר-סבא – הפועל הרצליה 1:2; הפועל ג'לג'וליה – הפועל נחלת יהודה 0:1; מכבי השקמה ר"ג – מכבי בת-ים 1:3; הפועל כפר קאסם – בית"ר ראש העין 1:3; הפועל ראש העין – צעירי יפו 0:1; מכבי שכון המזרח – גבעת שמואל 0:3; בית"ר לוד – הפועל כפר שלם 2:2.

דרום ב': הפועל אילת – מכבי קרית עקרון 0:1; בית"ר קרית גת – הפועל ירוחם 1:1; מכבי רחובות – מכבי בן צבי 0:2; הפועל מבשרת ציון – בית"ר קרית מלאכי 1:1; הפועל באר יעקב – מכבי רמלה 0:0; עירוני אשדוד – סקציה נס-ציונה 1:1; בית"ר יבנה – בית"ר באר-שבע 1:2.

כדוריטורה
מעט פרץ

אלאן סמית העלה את ארסנל לראשות – ניצחה ניוקסל 0:1

שער בדקת הסיום, מרגלי שחקן הרכש אלאן סמית, העניק אתמול נצחון עשירי ברציפות ל"תותחני" ארסנל. הפעם על ניוקסל (0:1) והעלה אותם זמנית לפסגת הליגה האנגלית.

בדקה ה-71 הצליח שוערה של ארסנל ג'ון לוקיץ' להדוף כדור שנשלח מהנקודה הלבנה, אותו בעט ניל מקדונלד.

המוליכה עד אתמול, ליברפול, לא שיחקה והיא תקיים את משחקה הביתי נגד יריבתה העירונית אברטון – היום ב"אנפילד". יהיה זה מפגש שני בין שתי הקבוצות תוך ארבעה ימים, לאחר שבאמצע השבוע ניצחה אברטון בגביע הליגה 0:1.

ארסנל מקדימה בהפרש שערים לונדונית אחרת, ק.פ.ר, שנאלצה להתחלק בנקודות עם נוריץ', בעקבות תיקו 1:1. ק.פ.ר מקדימה בשלב זה בנקודה את ליברפול, שירדה למקום השלישי. ויין ביג'נס העניק יתרון לנוריץ', אולם מרטין אלאן השווה לפני הסיום.

משחק מצויין, בו הובקעו ארבעה שערים, היה ב"אולד-טרפורד", מגרשה של מנצ'סטר יונייטד. ה"יונייטד" לא ניצלה את ביתיותה וסיימה בתיקו 2:2 עם נוטינגהאם פורסט. פול וילקינסון העניק יתרון לפורסט במחצית הראשונה, אולם ה"יונייטד" הגיבה בצמד תוך שש דקות מרגלי בריאן רובסון ונורמן וייטסייד כדי להפוך הקערה על פיה. 14 דקות מהסיום הצליח סטיוארט פירס להבקיע את שער השיוויון כדי לגרום לחלוקת נקודות צודקת.

טרי גיבסון, חלוץ העבר של טוטנהאם, הבקיע לזכות קבוצתו החדשה וימבלדון, כדי להוליכה לנצחון משכנע בשיעור 0:3. עוד הבקיעו למנצחים ג'ון פאשנו וג'ון גאנון.

טרבור האברד העניק יתרון לאוקספורד במגרשה של צ'לסי, אולם המקומיים הצליחו להפוך הפיגור לנצחון, בזכות שני שערים מרגלי דוי ואגרל ופאט נאוין.

דני וואלס קבע יתרון לסאותהמפטון, במשחקה נגד צ'רלטון, אולם זו השוותה מרגלי קולין וולש. דרבי נהנתה מיום טוב של חלוצה אנדי גארנר, שהבקיע צמד שערים, והוליכה לנצחון על מחזיקת הגביע 0:2.

קולין ווסט הבקיע פעמיים לזכות שפילד ונסדיי, שגברה על פורטסמות 1:2. אלאן דיקנס וטוני קוטי הבקיעו והעניקו לווסטהאם נצחון חוץ על ווטפורד, לזכותה הבקיע מלקולם אלאו.

• בליגה הסקוטית הביסה המוליכה, הארטס, את דאנדי בתוצאה 2:4. היא ממשיכה להוליך ביתרון של שלוש נקודות. סלטיק ניצחה באברדין בשיעור 0:1 והאלופה ריינג'רס ניצחה בתוצאה זהה את מאדרוואל.

110 השתתפו באליפות הגולף

באליפות ישראל הפתוחה בגולף בקיסריה חברו יחדיו: עמוס מנסדורף (טניס), סטיב מאלוויק (כדורסל) והמאמן האנגלי ג'ק מנסל

האליפות הבין-לאומית בגולף, בה נטלו חלק 110 משתתפים, הסתיימה אתמול בקיסריה בתום ארבעה ימי תחרויות.

המאבק המרכזי היה בקרב היחידים, בו ניצח אבי כהן מאור-עקיבא עם 317 חבטות לפני רחמים אסיאג – 318 חבטות. ראוי לציין, כי אסיאג הוליך ביומיים הראשונים של התחרות ורק לקראת סיומה הצליח כהן לזכות בבכורה.

יעי"ש עומר דורג שלישי עם 327 חבטות. נשיא המדינה, חיים הרצוג היווה את אטרקציית האליפות. הרצוג נטל חלק בתחרויות באופן פעיל. גם עמוס מנסדורף, ג'ק מנסל וסטיב מאלוויק השתתפו בתחרויות. במסגרת האליפות השתתפו 20 מועדונים מארה"ב, קנדה ודרום אפריקה.

נשיא המדינה חיים הרצוג חובט בכדור הגולף באליפות הפתוחה שהיתה בקיסריה

כדורעף

בת-ים ממשיכה לטבוע: הפסד 3:0 להמעפיל

מאת אבי פלד

שתי הפתעות איפיינו את המחזור ה-6 בליגה הלאומית בכדורעף. הפועל המעפיל גברה על האלופה מלפני שנתיים, הפועל בת-ים בתוצאה 0:3 (14:16, 10:15, 2:15).

הפועל העוגן זכתה בביתה בנצחון בכורה על איחוד עידון – 0:3 (11:15, 10:15, 14:16). האלופה והמוליכה מטה-אשר זכתה בנצחון 0:3 שני ברציפות והקרבן הפעם שריד (5:15, 14:16, 12:15).

קרית-אתא – מכבי חיפה 0:3 (6:15, 12:15, 9:15). כפר-סבא – מכבי פ"ת 1:3 (12:15, 8:15, 15:12, 14:16). רמת אביב (נצחון שני רצוף) – א.ס. רמת השרון 0:3 (12:15, 7:15, 8:15).

במשחק המרכזי מחרתיים תארח קראתא את פמ"ס בקרב הבלתי מנוצחות ומטה-אשר תארח את בת-ים.

ליגה א' – צפון ודרום

אשדוד ובית-שאן עם כל הנקודות

מאת שמואל טל

קבוצות הפועל בית-שאן (צפון) והפועל אשדוד (דרום), הן היחידות שצברו את מלוא שמונה הנקודות בתום ארבעה מחזורים בליגה א'. בית שאן ניצחה אתמול את בית"ר נהריה 0:1 בשעה שאשדוד עם סימוני הרמלר הלאומיים לשעבר מחצו את מכבי הרצליה 0:4.

בצפון נהנתה בית-שאן ממעידתה של הפועל טירה שאיבדה נקודות בכורה בעקבות הפסד 1:0 לבית"ר חיפה. החיפאים השלימו אתמול זכיה בחמש נקודות לאחר משחקי השלמה באמצע השבוע ונצחון סכני. החיפאים דילגו למקום השלישי בטבלה.

בדרום העפילה לזרוס חולון למקום השני כשהיא מרוחקת רק נקודה מהמוליכה. אתמול ניצחה לזרוס את קרית-מלאכי, שגם החלפת המאמן לא הועילה לה, בשיעור 0:1 ובאמצע השבוע את בית-שמש 0:3 במשחק השלמה.

גם ראשל"צ במצב טוב לאחר נצחון נאה על הפועל קרית-אונו 0:2.

מחוז הצפון

• בחיפה: בית"ר חיפה – הפועל טירה 0:1. האורחים ספגו הפסד בכורה העונה כשנכנעו לשער יחיד של אריה עידן המקומי בדקה ה-58. שפט אורנשטיין, 1000 צופים.

• בעפולה: מכבי עפולה – הפועל טירת-הכרמל 1:3. אולאי הוליך את האורחים ליתרון בדקה ה-12 אולם שלושה שערים מרגלי איידן (23) סילקן (70) וגבאי (85) הפכו הקערה על פיה. שפט ממן, 300 צופים.

• בחדרה: הפועל רעננה – הפועל טייבה 1:3. יתרון ברור לרעננה שהבקיעה ע"י מרכס (23) חון (78) וגיסלמן (88). יוסי תשבה הבקיע לזכות טייבה בדקה ה-63. שפט ליבוביץ, 1000 צופים.

• בטמרה: מכבי טמרה – מכבי אור-נצרת 1:1. ראוף העניק יתרון למקומיים בדקה ה-40 אולם מסראווי האורח השווה 14 דקות מהסיום. שפט ברוק, 2000 צופים.

• בקרית-אתא: הפועל קרית-אתא – מכבי חדרה 1:2. תורי (40) וממן (60) העניקו יתרון למקומיים אותו הצליח גולדשטיין האורח להקטין בדקה ה-73. שפט דינו, 500 צופים.

• בנצרת: הפועל בני-נצרת – הפועל טמרה 1:1. חליל הוליך האורחים ליתרון כבר בדקה ה-10 אולם זועבי המקומי השווה (30) והביא לחלוקת נקודות צודקת. שפט שמעון בלס, 1500 צופים.

• בבית-שאן: הפועל בית-שאן – בית"ר נהריה 0:1. המקומיים הזיעו קשות לפני שזכו בנצחון משערו היחיד של ברקימון בדקה ה-54. שפט בר, 400 צופים.

• בעוספיה: מכבי עוספיה – הפועל קרית-שמונה 1:2. עוספיה התאוששה במהירות מההפסד הסכני שספגה וניצחה בזכות שערים של דהאן (עצמי 29) ובלוש (64) מול שער מצמק של ממן האורח (71). שפט ברגוני, 500 צופים.

מחוז הדרום

• בראשון-לציון: הפועל ראשון-לציון – הפועל קרית-אונו 0:2. איתן שלום חזר להבקיע. אתמול עשה זאת פעמיים בדקות 76 ו-88 כדי להעניק נצחון נאה לקבוצתו. שפט ואנה, 300 צופים.

• באור-יהודה: הפועל אור-יהודה – הפועל דימונה 1:1. נקודת בכורה לדימונה לזכותה הבקיע תרטי (26). אבי כהן המקומי השווה (42). שפט חיימוף, 700 צופים.

• בבית-שמש: הפועל בית-שמש – הפועל רמת-השרון 1:2. ג'מו (37) ומיימון (67) הוליכו המקומיים ליתרון לפני שאצלן האורח הקטין בדקה ה-73. שפט אוליק, 500 צופים.

• ברמלה: הפועל רמלה – הפועל אשקלון 1:1. תיקו של דקות הסיום. מוטי בוהרנה המקומי הבקיע מהנקודה הלבנה בדקה ה-83 לפני שרוד גבי השווה בדקת הסיום. שפט ג'יבלי, 200 צופים.

• באזור: הפועל אזור – בית"ר רמלה 1:1. משה בוהרנה העניק יתרון לאורחים שבע דקות מהסיום בפנדל, אולם הוד המקומי השווה כעבור חמש דקות. שפט בר-נעים, 500 צופים.

• בהרצליה: הפועל אשדוד – מכבי הרצליה 0:4. יתרון מוחץ לאורחים שנהנו מיום טוב של הלאומיים לשעבר פיטוסי (10, 17) ורמלר (54). השלים המלאכה מלול (24). הרצליה החטיאה פעמיים מהנקודה הלבנה מרגלי סלח (70) וניסני (75) לפני שאיבדו את ברוך שהורחק דקותיים מהסיום.

• ברחובות: הפועל מרמורק – מכבי קרית-גת 1:1. מרמורק לא ניצלה את ביתיותה והתחלקה בנקודות עם האורחים. סולטן העניק יתרון לקריה (3) ונחמני המקומי השווה (49). תג'ל (29) ואדוזין (69) האורחים הורחקו. שפט הזימן, 200 צופים.

• בקרית-מלאכי: לזרוס חולון – הפועל קרית-מלאכי 0:1. דעבול האורח חרץ גורל המשחק בדקה ה-14 ושלח את קרית-מלאכי עם הפסד רביעי ברציפות. שפט גלעד, 2000 צופים.

טבלאות ליגה א'

צפון

1.	בית שאן	4	1:6	8
2.	הפועל טירה	4	1:5	6
3.	הפועל רעננה	4	2:5	6
4.	קרית-אתא	4	4:6	5
5.	מכבי עפולה	4	4:6	5
6.	בית"ר חיפה	4	2:4	5
7.	מכבי טמרה	4	4:5	5
8.	מכבי חדרה	4	4:4	4
9.	בית"ר נהריה	4	3:3	4
10.	מכבי עוספיה	4	4:3	4
11.	הפועל טייבה	4	6:4	4
12.	קרית-שמונה	4	5:5	3
13.	בני נצרת	4	3:1	2
14.	אור-נצרת	4	4:3	1
15.	הפועל טמרה	4	7:3	1
16.	טירת הכרמל	4	7:2	1

דרום

1.	הפועל אשדוד	4	3:12	8
2.	לזרוס חולון	4	0:6	7
3.	ראשון לציון	4	1:5	7
4.	קרית-גת	4	5:6	6
5.	קרית-אונו	4	3:4	5
6.	בית"ר רמלה	4	2:3	5
7.	אור-יהודה	4	4:4	5
8.	הפועל מרמורק	4	4:7	4
9.	רמת השרון	4	5:4	3
10.	הפועל אשקלון	4	3:2	3
11.	הפועל רמלה	4	3:1	3
12.	בית שמש	4	6:3	3
13.	הפועל אזור	4	8:2	2
14.	מכבי הרצליה	4	9:2	2
15.	הפועל דימונה	4	4:1	1
16.	קרית-מלאכי	4	6:1	0

טניס

טניסאי מכבי ת"א זכו אתמול באליפות המדינה בטניס, לאחר שגברו על הפועל ת"א בתוצאה 2:4. במשחק המרכזי גבר רביב וייזנפלד על אורן מוטאוסל 2:6, 6:3, 6:2.

במשחק השלמה שנערך שלשום ניצח מועדון הכרמל חיפה את הפועל ת"א – 2:4. במשחק המרכזי גבר שחר פרקיס על רביב ויזנפלד 6:1, 6:3.

יתר התוצאות: מועדון הכרמל – הפועל ירושלים 1:5; מכבי צפון א' – מכבי רחובות 1:5; הפועל צהלה – מכבי צפון ב' 2:4.

נוער

מכבי חיפה – נווה יוסף חיפה 0:3; מכבי יפו – הפועל פ"ת 1:2; בית"ר ירושלים – הפועל באר-שבע 0:1; בני יהודה – בית"ר נתניה 1:2; מכבי נתניה – הפועל ירושלים 1:4; מכבי פ"ת – הפועל חיפה 1:1; הפועל אשדוד – הפועל כפר סבא 2:2; מכבי ת"א – הפועל ת"א 0:3.

יו"ר איגוד הסיוף בהתאחדות: למנוע "סטירת לחי" פוליטית

יהודה ויטנר, יו"ר איגוד הסיוף בהתאחדות לספורט, שלח בסוף השבוע מכתבים דחופים לשר האוצר שמעון פרס ולשר החינוך והתרבות יצחק נבון בקריאה נרגשת של הרגע האחרון להתערב במערכת המינויים לראשי האיגודים במרכז הפועל, העומדת להסתיים היום. ויטנר טוען, כי נרקמת נגדו הדחה פוליטית במגמה לבחור תחתיו את שמעון שטוסר, מזכיר הפועל מחוז הצפון, חבר במנגנון הפועל, שזה עתה סיים שלוש קדנציות בנשיאות ההתאחדות לספורט. ויטנר אומר, כי הוא חבר הוועדה לקידום הסיוף בהתאחדות הבין-לאומית וכי יש לו המלצה חמה של יו"ר ההתאחדות לספורט עמי שלף להמשיך בתפקידו "אלא שבמרכז הפועל מרבות שוב הפוליטיקה".

בפניה דחופה אל כל חברי מזכירות מרכז הפועל (ומכתבים שהודבקו לכל חברי המזכירות בפגישה אישית) מסביר ויטנר: "מכיוון שהחלה אליך יעודה להאר בפניך מצב מזה שיכול להביא לתוצאה המורה כלפי אישית ולמערכת כולה. מאז 1984 אני משמש כיו"ר איגוד הסיוף בישראל וממצבע את תפקידי במסירות רבה ובהצלחה מלכת ביותר".

"כיום, כאשר בכוונתי להשלים קדנציה שלישית, עומדת בפני 'הדחה פוליטית' שאין לה כל קשר וגישה לתחום המקצועי בו אני משמש. עד לפני כשלוש שנים שירתתי בצה"ל בדרגת סגן אלוף. מטבע הדברים נבצר ממני לפעול בצורה פוליטית בגלוי ולכן קשרי 'הפוליטיים' נרקמים רק בימים אלה".

"מערכת בחירות מוצעת ליו"ר איגוד הסיוף הוחלה במסגרת של שקרים ורינה אמצי כלפי, השומרים בסתירה מוחלטת לה: א. תמיכה של 90 אחוז באגודות הסיוף בארץ בהמשך כהונתי. ב. הצלחתי הרבה בתפקיד ברמה הלאומית והבין-לאומית. בימים אלו אני משמש כמזכיר האיגוד הארצי למסגר במחוז הצפון והורים רבות לנוף זה שויקש הפוליטיקה ידועה".

"האם נראה לך, שבמוד צעיר (יחסית) היוצא מצה"ל ודרכו הפוליטית בתחילתה – יודח מתפקידו על-ידי עסקנים ממנגנון?"

ויטנר מסיים את מכתבו בקריאה אל חברי מזכירות הפועל: "כחבר מזכירות הפועל אני פונה אליך אישית לאשר לי להמשיך בשרות והצלחות בענף הסיוף ולמנוע ממני 'סטירת לחי' פוליטית, אשר אין לה כל קשר ישיר לספורט ופעילותו".

מכ"ם למניעת התנגשות בין מטוסים

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

השמים מסוכנים יותר מכבישים ראשיים. כשמטוסים נעים במהירות של מאות קמ"ש ופירוש הדבר, שטייסו של מטוס אחד עשוי לגלות מטוס שני כאשר רק שניות ספורות של טיסה מפרידות ביניהם. כמובן, על הקרקע יש מערכות לבקרת אוויר, אבל לא תמיד מסוגלים עובדיהן לעמוד בעומס התנועה מרובי המטוסים. בקיץ אשתקד נספו 82 אנשים בהתנגשות בין שני מטוסים בשמי לוס־אנג'לס. מאז לא נעשו השמים מרווחים יותר. לכן מבקשים הטייסים שתהיה להם מערכת משלהם לבקרת אוויר, מערכת שתטוס יחד איתם. ואמנם דומה שהפתרון נמצא עתה בזכות צוות חוקרים במכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס (MIT), שהמציא דרך חדשה לשימוש במכשור ישן.

בטרם נספר על מכשיר זה, ננסה תחילה לברר מדוע מתקשים לפעמים הטייסים להימנע מהתנגשות באוויר. הדרך הבטוחה ביותר היא לצייד כל מטוס במכ"ם, אולם כיוון שהמכ"ם מבוסס על החזרת גלים, צריך לצייד כל מטוס באנטנה מתאימה. אנטנה המסוגלת לגלות את אותות המכ"ם החלשים שמוחזרים ממטוס אחר גדולה, כבדה ויקרה מכדי שאפשר יהיה להתקינה במטוס. רוב המטוסים מצוידים אמנם במכ"ם של מזג־אוויר, אלא שמכ"ם זה מסוגל רק לגלות צבירי עננים גדולים, ולא מטוס בודד ומרוחק.

אותות רדיו הם פתרון טוב יותר. ואמנם נבנו סוגים שונים של מערכות כאלה. המטוס משדר אות, וכאשר זה פוגע במטוס סמוך, מוחזר האות בעזרת מכשיר אוטומאטי מיוחד, טרנספונדר שמו („משיב"). אולם קשה להשפיע על בעליו של כל מטוס קל לרכוש טרנספונדר יקר.

מאידך, כל מטוס מצויד, לפי חוק, בטרנספונדר מיוחד המשיב על אותות מסוימים שמשוגרים אליו מן הקרקע. למשל, כאשר איש בקרת האוויר משדר שני דפקים (פולסים) במרווחי זמן של שמונה מיקרו־שניות (מיליוניות השניה), הטרנספונדר מחזיר תשדורת של 12 דפקים: מרווחי הזמן בין דפקים אלה, השונים ממטוס למטוס, משמשים כמספר הזהות של המטוס. כאשר באים במרווח של שני הדפקים המשודרים מן הקרקע שתי מיקרו־שניות, הטרנספונדר מוסר את גובה טיסתו של המטוס.

אילו התשדורת מן הסוג השני היתה משודרת לא מן הקרקע, אלא ממטוס, היה הטייס יודע את גובהם של מטוסים אחרים בקרבתו; את המרחק בינו וביניהם (לפי הזמן שעושה התשדורת ממנו אל המטוס ובחזרה) ואת מקומם של המטוסים, לפי הכיוון שממנו באים האותות המוחזרים. אך יש בעיה: האנטנה. האנטנה הגדולה המוצבת על הקרקע גדולה מאוד והיא מכסה רק חלק מן השמים. אילו הותקנה מערכת זו במטוסים, היתה האנטנה צריכה להיות „בלתי־מכוונת", כלומר לשדר ולקלוט לכל ומכל הכיוונים.

כאשר אלומה בלתי־מכוונת פוגעת בכמה מטוסים בעת ובעונה אחת, גם יגיעו אליה כמה וכמה תשדורות חוזרות, ואם המרחקים של מטוסים אלה מן המטוס המשדר דומים פחות או יותר, ייקלטו תשדורות חוזרות חופפות. סכנה זו גדולה במיוחד באזורים עמוסי מטוסים, למשל מעל לנמל־תעופה גדול.

ויש גם בעיה נוספת. חלק מן האותות שישגר המטוס יפגעו במישרין במטוסים אחרים, ואילו אחרים יפגעו קודם בקרקע וממנה יוחזרו אל המטוסים האחרים, אך באיחור־מה, בגלל המרחק הגדול יותר שעשו הגלים. קיימת הסכנה, ששני הדפקים הראשונים יגיעו אל המטוס הקולט במרווח זמן של שמונה מיקרו־שניות ואז ידווח הטרנספונדר על מספר הזהות של המטוס, ולא על גובה טיסתו.

צוות חוקרים ממעבדת לינקולן של MIT בלקסינגטון שבמסצ'וסטס, בראשותו של ד"ר ג'די ולץ', מצא דרך להתגבר על בעיה זו. כאשר החוקרים עסקו במערכות בקרה המוצבות על הקרקע, הם גילו שעוצמת הזרם החשמלי הדרושה כדי לקבל מענה ממטוס שונה מאוד מטרנספונדר לטרנספונדר. כך נולד רעיון ה„לחישה־צעקה".

רעיון זה הועלה לראשונה בחברת „מיטרה" במקלין שבווירג'יניה, וזה עיקרו: הטייס אינו משגר תשדורת בודדת לקבלת מידע, אלא סידרה של 24 תשדורות, שכל אחת מהן חזקה במקצת מקודמתה. כאשר „נלחשת" התשדורת הראשונה, יגיבו עליה רק טרנספונדרים רגישים מאוד במטוסים סמוכים. אם המכשיר ילחש עתה שני דפקים במרווח זמן של שתי מיקרו־שניות, הוא „יכבה" טרנספונדרים רגישים אלה. לאחר־מכן באה תשדורת חזקה מעט יותר וזו תיקלט בטרנספונדרים רגישים קצת פחות, וכה הלאה.

השיטה החדשה כבר נוסתה מעל לנמל־התעופה ההומה של לוס־אנג'לס. התוצאות היו טובות: לעולם לא נתקבלו יותר משלושה אותות חופפים, ולא היה קושי להפריד בין מספר כה קטן של אותות. האמצאה גם פתרה את בעיית ההחזרה: היות שהטרנספונדר מגיב רק על אותות הקרובים לסף השמיעה שלו, הוא אינו קולט אותות מוחזרים החלשים יותר.

הצוות של מעבדת לינקולן בנה מערכת ראשונה מסוג זה, הקרויה בר"ת TCAS („מערכת לאזעקה תחבורתית ולמניעת התנגשויות"). המערכת משדרת „לחישה־צעקה" אחת מדי שניה. בהגיע מהירות המטוס לדרגה מסוימת, המגבירה את הסכנה של התנגשות, מופיעים מקומו וגובהו של המטוס המתקרב באורח אוטומאטי על המכ"ם למזג אוויר במטוס, שבו מותקנת המערכת החדשה, ובצג אחר מופיעה אוטומאטית הוראה לטייס למשוך את הגאי הגובה כדי להגביה את המטוס או להנמיכו וכך למנוע את ההתנגשות.

טייסיה של אחת מחברות התעופה הגדולות בארה"ב, „פיאדמונט", כבר משתמשים באב־טיפוס של המכשיר החדש מאז חודש מרס השנה והם גומרים עליו את ההלל. מינהל התעופה הפדראלי האמריקאי מעיין עתה בהצעה לחייב את כל חברות התעופה בארה"ב להתקין TCAS בכל מטוסיהן עד שנת 1992.

צי ארה"ב חוקר מאז 1965 את האפשרות לאמן דולפינים לביצוע משימות צבאיות. חמישה דולפינים מאומנים הובאו לאחרונה גם למפרץ הפרסי, כנראה כדי לגלות מוקשים ולפוצצם. בתמונה נראה חוקר של הצי האמריקאי כשהוא מאכיל אחד הדולפינים האלה

חוקרים בשוודיה סבורים כי מצאו את המענה לשאלה:

מדוע מקיאות נשים בהריון?

... אבל רק חלק מהן, בעוד האחרות פטורות מצרה צרורה זו

מאת ד"ר אריאל אוקסהורן

כידוע יש נשים הרות המרבות לסבול מבחילות ומהקאות בשליש הראשון של הריונן, ואילו נשים הרות אחרות פטורות מכך. הסברים שונים ניתנו להבדל זה בין ההריונות אצל נשים שונות, מקצתם גופניים ומקצתם פסיכולוגיים, ואף לא אחד הניח את הדעת. והנה, קבוצת חוקרים מאוניברסיטת גטבורג שבשבדיה הציעה לא מכבר הסבר המבוסס על מימצאים אורגאניים מובהקים, הסבר הקשור במקומו של „הגופיף הצהוב" – איזור הנוצר בשחלה שממנו חרגה הביצית.

לערך במחצית מן ההריונות נוצרים מהפריית ביצית שחרגה מן השחלה הימנית, ובמחצית השניה – מהפריית ביצית שחרגה מן הביצית השמאלית. הגופיף הצהוב, שהוא צבר תאים האוגר שומן וכולסטרול, נוצר בשחלה תוך כדי הבייוץ ובדרך־כלל הוא מתנוון, אבל הוא מוסיף להתקיים אם הופרתה הביצית, ואז הוא ממלא תפקיד חשוב בהריון. בסידרה של תהליכים אנזימאטיים נהפך הכולסטרול של הגופיף להורמוני המין אסטרוגן ופרוגסטרון. אלה משתחררים למחזור הדם ויוצרים בגוף האשה תנאים המסייעים להריון, כגון הגברת אספקת הדם לרחם, הפניית חומרי מזון לעובר המתפתח וכו'. הגופיף הצהוב תומך איפוא בהריון, אבל רק עד תום החודש השלישי. אז מגיעה השליה לבשלות אנזימאטית ומעתה היא־היא המייצרת את שני ההורמונים האלה, ושוב אין צורך בגופיף הצהוב.

והנה, גם ההקאות והבחילות מופיעות – כאמור, בין אצל חלק מן הנשים – בין בשליש הראשון של ההריון. מאליה עולה ההשערה שקיים קשר בין שתי התופעות האלה.

הרופאים השוודים בדקו את גודלו של הגופיף הצהוב, את תנוחתו בתוך השחלה ואת מיקומו (בשחלה הימנית או השמאלית) בהריונות שונים, בעיקר בעזרת אולטרא־סאונד, ואז נתגלתה עובדה מדהימה בפשטותה: כאשר הגופיף הצהוב נמצא בשחלה הימנית (כלומר, אם הביצית שהופרתה במזל טוב חרגה משחלה זו), הדבר כרוך ביותר בחילות והקאות מאשר בהימצא הגופיף הצהוב בשחלה השמאלית.

וזה ההסבר שמציעים החוקרים לתופעה זו: כאשר הגופיף נמצא בשחלה הימנית, הוא מרוקן את האסטרוגן ואת הפרוגסטרון הנוצרים בו לווריד הנבוב התחתון (המצוי מימין ובמקביל לאב העורקים) ומשם הם עוברים במישרין לכבד. באופן זה הכבד מוצף הורמונים, תפקודו משתבש – ואחת התוצאות היא בחילה והקאות. לעומת זאת, כאשר שני ההורמונים האלה משתחררים מגופיף צהוב הנמצא בשחלה השמאלית, הם מתפזרים ונמהלים בגוף כולו. הכבד אינו מקבל, איפוא, „מהלומה הורמונאלית" והוא מסוגל לפרק את האסטרוגן ואת הפרוגסטרון באורח הדרגתי.

תוצאות המחקר הזה עדיין אינן עומדות במבחן של אנליזה סטטיסטית, בגלל ראשוניותו של המחקר והמספר הקטן יחסית של נשים שנבדקו. אך זהו הסבר המתקבל מאוד על הדעת. נסיונות קודמים למצוא מיתאם בין תופעת הבחילה וההקאות ובין משתנים שונים בהריון, כגון גודל העובר, מיקום השליה, רמת [illegible] בבדיקות דם וכו' – לא עלו יפה. נוסו גם הסברים פסיכולוגיים, אך אלה לא היו מאוששים דיים ואפשר היה לפרשם לכאן או לכאן. בכלל, סביר להניח שהסיבה להבדלים בהרגשת האשה היא גופנית ולא נפשית, משום שהיא נפסקת, כאמור, בבת־אחת עם תחילת השליש השני של ההריון.

יצוין בקשר לכך, שההקאות והבחילות במרוצת השליש הראשון של ההריון הן תופעה מטרידה מאוד, אם כי לא מסוכנת. מטעמים מובנים אי־אפשר לטפל בה בעזרת תרופות, בגלל החשש שהתרופות יגרמו נזק לעובר, ולכן מסתפקים בהחלפה תזונתית של נוזלים, ויטמינים, מינרלים וחומרי תזונה. כך מגינים על האשה מהתייבשות ומשלימים את החסר בנוזלים שאבדו עקב ההקאות. בעבר היה המצב גרוע הרבה יותר. ההתייבשות היתה תופעה שכיחה. נזכיר שהסופרת האנגלית הידועה שרלוט ברונטה (1816 – 1855), מחברת הרומן „ג'ין אייר", נפטרה בגלל סיבוכי הקאות בהריון: באותה עת היה נהוג להפסיק את ההריון, אם הבחילות וההקאות היו מתישות במיוחד, אולם לא פעם היו התוצאות קטלניות בגלל חוסר באנטיביוטיקה וכן בגלל המצב הכללי הירוד של הנשים ההרות שבקו בצעה ההפלה.

תגליתם של הרופאים בשוודיה, שהיא כה פשוטה ועם זאת כה יסודית, עדיין אינה מהווה פתרון לבעיה, שהרי – לפחות לפי־שעה – אי־אפשר לגרום לכך, שתופרה דווקא הביצית שחרגה מן השחלה השמאלית, ולא זו שחרגה מן השחלה הימנית. אבל ייתכן שבכל־זאת יש בה פתח לטיפול.

כרומוזומים בתאי דם לבנים מלמדים על נזקי קרינה

בעקבות תאונת צ'רנוביל בשנה שעברה פותחו שיטות משוכללות יותר לבדיקת נזקי הקרינה הרדיואקטיבית בגוף. אחת השיטות האלה נעזרת בבדיקת הכרומוזומים של התאים.

שיטה זו מבוססת על העובדה, שהקרינה משפיעה על הגרעינים של תאי הגוף, ובחלק מן המקרים היא גורמת נזק לכרומוזומים שבגרעינים אלה. הבדיקה נעשית בלימפוציטים – תאי הדם הלבנים המהווים חלק ממערכת החיסון של הגוף.

אם נסתכל דרך המיקרוסקופ בלימפוציטים כמות שהם, לא יתגלה דבר. תחילה יש להשפיע עליהם להתחלק, בעזרת טיפול מתאים. לאחר־מכן מגדלים את הלימפוציטים בתרבית למשך 48 שעות ומקץ תקופה זו נכנסים חלק ניכר מהם לשלב של מטאפאזה, דהיינו: כל אחד מ־23 הכרומוזומים של התא מתחלק לשניים, ו־46 החצאים מתפזרים סביב מרכז התא. כל שני כרומוזומים מקבילים שוב מתחברים זה לזה בנקודה מרכזית ויוצרים את צורת האות הלטינית X.

זוהי הצורה התקינה, הדומיננטית, אלא שפה ושם יש סטיות: באחוז זעיר מן הכרומוזומים – לערך ארבעה מתוך 10,000 – זוג הכרומוזומים מחובר לא בנקודה אחת, כי אם בשתי נקודות. כך הוא המצב בתנאים רגילים, אבל החוקרים מצאו, כי כאשר חושפים את הכרומוזומים לקרינה חלשה של קרני רנטגן, עולה מספר הסטיות ל־10 עד 20 לכל 10,000, וכאשר חושפים אותם לקרינת נייטרונים – אף ל־100. הסיבה היא, שקרינה אחרונה זו חזקה מקרינת הרנטגן החלשה, אף שהיא בעלת אותה אנרגיה. על סמך נתונים אלה ונוספים הצליחו החוקרים למצוא יחס כמותי מובהק בין מספר הכרומוזומים החריגים ובין סוגי הקרינה.

שיטת האנליזה החדשה, הקרויה אנליזת כרומוזומים דיצנטרית (והיינו: דו־מרכזית, היות ששני הכרומוזומים החריגים מחוברים ביניהם בשני מקומות), משמשת היום גם לבדיקת תקינותם של דוזימטרים – מדי הקרינה שהם מעין פק"ל לכל העובדים באיזור המרכזי של תחנת כוח גרעינית.

עם זאת יש מספר חסרונות לשיטה החדשה. ראשית, צריך לטפל בכרומוזומים בזהירות מרבית ואפשר לאחסן אותם רק לתקופה קצרה, כאשר רוצים לקבל תוצאות מדויקות. שנית, ספירת הכרומוזומים החריגים היא מלאכה מייגעת מאוד המצריכה מיומנות גבוהה, וגם אדם מיומן אינו מצליח לעשות אלא אנליזות ספורות מדי יום. עתה משתדלים החוקרים לפתח תהליך אוטומאטי לספירה זו של הכרומוזומים החריגים.

בינתיים מנסים החוקרים ליישם את אנליזת הכרומוזומים גם להערכת הנזקים הנגרמים לגוף על־ידי כימיקלים שונים. מומחים במערב־גרמניה, העובדים ב„חברה לחקר הקרינה והסביבה" (GSF) בנויהרברג שליד מינכן, הצליחו לגלות נזקים כרומוזומיים הנובעים מחשיפה לקדמיום, עופרת, אבץ ועוד חומרים מזיקים.

נגיפים מגינים על צמחים מפני נגיפים אחרים

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

שתי מחלות אינן מבטלות בדרך־כלל זו את זו, אלא מוסיפות צרה על צרה. אך יש גם מקרים חריגים, לפחות במלפפונים. מדענים בסין ניסו ליישם שיטה זו, ודומה שההצלחה האירה להם פנים. ייתכן שמצאו דרך להניב צמחי מאכל בריאים יותר בעולם כולו.

מלפפונים, כמו גם גידולים חקלאיים רבים אחרים, נפגעים לעיתים על־ידי נגיפים. כאשר הנגיף חודר לצמח המלפפון, הוא כמו „מצווה" על המנגנון המולקולרי של הצמח לייצר חלבונים הדרושים לנגיף, ולא למלפפון, לפי תכנית ה„רשומה" בחומצת הגרעין של הנגיף, אם בצורת דנ"א או בצורת רנ"א.

אחד הנגיפים האלה קרוי נגיף המוזאיקה של המלפפון (אף שהוא תוקף גם עשרות משפחות של צמחים אחרים). לפעמים הוא מכיל מולקולה עודפת של רנ"א, הקרויה רנ"א־לווין. רנ"א זה מכיל, כמובן, את הצופן הגנטי לשעתוקו העצמי, כלומר ליצירת נגיפים זהים. אולם כשם ששום נגיף אינו יכול לשכפל את עצמו בלא מנגנון של תא פונדקאי, כך רנ"א־לווין אינו יכול לשכפל את עצמו בלי עזרתו של נגיף אחר. במלים אחרות, אותו רנ"א־לווין אינו אלא טפיל מולקולרי המתקיים בזכות נגיף אחר.

טפילים, כידוע, משפיעים גם על הפונדקאי שלהם, וכך נוהג גם רנ"א־לווין. נמצא שצמחים הנגועים בנגיפים שמכילים סוגים שונים של רנ"א־לווין נפגעים פחות מצמחים שנגועים בנגיפים שאין בהם רנ"א־לווין. ד"ר טיין פו ועמיתיו מן המכון למיקרוביולוגיה בבייג'ינג (פקין) ניצלו תכונה חיובית זו. הם ריססו צמחי פלפל בקו של נגיפי מוזאיקה של המלפפון, שהכילו מולקולה של רנ"א־לווין. נמצא שנגיפים אלה לא זו בלבד שלא פגעו בצמחי הפלפל – נראה שהם גם הגנו על הצמחים מפני נגיפים אחרים. בחמש השנים האחרונות ערכו המדענים ניסויים כאלה בחלקות ניסוי סביב 14 ערים בסין, והתוצאה: פגיעתם של נגיפי המוזאיקה של המלפפון היתה פחותה, והיבולים עלו עד כדי 50%.

מדענים במכון לטיפוח צמחים בקיימברידג' שבאנגליה ובמכון הסקוטי לחקר יבולים באברדין עשו צעד אחד נוסף: הם שתלו חומר תורשתי של רנ"א־לווין בצמחי טבק, כדי שצמחים אלה יוכלו לייצר בעצמם רנ"א־לווין ולהתגונן מפני התקפה של נגיף המוזאיקה של המלפפון. בניסויי שדה התברר, שבדרך זו הצמחים הודפים לא רק את נגיף המוזאיקה של המלפפון, אלא גם נגיף מזיק אחר.

עדיין לא ברור, מה הוא טעם קיומו של רנ"א־לווין. יש חוקרים בקיימברידג' המנסים לתרץ קושיה זו מתוך „נקודת המבט" של הנגיף עצמו: כנימות וחרקים אחרים המפיצים את הנגיף לא ייזונו אמנם מצמחים שמתו בעטיו של הנגיף, אבל הם יכולים להיזון מצמחים שנפגעו בנגיף בצורה קלה בלבד, ואחר־כך הם עלולים להעביר את הנגיף לצמחים נוספים. היוצא מכאן, שנגיפים שיש להם רנ"א־לווין נהנים מיתרון סלקטיבי מסוים על נגיפים אחרים, משום שהודות לו הם יכולים להתפשט ביתר קלות.

אמנם אין בכך כדי להשיב על שאלה אחרת: כיצד והיכן נוצר רנ"א־לווין. אחת ההשערות גורסת, שמקורו של הנגיף הוא באינטרונים – אותם רכיבים של החומר התורשתי ה„נמחקים" בזמן ייצור החלבונים מתוך דנ"א, שעד כה לא ברור לאיזה צורך הם קיימים.

לפי־שעה דומה, שלא יהיה זה מן התבונה לייצר בשיטות של הנדסה גנטית נגיפי רנ"א־לווין כדי להגן על הצמחים בשדה מפני נגיפים אחרים. הלא ייתכן שבנגיף רנ"א־לווין תתחולל מוטאציה ואז הוא עלול להחמיר את מחלת הצמחים, במקום לרסן אותה. יצוין, שאמנם נתגלו כבר מולקולות של רנ"א־לווין מזיק כזה. אבל החוקרים מנסים דרך לייצר רנ"א־לווין שיהיה מחוסן מפני מוטאציות כאלה.

בעיה אחרת היא, שלפי־שעה הרנ"א־לווין מגן על הצמחים רק מפני מספר מצומצם של נגיפים הקרובים זה לזה. אולם יש ביולוגים מולקולרים המקווים, שבעשור הקרוב הם יוכלו לספק לחקלאים זנים של רנ"א־לווין, שיוצרו בשיטות של הנדסה גנטית, אשר יגנו על שורה שלמה של גידולים כגון עגבניות, חסה, מלפפונים, פלפל וטבק.

פרות אומנות לעוברים של פרות אחרות – גם בישראל

מאת יצחק מרידור

זה שנים עוסקים בעולם, על דרך השיגרה, בהעברת עוברים של פרות, כלומר: טיפוח עובר ברחמה של פרה משובחת ושתילתו לאחר־מכן בגופה של פרה אחרת. בישראל עוסקים בכך עד כה בצורה נסיונית בלבד.

עתה יש סיכוי שגם אנחנו ניכנס לנושא זה ברגל בטוחה. ד"ר דן פרנק מעפולה, עובד האגודה „חקלאית", שחזר בראשית השנה מהשתלמות מקיפה בארה"ב, עוסק מאז בצורה מעשית ודי אינטנסיבית בתהליך הזה של הפקת עוברים בארץ.

ד"ר פרנק מספר, כי לפני שנים אחדות עסק בכך פרופ' אילון מן המכון הווטרינרי בבית־דגן, ואחר־כך נכנסה לנושא גם חברה פרטית, „מבת שלמה". אך התאחדות מגדלי הבקר בישראל עמדה שנים רבות מן הצד – „עד שהגענו למסקנה שאנחנו עשויים להפסיד משהו, ואז החלו הממונים על הפיתוח המדעי באגודות להזרעה מלאכותית ללחוץ בכיוון הזה, וכתוצאה מכך נשלחתי אני לארה"ב ושהיתי שם בארבעה חודשים, בחסות המדור למדעי בעלי־חיים באוניברסיטה של מדינת וואשינגטון".

ד"ר פרנק למד את „עבודת השדה" בנושא זה של הפקת עוברים אצל רופא וטרינרי, העוסק בכך יותר מעשר שנים. זאת היתה עבודה של ימים ולילות, מספר המומחה הישראלי, שהיתה כרוכה בנסיעות ארוכות מחווה לחווה, בכל רחבי המדינה. הוא חזר לארץ בסוף דצמבר אשתקד והתחיל בהעברת הנושא לישראל, תוך שיתוף־פעולה בין שתי האגודות להזרעה מלאכותית הקיימות בארץ (שתיהן בחסות ארגון מגדלי הבקר), „אף" בצפון ו„השירות" בדרום.

מסביר ד"ר פרנק: התהליך מתחיל בבחירת פרה משובחת. אחר־כך גורמים לה לייצר הרבה ביציות בבת־אחת במחזור מסוים, במקום בייוץ של ביצית אחת בלבד. הדבר מושג בעזרת הזרקת הורמונים במועד מסוים ומדויק מאוד של המחזור. התוצאה היא בייוץ יתר, של עד 50 ביציות. בתהליך משתלבת גם ההזרעה מפר משובח, כפי שהיא נעשתה גם בשנים קודמות, אבל תוך שאיפה לדיוק מרבי בזמנים ותוך התחשבות בהשפעת ההורמונים ולאו דווקא בהתנהגותה של הפרה, מפני שכל המערכת, כולל סימני „הדרישה" של הפרה, פועלת אחרת. בבייוץ־יתר שכזה אין לדעת בדיוק את נקודת ההתחלה של הבייוץ או את סופה, ולכן עושים שתיים ולפעמים גם שלוש הזרעות עוקבות, במרווחי זמן של 12 עד 20 שעות. שישה עד שבעה ימים לאחר מכן מוציאים מתוך הרחם, בעזרת צנתרים (קתטרים) מיוחדים, את העוברים שהתפתחו מתוך הביציות ושוטפים אותם החוצה. הסיבה מובנת: פרה אינה מסוגלת לשאת ברחמה, לאורך זמן, יותר מעובר אחד.

לכאורה עדיף היה, בדומה לנהוג בהפריה של נשים שאינן יכולות להרות בדרך רגילה, לשלוף מן הפרה את הביציות הבלתי־מופרות ולהפרותן במעבדה, ואחר־כך לשתול בחזרה רק ביצית אחת (או, במקרה של בני־אדם, שלוש עד ארבע ביציות), ואילו כאן נעשית ההזרעה בתוך הפרה. ד"ר פרנק מסביר, כי לגבי פרות יש קושי בהפריית הביציות מחוץ לרחם, ועד כה נרשמו בעניין זה בעולם רק הצלחות בודדות, וגם אלה הן רק בשלב ניסויי לפי־שעה.

את הנוזלים אוספים בבקבוקים ונותנים לעוברים שבהם לשקוע (או אוספים אותם, בשיטה של סינון, בעזרת רשת מיוחדת, עדינה מאוד). אחר־כך שומרים אותם בנוזל מיוחד ואז, בסיוע מיקרוסקופ, אוספים את יבול העוברים. עוברים אלה יכולים לשמש לשתילה ברחמן של פרות אומנות או שמקפיאים חלק מהם, בתהליך מסובך לשעצמו, לשימוש מאוחר יותר. „זהו הרגע שבו הווטרינר צריך להחליט על העדיפויות שלו, מפני שהעוברים הטובים ביותר הם הטובים ביותר להקפאה, אך הם גם, כמובן, הטובים ביותר לשתילה. אם הווטרינר מפיק עוברים מפרה מסוימת ברפת מסוימת לפי בקשת בעל הרפת, ברור שהעדיפות ניתנת לשתילת העוברים הטובים ביותר לפרות הנמצאות שם. אבל לא תמיד יש ברפת די פרות בשביל כל העוברים. בארה"ב מפיקים חמישה עוברים בממוצע מכל פרה תורמת. בעבודה בארץ שהספקתי עד כה לעשות הגעתי בחודשים אפריל עד יוני השנה במעט לממוצע זה: מ־50 פרות תורמות הפקתי 249 עוברים תקינים ומעולים לשתילה. מהם הקפאנו רק חלק קטן מאוד, כי בהתחלה לא היה לנו מקפיא. את הרוב שתלנו וחלק מסוים פשוט זרקנו, מחוסר פרות אומנות. צריך לזכור שגם הכנת הפרות האומנות היא טכניקה מיוחדת במינה: בזמן שאתה מכין פרה משובחת לתרום עוברים אתה צריך, על־ידי סינכרוניזציה מדויקת (שוב בסיוע טיפול הורמונלי, אמנם פשוט יותר) להכין גם את הפרות האומנות שתדרושנה באותו יום, כפי שהפרה התורמת דורשת, כי העובר חייב להיכנס לרחם של פרה אומנת שנמצאת בשלב הורמונלי זהה לזה של הרחם שממנו הוא יצא".

לאיזו מטרה נועד כל התהליך המסובך הזה, שגם אינו זול כלל? מבחינה מסוימת יש כאן „תוספת" להזרעה המלאכותית, שמבטיחה זרעים של פרים משובחים. ד"ר פרנק מסביר, כי בתהליך החדש לוקחים את הפרה הטובה בעדר הישראלי ומנסים להפיק ממנה הרבה יותר „בנות" ואת כדי להקטין את המרווח הדורי בין הדור של האם ובין דור הבנות. עד היום אפשר היה להשיג בממוצע רק ולד אחד לשנה מפרה אחת, ואם הרפתן מבקש לקבל רק עגלות (או רק עגלים), הרי התפוקה המבוקשת היא עגלה אחת או עגל אחד מדי שנתיים. „בשיטה החדשה קיבלתי מפרה משובחת 14 עוברים, שמהם

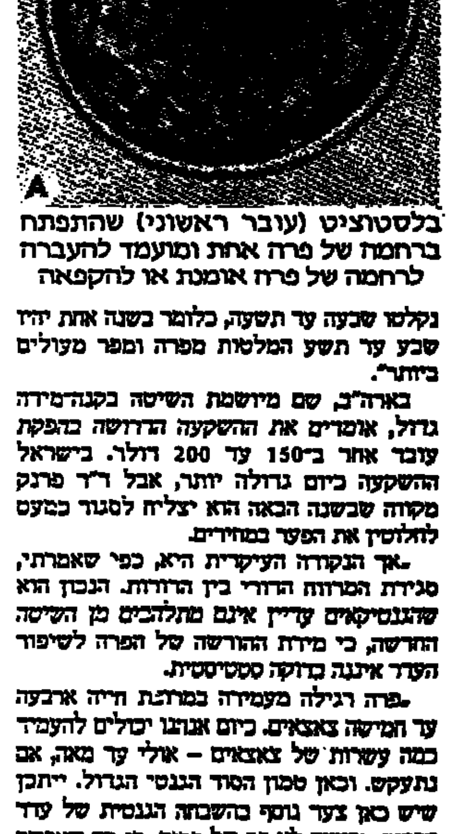

בלסטוציט (עובר ראשוני) שהתפתח ברחמה של פרה אחת ומועמד להעברה לרחמה של פרה אומנת או להקפאה

נקלטו שבעה עד תשעה, כלומר בשנה אחת יהיו שבע עד תשע המלטות מפרה ומפר מעולים ביותר".

בארה"ב, שם מיושמת השיטה בקנה־מידה גדול, אומדים את ההשקעה הדרושה בהפקת עובר אחד ב־150 עד 200 דולר. בישראל ההשקעה כיום גדולה יותר, אבל ד"ר פרנק מקווה שבשנה הבאה הוא יצליח לסגור כמעט להולסטין את הפער במחירים.

„אך הנקודה העיקרית היא, כפי שאמרתי, סגירת המרווח הדורי בין הדורות. הנכון הוא שהגנטיקאים עדיין אינם מתלהבים מן השיטה החדשה, כי מידת ההורשה של הפרה לשיפור העדר אינה ברורה סטטיסטית.

„פרה רגילה מעמידה במרוצת חייה ארבעה עד חמישה צאצאים. כיום אנחנו יכולים להעמיד כמה עשרות של צאצאים – אולי עד מאה, אם נתעקש. וכאן טמון הסוד הגנטי הגדול. ייתכן שיש כאן צעד נוסף בהשבחה הגנטית של עדר הפרות, ובעצם לא רק של פרות, כי מה שאפשר לעשות בהן אפשר לעשות גם בכבשים, בעיזים ואפילו בסוסים".

יש גם היבט נוסף, אומר ד"ר פרנק: יצוא העוברים המוקפאים. „חשוב לזכור שלעוברים המוקפאים יש יתרון עצום: הם אינם מעבירים מחלות. תאי זרע קפואים – כן. בעלי־חיים חיים – כן. אך עובר מוקפא כהלכה אינו מעביר מחלות. אני מאמין שיבוא יום ונוכל לייצא עוברים מוקפאים לארה"ב, במזוודות או במכלים עם חנקן נוזלי", אומר ד"ר דן פרנק. „לאור התוצאות של השתילות שעשינו עד כה אפשר להגיד, שלתקוות שלנו יש בסיס מוצק למדי. זה מחייב אמנם השקעות גדולות, אך גם הסיכוי הטמון בתהליך גדול".

לעיתים הפרה האומנת ממליטה שני עוברים, ולא אחד. בתמונה: פרה אומנת עם שני העגלים שהמליטה

هكذا في الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

רוי ליכטנשטיין במוזיאון ת"א

רוי ליכטנשטיין, מראשי תנועת אמנות הפופ, יגיע לישראל בשבוע הבא, לרגל פתיחת תערוכה מרישומיו במוזיאון תל־אביב. התערוכה, בה יוצגו כ־300 עבודות, הוצגה במוזיאון לאמנות מודרנית בניו יורק. יחד עם ליכטנשטיין תגיע גם האוצרת הניו יורקית של התערוכה, **ברניס רוס**.

ליכטנשטיין יהיה אורח מוזיאון תל־אביב וישהה בישראל כשבוע. במקביל לפתיחת התערוכה מעבודות ליכטנשטיין, ייפתחו ב־9 בנובמבר שתי תערוכות חשובות נוספות: האחת היא תערוכה המוקדשת לעבודותיו של **מארק שאגאל** – במלאת מאה שנים להולדתו – אשר תציג את אוספו הפרטי של **מרקוס דימר** הכולל עבודות של שאגאל מ־1909 ועד 1983. צבעי מים וגואש, הכנות לתמונות שמן ועבודות על קרמיקה. התערוכה השניה – "מיתוס וגלגולו" – תציג ארבעה פסלים ושני ציורים מונומנטליים של **מנשה קדישמן**. באותו יום יוסר גם הלוט מעל פסלו של קדישמן "עקידת יצחק" אשר נתרם למוזיאון ויוצב קבע ברחבה שלפני הבניין.

בתמונה: עבודה של רוי ליכטנשטיין מ־1974

ורדה צימרמן

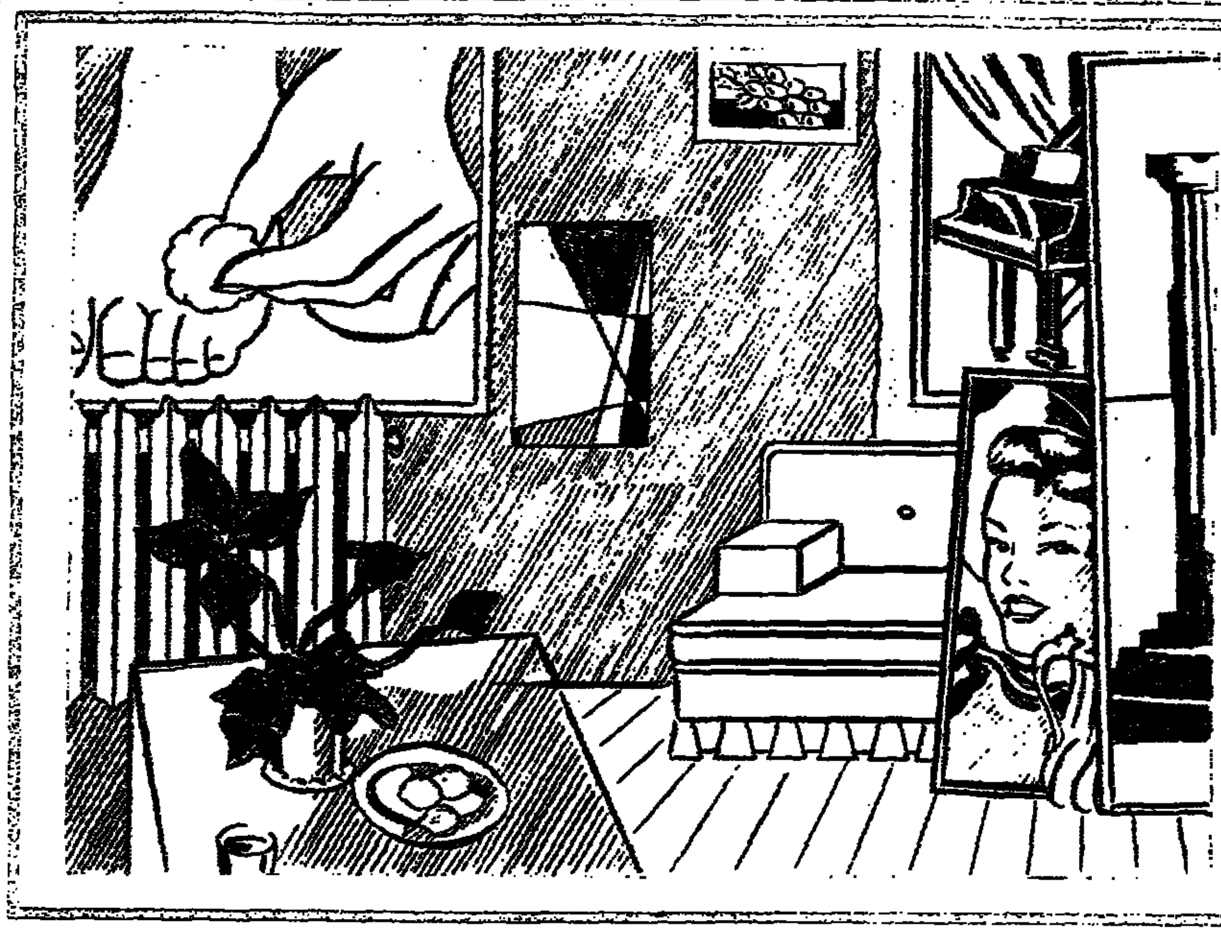

התזמורת הקאמרית ביפאן

התזמורת הקאמרית הישראלית, בניצוחו של יואב תלמי, יצאה בסוף השבוע לסיור קונצרטים בן שבועיים ברחבי יפאן, במהלכו תופיע בערים טוקיו, אוסאקה, נרה, וקיוטו. היביק קוביאשי, כנרת יפאנית תופיע כסולנית בעיר הולדתה פוקו, בביצוע הקונצ'רטו לכינור של מנדלסון. יצירתו החדשה של **נועם שריף** – קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת – תבוצע על־ידי הצ'לן הראשי של התזמורת – **עמנואל גרובר** וכן תבוצענה הסימפוניה השניה של בטהובן והסימפוניה ה"איטלקית" של מנדלסון. מיפאן תמשיך התזמורת לקונצרטים בסקוטלנד שם תבצע, יחד עם המקהלה הפילהרמונית הסקוטית, שהופיעה לפני שבועיים עם התזמורת בארץ, את הרקויאם של כרוביני. הסולנית – בסקוטלנד ואנגליה – תהיה נגנית חלילית הברוק **בריכה קול**, שתגיע במיוחד מהארץ לסקוטלנד. בסקוטלנד תופיע התזמורת בגלזגו, אדינבורג וערים נוספות. באנגליה תופיע התזמורת בקונצרט חגיגי ב"קווין אליזבט הול".

איש הג'אז

אתמול נפתח באילת פסטיבל הג'אז הבין־לאומי. אלברט פיאמנטה יופיע שם בשלושה הרכבים

באילת נפתח אתמול פסטיבל הג'אז הבין־לאומי הראשון של אילת, בהשתתפות אמנים אורחים מחו"ל וכ־25 הרכבים ישראליים. בשלושה מההרכבים הישראליים ינגן **אלברט פיאמנטה** ("שמיניית פיאמנטה", רביעיית הסקסופונים שלו והרכב של יוסי (פפו) לוי – "הנאה קדמית"). פיאמנטה הוא אחד ממוסיקאי הג'אז החשובים בארץ, הפעיל בענף מאז היה הג'אז בארץ בחיתוליו, והוא זוקף לזכותו בגאווה גם ניהול כמה מפעלים מוסיקליים ושנות הוראה רבות.

פיאמנטה נולד בירושלים ועד הצבא ניסה כוחו בנגינה על כלים שונים כמו גיטרה, אקורדיון וחלילית. "רק לפני הצבא הציע לי מישהו, שהכיר בפוטנציאל המוסיקלי שלי, לנגן בכלי נשיפה. "כלי רוח" – פירושו כלי נשיפה. אלברט פיאמנטה בחר בקלרינט. "את השיעורים קיבלתי בשעות הבוקר המוקדמות, בדרך אל בית־הספר. מהר מאד הקמנו את ההרכב השכונתי הראשון". לאחר הצבא ניגן בתזמורת המשטרה ואחרי תקופה לא ארוכה במסגרת המוסיקלית של שומרי החוק, עבר לתל־אביב, ולפרנסתו ניגן טנגו ומוסיקה לטינית במועדוני לילה.

"בדרך מקרה", מספר פיאמנטה, "נקלעתי למועדונו של אריס סאן". שם פרצו מתוכו מלודיות מזרחיות, אותן קלט בבית הוריו. במקביל התחיל ללמוד קומפוזיציה אצל ד"ר אבי קרן. "אז גם הכרתי את מל קלר. למדתי אצלו קלרינט קלאסי, והוא צירף אותי להרכב שלו. כך התחלתי לבנות לעצמי מעמד של נגן ג'אז". באותם הימים הופיעה בארץ להקה ספרדית שניגנה סלסה. הקצב התוסס משך אליו את הנשפן הירושלמי, שהחל לנגן בסקסופון והוא הצטרף אליהם למסע הופעות באירופה. בניו־יורק הפך, כעבור זמן מה, לנגן מן השורה בתזמורתו של טיטו פואנטה (המתופף המשתתף עם תזמורת הסלסה שלו בפסטיבל הג'אז האילתי).

"חזרתי ארצה והקמתי הרכב. אריק איינשטיין שמע אותנו והחליט לצרף אותנו לתכנית 'בגמול גדי'". כך הפך אלברט פיאמנטה להיות המעבד התותח של המוסיקה הקלה הישראלית. אז גם כתב לחנים רבים על־פי המנגה. היום הוא מלחין רק על־פי ההשראה. בעיקר מלחין להרכבים שלו ולא מכבר הלחין יצירה מלאה לביג־בנד שלם.

פיאמנטה בוחב ג'אז ומוסיקה ערבית. אין הוא מתפתה לסגנונות אחרים. "אני מאמין שיש להקדיש לכל סגנון חיים שלמים. התפרשות רחבה מדי מביאה לחוסר התמקדות וחוסר מקצועיות", הוא אומר. הקהל הישראלי מגיב, לדבריו, נהדר למוסיקה ערבית. "לא קורה שבסוף קטע ערבי שאנחנו מנגנים אין מחיאות כפיים סוערות ושריקות. גם מי שלא אוהב את המוסיקה הזאת, רואה בנגינתה מחווה חשוב".

כתור אחד שיושב במרכז העניינים יש לאלברט פיאמנטה מסר: "לדעתי רמת נגני הג'אז בארץ גבוהה מאד, ותוך כמה שנים נהיה מדינה שמייצאת נגני ג'אז. כבר היום יש 45 תלמידים ישראלים ב'ברקלי', והם מן המצטיינים". פיאמנטה מברך, חוזר ומברך על הפסטיבל באילת שגרם להתעוררות בקרב האנשים. "התחילו לכתוב חומר ולהתארגן בקבוצות ולעשות חזרות". אבל – ועל כך הוא נזעק – אין תמיכה ציבורית. מוסיקת הג'אז בארץ לא נהנית משום הכרה ותמיכה. "אפילו לפסטיבל, שבתקציבו משתתפים כמה גופים ציבוריים, כמו משרד החינוך ועיריית אילת, אני צריך להסיע את אשתי על חשבוני ולממן את השהיה במלון בימים בהם אני לא מנגן".

כדי לתת חיזוק להופעה נחרצת זו, הרי לכם תיאור של אחת החזרות שנערכו לקראת הפסטיבל: נפגשים בביתו של המתופף יוסי (פפו) לוי. דוחסים לתוך חדר קטן מערכת תופים, גיטרה באס, גיטרה חשמלית, שלושה סקסופונים והצוצרה. הטרומבון נאלץ להישאר מחוץ לחדר כשהוא משחיל רק את משפכו המוהב פנימה. מתחילה החזרה, אך עד מהרה היא נפסקת בגלל גשם שחודר לתוך החדר. פפו, שמעביר בבהילות כמה חיבורי חשמל הצידה, גורם לשינוי תנוחות אצל כל האחרים. אלברט פיאמנטה שוקע מאחורי ערימת כסאות ומסתפק בקשר־עין חלקי ביותר עם המתופף. שני הסקסופוניסטים האחרים, אסף גבירצמן ואילן ביקובצקי, מצליחים למצוא תנוחה מתאימה שבה משתרגים גופותיהם והסקסופונים המפותלים שלהם. אברהם מלדר החצוצרן יושב בסמוך לדלי ומשגיח שטיפות הגשם יוכלו ליפול בדיוק אל תוכו. מובי משולם, הטרומבוניסט, עומד כזכור, בחוץ, וממונה על הטלפון. הוא מרגיש מגוחך מעט כשעליו לענות כי פפו לא יוכל לגשת לטלפון משום שהוא נמצא בקצה השני של החדר. אבל הם מנגנים. ונראה שימשיכו לנגן בתנאים כאלה גם לאחר שיתפסו כמה כותרות בזמן הפסטיבל הבין־לאומי הראשון לג'אז בישראל – יוזמה מבורכת כשלעצמה.

חנוך רעים

נגן הג'אז הוותיק וודי הרמן, שהנהיג כמה מתזמורות הג'אז החשובות בחמישים השנים האחרונות, נפטר בסוף השבוע בלוס אנג'לס, בגיל 74. בתמונה נראה הרמן באחת מהופעותיו האחרונות ב־1986.

צילום רדיו של א.פ.

הסוליסטים מזאגרב – ביקור שני

בעקבות הביקורים המוצלחים, בעונה שעברה, של אנסמבלים קאמריים מובחרים עומדת להגיע אלינו, בתחילת נובמבר, להקת "הסוליסטים מזאגרב" – אנסמבל ותיק ומבוסס, שנוסד ב־1954 והמורכב מ־13 קשתנים מנוסים. מייסד האנסמבל ומנצחו הקבוע, שנים רבות, היה **אנטוניו יאניגרו**. ביחד הקליטו תקליטים רבים. מאז פרישת יאניגרו מופיעים הנגנים ללא מנצח, כמקובל גם בהרכבים דומים אחרים. מהקבוצה המייסדת של 1954 נותרו היום רק שני נגנים. היום, המדריך הקבוע ו"הרוח החיה" של ההרכב הוא הנגן הראשי, הכנר **טונקו ניניץ'**.

הסוליסטים הופיעו במשך שנות קיום האנסמבל בכל היבשות ובמרבית ארצות העולם. בישראל ביקרו בתחילת שנות ה־60 וזכו אז לביקורות נלהבות בכל מקום בו הופיעו. ב־1960 פירסם "הניו־יורק טיימס" את המשפט הבא: "הסוליסטים מזאגרב – קבוצה של 13 נגני מיתר, הניחו את שמה של יוגוסלביה על המפה המוסיקלית העולמית. הם מנגנים כאיש אחד, חושבים כאיש אחד, מתנהגים כאיש אחד ונושמים כאיש אחד". האנסמבל מופיע מידי שנה ב־150 קונצרטים מהם כ־80 מחוץ לגבולות יוגוסלביה.

מאחר וטרם שמענו את האנסמבל במצבו הנוכחי, נבצר מאתנו לחוות דיעה מוקדמת על איכותו המוסיקלית, אולם אין ספק שאם "הסוליסטים מזאגרב" שמרו על כושרם האופייני מן העבר (מתקופת יאניגרו) נכונה למאזינים חויה ממשית. יהיה זה מעניין להשוות גם את סגנון הנגינה שלהם עם הביצועים של האנסמבלים שהופיעו לאחרונה בארץ.

התכנית שתנוגן בסיור מגוונת ומעניינת וכוללת יצירות מתקופות שונות מאת בוקריני, ראמו, ויואלדי, פאראק ויאנאצ'ק. האנסמבל היוגוסלבי האורח עומד להופיע, החל מה־11 בנובמבר בתל אביב, ירושלים, חיפה, כפר־סבא, כפר־בלום ובאר־שבע.

ישראל דליות

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, דיוק (כ).
08.40 ספרות יסודי: מסך לספרות, אגדות הוני המעגל (כ).
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: הסנדלר העני והמלך (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד, הורים וחדים.
11.00 חשבון ה': מיהו השבר הגדול?
11.15 צרפתית על יסודי.
11.30 גיאוגרפיה כללית: ה'-ו', יפן – (מפעל).
12.00 ספרות ו'–ט': העץ והגדי, גלגולו של מוטיב (כ).
12.25 אנגלית ט'.
13.00 אנגלית י'.
13.30 הסטוריה כללית: מגנה כרטא 1.
14.00 טלטקסט: עד כאן.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: אמנות בעידן הטכנולוגי: התקופה הקוביסטית ג'; מעולם הכימיה: תגובות מולקולריות; עידן המהפכות: נפוליאון, קיצו של רודן.
15.00 רכבת ההפתעות.
15.20 גברת פלפלת.
15.40 שעת כושר.
15.50 מאתיים שניות: מועצה למלחמה בסרטן.
15.55 רחוב סומסום: מוישה פותח חנות.
16.25 ילדת הפלא (פרק 21) – התפוח אינו נופל רחוק מן העץ.
17.00 ערב חדש.

טלוויזיה לבנונית

12.30 חיים אחרים (סידרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 מעשיות משמחות (עברית); 14.00 וורזל גמידג'; 14.30 הבית המעופף (מצוייר); 15.00 שכבי הסלעים (תכנית לילדים); 15.30 סרט (ערבית); 17.00 משפחת וולטון (סידרה); 18.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 19.00 מופעים קלסיים (רזואלה – ספרד); 20.00 סרט "מלכודת רזבים" גרי קופר; 21.30 מעשיות משמחות (עברית).

טלוויזיה ירדנית

14.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 15.20 פאנקי ברוסטר (ער' 1); 16.10 בית־חולים סידרה אנגלית (ער' 1); 16.15 מספר האות (צרפתית); 18.00 חדשות בצרפתית; 18.15 לקט שירים. 18.30 חדשות בעברית; 19.30 צ'רלס בשליטה (סידרה אמריקאית); 20.10 סידרה דוקומנטרית על התפתחויות האופנה בעולם; 21.00 חדשות באנגלית; 21.10 האקווילייזר (המשווה) סידרת מתח אמריקאית.

ערוץ 2

17.30 סיפורי היער הירוק, סידרת אנימציה לילדים בדיבוב עברי; 18.00 סרט: הילד מעבר לרחוב; 19.30 סידרת דרמה: הסיפור הנשכח; 20.00 מחול 2: להקת המחול של פול טיילור; 21.00 פופ 2.

רדיו

גלי צה"ל

14.05 פגישה יומית.
16.05 ארבע אחר הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות – ענייני צבא ובטחון.
19.05 רדיו ספורט.
20.05 עושים מדינה.
21.30 אוניברסיטה משודרת: כלכלת המזרח התיכון, ההשתלבות במערכת הכלכלית העולמית.
23.55 שיחות חצות – עם פרופ' עקיבא פלכטר, מרצה לגיאולוגיה.

צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו.
20.05 סבבבבבים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'ז הזה.

שידורים קבועים

05.45 מבקר אבות.
05.55 באמצע מילולי – פרנתר של... אבשלום קור.
06.05 צלילי בוקר.
06.30 פוקוסים עיק.
07.07 שבע אצם שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 אילה בוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נבון לעכשיו.
13.05 אחר אחד.
14.05 ה' רת מיה.
15.05 שירים לחם.
16.54 באמצע מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משלים.
18.54 הודעות להורים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הרבש ועלק ביפין.
23.05 עשרים וארבע היום שניה.
00.05 זיפורי לילה.
02.00 לא הגנים לישה.
שינוי לב לשינויי F.M.

בית המשפט המחוזי בירושלים
הזמנות בדבר קיום צוואות/וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להוי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה או למינוי מנהל עזבון או לשלושתם כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה עשר יום מפרסום הזמנה זו, את טעמי התנגדותו שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
ירושות			
1120/87	טל ניסים	21.12.86	אברהם פרץ
1121/87	ניסים אמנר	23.6.81	יצחק ניסים
1122/87	ניסים בנימין	19.11.86	יצחק ניסים
1123/87	אברהם שהרבני	20.8.87	עליזה שהרבני
1124/87	יצחק סויל	11.4.87	רחל סויל
1125/87	מרים ידרני	10.10.80	יצחק ידרני
1128/87	מרלן סימון	19.1.87	יוחנן סימון
1129/87	שמואל הדרי	14.10.85	צפורה הדרי
1130/87	שלמה רעים	10.3.70	דינה רעים
1132/87	שאול מזרחי	25.3.85	עובדיה מזרחי
1136/87	אילה אליני	8.9.87	דליה אליני
1138/87	אליה גלסום	18/12/86	לאורה חזבל
1143/87	אורה כהן	10/7/87	כהן אליהו
1144/87	שרונה שרה כהן	10/7/87	כהן אליהו
צוואות			
1133/87	עליזה בינגר	20.7.87	יאיר הפנר
1137/87	יאן גיטלין	25.8.87	גיטלין יהבבר אסנה
1140/87	אברהם אברהמיאן	3.5.85	אהרון אברהמיאן
1141/87	אליה גלסום	18.12.86	חנאל פרחי
1146/87	גבריאלה פלדמן	26.8.87	מירה (גל) שלמן
1149/87	מחם כדי	21.9.87	בתאל כדי
1152/87	מרים גוטהיזקר	5.8.87	אהרון בר
1154/87	סוניה סגל ציגק	3.8.87	פיסטן ברוניסלבה
1156/87	דבורה סלמן	25.9.87	חנה גולדין
1159/87	הימן אפמקף	11.8.87	ברנרד אפטקר
1161/87	אבנר אורלו לוידי	31.8.87	מירון קרת
1163/87	משה סיקצ'ינסקי	2.4.86	יהואל סיקצ'ינסקי

16.10/87 — ד"ר אליהו צ' בריסקיה

בבית משפט השלום בנתניה
הזמנה לדין

אל:
1. זקנין יוסף – מקימה רח' ההסתדרות 206/12 — ת.א. 2820/87
2. לוי אברהם – מנתניה רח' הסטברג 16/1 — ת.א. 2821/87
3. מנרין אבריק
4. מנרין רחל – שניהם מנתניה רח' גרינברים 2/17 — ת.א. 2822/87
5. אסרף תניה – מנתניה רח' כצנלסון 11/8 — ת.א. 2823/87
6. גורוביץ' בנימין – מנתניה רח' מוצקין 21/2 — ת.א. 2824/87
7. גבאי סאמו – מנתניה רח' כצנלסון 22/4 א' — ת.א. 2825/87

כיום כתובותיהם בלתי ידועות

הואיל ועמידר – החברה הלאומית לשיכון עולים בישראל בע"מ באזור נתניה ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל נגם ו/או עמיר פיס ו/או ד. נגם, הגישה לבית משפט השלום בנתניה, תביעה כנגדכם כמפורט בכתב התביעה שהעתקו תוכלו לקבל במזכירות בית משפט השלום בנתניה, רחוב הרצל 57, בימים א' – ו' בין השעות 8.30 – 13.00, הנכם מוזמנים בזה להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו ולהתייצב למשפט ביום 6.12.87 בשעה 8.30.

הדעו לכם שאם תגישו כתב הגנה ולא תתיצבו למשפט ביום האמור בהזמנה, ינתן באותו יום פסק דין שלא בפניכם, אך אם לא תגישו כתב הגנה כמועד שנקבע בהזמנה זו, ינתן פס"ד שלא בפניכם, אף לפני היום שנקבע למשפט, וההזמנה להתייצב תבוטל.

מזכיר ראשי בבית משפט השלום בנתניה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי עמק
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית, לתכנון ובניה, מחוז הצפון החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 5121 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2615 – מרחב בריאות לקשיש בעמק.

שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3195 מיום כ"ג אייר תשמ"ה (14.5.85) עמוד 2237 ואלה השטחים הכלולים בתכנית: חלקי גושים: 18001, 18021.

עיקרי מטרת שנוי התכנית: הקמת מרכז מוגן לקשיש הכולל קומת קרקע וקבע קומות מעליה.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק שבעפולה עבד.

וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך ט' באלול התשמ"ז
3.9.1987

עמירם קלעבי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון הבניה הצפון

קבלת מודעות 24 שעות ב"דחף"
מודעות משפחתיות דחופות
אל יתר סוגי המודעות ל"
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב"דחף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

פקסימיליה MURATA
מורטה קומפקטית גם במחיר!
נציגים מקבוצת כלל 69
רח' ידמיהו 4 ת"א טל. 03-5463714
יבוא, שיווק ושרות בכל רחבי הארץ
סניף: רח' יפו 46 טל. 04-524680

קולנוע

תל־אביב
אסתר: הקשר המקצועי 9.45, 7.30, 5
אלנבי: ההתנקשות 5.30, 8.30
בית ליסין: בלוז לטופש הגדול 23.15
בן־יהודה: ללא מוצא 9.30, 7, 4.30
גורדון: 38 9.50, 7, 4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30, 5
דיזנגוף 1: לו היית כאן 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: שם הורד 9.45, 7.15, 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 3: גבר מאוהב 9.45, 7.30, 5, 3, 1, 11
דקל: האלמנה השחורה 9.30, 7.15
דרייב־אין: השוטר מבברלי הילס 2 9.30, 7.15 חצות סקס
הוד: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יומן אהבות 7.15, 4.30 לא שם זין 9.30
חן 1: מסאל ג'אקס 9.50, 7.30, 5
חן 2: הפורצת מסן פרנציסקו 9.50, 7.35, 5
חן 3: ריסה 10 ובוב גם הוא 9.50, 7.30, 5
חן 4: הגוכל האוהבת והמאהבת 9.50, 7.30, 2, 11
חן 5: פגישה עיוורת 9.50, 7.30, 5, 2, 11
לב 1: המשפחה 9.50, 7.20, 4.30, 2
לב 2: גברים גברים 10, 8, 5, 2
לב 3: נרדפי החוק + קפה וסיגריות (סרט קצר) 10, 8, 5, 2
לב 4: חימו מלך ירושלים 9.45, 7.50, 5, 2
לימור: ללא מוצא 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
קלפוע קיץ במוזיאון: קפה ת'אור 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
סיון (אלנבי המחודש): בייבי אריזונה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: היחידה לפשעים חמורים 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: אשה מסוכנת 9.30, 7.15, 5
סמדר: סגור
הסינמטק הישראלי: כוכב צלילינדר 7 הסונה למחול 9.30

ירושלים
אדיסון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורנה: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7.15
אוריון 1: קומנדו אמריקאי 9.15, 7.15
אוריון 2: חימו מלך ירושלים 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: בית האמיצים 11, 7 הב רשוב 9, 4.30
אור 4: לא שם זין 9, 7, 4.30 23 חימו מלך ירושלים
אור 5: זכרונות מאפריקה 8.30, 4.30
מאי: לוחשה רדעמת 9.30, 7.15, 4.30
מריה: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4, 2, 12, 23.30 מנטי פייטון והגביע הקדוש
מקדש: דאן דה פלורט 9.30, 7
עדן: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
תמוז – ראשי אביב: הפתקאותיו שלא יאמנו של בלשום בעל הביצים הענקיות 9.40, 7.30
תבלת: החצות מעבר לפינה 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: אשת הבוס 9.30, 7.15, 5
התיה והישראלית: 9.50 כיפור הפרברים

חיפה
אורה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
אורלי: המשפחה 9, 6.30
אמפיתיאטרון: רובוקופ 9.15, 7
ארמון: סגור
חן: המחודש נרדפי החוק + קפה וסיגריות (סרט קצר) 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: ללא מוצא 9.15, 6.45, 4.30
עצמון 2: מעקב חשאי 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: סיפורו של שוטר 9.15, 7, 4.30
מעבר לסיא 23
אור גיל: מסאל ג'אקס 9, 6.45, 4.30
בית אורנן: ימי הרדיו 6 סערה 7.45, ראשים מרבונים 10.15
האולם הקטן בבית העמה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: ללא מוצא 9.15, 7, 4.30
מיטשל: הבלתי משוחדים 9.15, 7
מוריה: קנגרו 9.15, 7.15
עדן: היחידה לפשעים חמורים 9.15, 7, 4.30
רון: הקשר המקצועי 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: מותו של סוכן 9.30, 7

קריות חיפה
[illegible]: בטי בלו 9.15, 7
[illegible]: החצות מעבר לפינה 9.50, 7.30
[illegible]: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
בית העם: כלא הילטון 9.15, 7
[illegible]: פעולת הנקם 9.15, 7
[illegible]: היחידה לפשעים חמורים 9.15, 7

אשדוד
[illegible]: השוטר מבברלי הילס 2 9.30, 7
[illegible]: לבו של אנג'ל 9.30, 7.30

אשקלון
[illegible]: משפחת פלודר 9.30, 7.15
[illegible]: ניפגש בסיבוב 9.30, 7.30
[illegible]: פושע מבכל וילדה קטנה 9.30, 7

באר־שבע
קר: השוטר מבברלי הילס 2 9.30, 7, 4.30
היכל התרבות: מועצת הפועלים הפתיחה בקרוב
קרן־ארנו: חימו מלך ירושלים 9.15, 7.15
רון: הבלתי משוחדים 9.15, 7, 4.30
רב גת 1: מסאל ג'אקס 9.15, 6.45, 4.30
רב גת 2: בייבי אריזונה 9.15, 7, 4.30
מאיר: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7.00, 4.30

הרצליה ■ רמת השרון
חיפה: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
מלון רגיאלה: מעקב חשאי 9.50, 7.15
כוכב: ילדים חורגים לאלוהים 9.30, 7

עפולה
מוסיקתייה: חימו מלך ירושלים 9

חולון ■ בת ים
ארמון: פוסו רומן 9.30, 7.30
מגדל: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7.30
סביר: הבלתי משוחדים 9.15, 7, 4.30
עצמאות: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 5
אורנים: בלוז לטופש הגדול 9.30
ריינה: שם הורד 9.30, 7, 5

כפר־סבא ■ רעננה
עמל: בלוז לטופש הגדול 9.15, 7
חן: סוד ההצלחה 9.15, 7
אורות: סגור

לוד ■ רמלה
אורלי: סגור
בית הינה: הסודף 9.30, 7.15
אורן: הסודף 9.30, 7.15

נהריה ■ עכו
הוד: בלוז לטופש הגדול 9.30, 7.15
רוך: הגב רשוב 9.15, 7
אודיטוריום: סגור

נתניה
הוד: ימי הרדיו 9.30, 7.15
מגוריה: מסאל ג'אקס 9.15, 7, 5
אטמוני: סוד ההצלחה 9.30, 7
שרון: שם הורד 9.30, 7, 5

פתח־תקוה
שלום: לבו של אנג'ל 9.15, 7.15, 4.30
היכל 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 3: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7.15, 5

ראשל"צ ■ רחובות
ג.ג. רון 1: חנות קטנה ומטרידה 9.30, 7, 4.30
ג.ג. רון 2: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
נעמן: המשורש: האלמנה השחורה 9.30, 7
ראשון: הגוכל האוהבת והמאהבת 9.50, 7.30
בית העם: הגוכל האוהבת והמאהבת 9.30, 7
הוד: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15
חן: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15

רמת־גן וגבעתיים
ארמון: מסאל ג'אקס 9.50, 7.20
ארמון: הקשר המקצועי 9.45, 7.30
לילי: בעקבי הטורף 9.30, 7.15
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.50, 7.30, 5
רב גן 2: הגוכל האוהבת והמאהבת 9.50, 7.30, 5
רב גן 3: הפורצת מסן פרנציסקו 9.50, 7.30, 5
רב גן 4: ריסה 10 ובוב גם הוא 9.50, 7.30, 5
שביט: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15

דבר – הוא דבר של היום חדש